

LLEI 9/2019, DE 19 DE FEBRER, DE L'ATENCIÓ I ELS DRETS DE LA INFÀNCIA I L'ADOLESCÈNCIA DE LES ILLES BALEARS¹

[\(BOIB núm. 26, de 28 de febrer de 2019\)](#)

EXPOSICIÓ DE MOTIUS

I

L'article 39 de la Constitució Espanyola assenyala que els poders públics han d'assegurar la protecció social, econòmica i jurídica de la família, i estableix que els infants han de gaudir de la protecció prevista en els acords internacionals que vetllen pels seus drets.

La Convenció sobre els drets de l'infant, ratificada per Espanya el 30 de novembre de 1990, és, sens dubte, la norma més important, en els àmbits social i jurídic, pel que fa a infància i adolescència, i va suposar que les legislacions internes dels estats s'hi adequassin incorporant-ne els principis i garantint-ne el desenvolupament i el seguiment.

La Llei Orgànica 1/1996, de 15 de gener, de protecció jurídica del menor, de modificació parcial del Codi Civil i de la Llei d'enjudiciament civil (en endavant, Llei Orgànica de protecció jurídica del menor), constitueix, juntament amb les previsions del Codi Civil en aquesta matèria, el principal marc regulador dels drets de les persones menors d'edat, i els garanteix una protecció uniforme en tot el territori de l'Estat. Aquesta llei ha estat el referent de la legislació que les comunitats autònomes han anat aprovant posteriorment, d'acord amb les competències respectives en aquesta matèria.

En virtut de l'Estatut d'Autonomia de les Illes Balears; de l'article 5.1.a de la Llei Orgànica 9/1992, de 23 de desembre, de transferència de competències a les comunitats autònomes que varen accedir a l'autonomia per la via de l'article 143 de la Constitució, i del Reial decret 2170 /1993, de 10 de desembre, sobre traspàs de funcions i serveis de l'Administració de l'Estat a la comunitat autònoma de les Illes Balears en matèria de protecció de menors, es dictaren la Llei 6/1995, de 21 de març, d'aplicació de les mesures judicials sobre menors infractors, i la Llei 7/1995, de 21 de març, de guarda i protecció de menors desemparats.

Posteriorment, es dictà la Llei 8/1997, de 18 de desembre, d'atribució de competències als consells insulars en matèria de tutela, acolliment i adopció de

¹ Aquesta Llei s'ha vist afectada, entre d'altres, per les disposicions següents: Llei 19/2019, de 30 de desembre, de pressuposts generals de la Comunitat Autònoma de les Illes Balears per a l'any 2020 ([BOIB núm. 175, de 31 de desembre de 2019](#)); Decret llei 12/2020, de 28 d'agost, pel qual es modifica el règim transitori per a la percepció de determinades prestacions establertes en el Decret llei 10/2020, de 12 de juny, de prestacions socials de caràcter econòmic de les Illes Balears, es modifica el Decret llei 11/2020, de 10 de juliol, pel qual s'estableix un règim sancionador específic per fer front als incompliments de les disposicions dictades per pal·liar els efectes de la crisi ocasionada per la COVID-19, i es modifiquen les exigències de personal en les residències de persones grans per atendre les conseqüències de la pandèmia de la COVID-19 ([BOIB núm. 150, de 29 d'agost de 2020](#)), i Llei 4/2026, d'11 de juny, de mesures urgents per accelerar projectes estratègics que contribueixin a la transformació econòmica de les Illes Balears i altres mesures de simplificació i racionalització administratives ([BOIB núm. 74, de 13 de juny de 2026](#)).

menors, per la qual els consells de Mallorca, Menorca i Eivissa i Formentera assumeixen la funció executiva i la gestió de les competències atribuïdes al Govern de la comunitat autònoma de les Illes Balears en matèria de protecció de menors, excepte les potestats genèriques i específiques que es reserven al Govern. Així mateix, es dicta la Llei 17/2006, de 13 de novembre, integral de l'atenció i dels drets de la infància i l'adolescència de les Illes Balears, que regula els drets i les obligacions de les persones menors d'edat, la distribució de competències entre les diferents administracions públiques competents i els mecanismes d'actuació dels poders públics.

Transcorreguts gairebé vint anys de la publicació de la Llei Orgànica de protecció jurídica del menor, s'han produït canvis socials importants que incideixen en la situació de les persones menors d'edat i que requereixen una millora dels instruments de protecció jurídica per al compliment efectiu de l'article 39 de la Constitució i les normes de caràcter internacional.

Efectivament, són molts els acords internacionals que, des de llavors, han conformat l'ordenament jurídic, entre els quals destaquen la Convenció sobre els drets de les persones amb discapacitat, de 13 de desembre de 2006, ratificada per Espanya el 23 de novembre de 2007; el Conveni relatiu a la competència, la llei aplicable, el reconeixement, l'execució i la cooperació en matèria de responsabilitat parental i de mesures de protecció dels infants, de 28 de maig de 2010, ratificat el 6 de setembre de 2010, i el Conveni europeu sobre l'exercici dels drets dels infants, de 25 de gener de 1996, ratificat per Espanya el 18 de desembre de 2014.

El legislador estatal va considerar adient adaptar la normativa als acords i als compromisos internacionals adquirits i als canvis que la societat ha anat manifestant, la qual cosa es recull en la Llei Orgànica 8/2015, de 22 de juliol, de modificació del sistema de protecció a la infància i l'adolescència, i en la Llei 26/2015, de 28 de juliol, de modificació del sistema de protecció a la infància i l'adolescència, que modifiquen substancialment les diferents normes que emparen el desenvolupament i la protecció de la infància i l'adolescència en el territori de l'Estat espanyol.

L'Estatut d'Autonomia de les Illes Balears, en l'article 12, disposa que la comunitat autònoma fonamenta el dret a l'autogovern en els valors del respecte a la dignitat humana, la llibertat, la igualtat, la justícia, la pau i els drets humans. Així, l'article 16 de l'Estatut inclou la protecció específica i la tutela social de la persona menor d'edat.

D'altra banda, l'article 30 de l'Estatut d'Autonomia atorga a la comunitat autònoma la competència exclusiva en diferents matèries: acció i benestar social; polítiques de protecció i suport a les persones amb discapacitats físiques, psíquiques i sensorials; polítiques d'atenció a les persones i als col·lectius en situació de pobresa o necessitat social; protecció social de la família, conciliació de la vida familiar i laboral; protecció de menors.

L'article 70 de l'Estatut determina que són competències pròpies dels consells insulars l'assistència social, polítiques d'atenció a les persones i als col·lectius en situació de pobresa o necessitat social, protecció social de la família, conciliació de la vida familiar i laboral, tutela, acolliment i adopció de menors, entre d'altres.

Amb la promulgació d'aquesta llei, es pretenen solucionar diferents qüestions que la Llei 17/2006 no pot resoldre, principalment pels canvis en la matèria a conseqüència de les modificacions introduïdes per l'Estat en el sistema de protecció de la infància i l'adolescència. Així mateix, s'han recollit les previsions de la Llei Orgànica 1/2004,

de 28 de desembre, de mesures de protecció integral contra la violència de gènere, i de la Llei 11/2016, de 28 de juliol, d'igualtat de dones i homes.

Per tant, l'elaboració d'aquesta llei respon a la necessitat d'actualitzar el sistema de protecció de la infància i l'adolescència de les Illes Balears arran dels canvis introduïts en el sistema en l'àmbit estatal, i aprofitar l'oportunitat que proporciona el nou escenari legislatiu per incorporar els canvis socials i l'evolució de la societat mateix, així com les circumstàncies i les realitats que les administracions públiques competents s'han anat trobant al llarg dels darrers anys. En aquest sentit, amb aquesta llei, a més d'actualitzar el sistema de protecció de la infància i l'adolescència de les Illes Balears, se cerca aclarir la distribució competencial en la matèria de les diferents administracions públiques, i també altres qüestions com ara recollir o actualitzar els drets i els deures de les persones menors d'edat i, en general, revisar els aspectes que recollia fins aleshores la Llei 17/2006.

II

Pel que fa a l'estructura i el contingut, la Llei consta de 265 articles distribuïts en set títols, catorze disposicions addicionals, dues disposicions transitòries, una disposició derogatòria i nou disposicions finals.

El títol I conté les disposicions de caràcter general que han de conduir a l'aplicació de la norma, com són l'objecte, l'àmbit d'aplicació, les modalitats d'atenció a la infància i l'adolescència o els principis rectors de l'actuació administrativa. Pel que fa a aquests principis, a més d'incloure'n alguns de nous com ara el de garantir l'accessibilitat universal de les persones menors d'edat amb diversitat funcional, la innovació contínua i la posada en marxa de programes experimentals per avaluar l'èxit de noves metodologies i estratègies d'intervenció, se'n redefeixen d'altres que ja apareixen a la Llei 17/2006.

Mereix una atenció especial l'interès superior de la persona menor d'edat. La Convenció sobre els drets de l'infant el recull en l'article 3, i el Comitè dels Drets de l'Infant de les Nacions Unides subratlla, en l'Observació general núm. 14 (2013), la triple dimensió del concepte: un dret substantiu, un principi jurídic interpretatiu fonamental i una norma de procediment. En aquestes tres dimensions, l'interès superior de la persona menor d'edat té una mateixa finalitat: assegurar el respecte complet i efectiu de tots els drets de la persona menor d'edat així com el seu desenvolupament integral. En cada cas, la determinació de l'interès superior de la persona menor d'edat s'ha de fonamentar en una sèrie de criteris acceptats i una sèrie de valors reconeguts universalment que s'han de tenir en compte i ponderar a partir de diversos elements i les circumstàncies del cas, i que s'han d'explicitar en la motivació de la decisió adoptada, per conèixer si ha estat correcta o no l'aplicació del principi. Així doncs, atès que aquest és el principi rector fonamental a partir del qual s'ha de regular la matèria i que ha d'inspirar tota la intervenció dels poders públics, el legislador autonòmic ha traslladat a aquesta llei la regulació que estableix l'article 2 de la Llei Orgànica de protecció jurídica del menor i l'ha inclòs en l'article 3.

En darrer lloc, però no menys important, el títol I fa referència a les persones menors d'edat estrangeres que es trobin a les Illes Balears, el foment de la iniciativa social, la col·laboració institucional, i regula el requisit de no haver estat condemnat per sentència ferma per cap delictes contra la llibertat i la indemnitat sexuals per a l'accés i l'exercici de professions, oficis i activitats que impliquin contacte habitual amb

persones menors d'edat en el marc de la regulació bàsica de l'Estat. També disposa l'obligació que les memòries d'anàlisi de l'impacte normatiu que s'han d'adjuntar als projectes de llei i als projectes de reglament han d'incloure l'impacte de la normativa en la infància i l'adolescència.

D'altra banda, el títol II està dedicat a la regulació dels drets i els deures de les persones menors d'edat, que es configuren com els veritables protagonistes de la norma, la qual pretén, igual que la Llei 17/2006, no solament reconèixer drets sinó també establir els mecanismes de protecció corresponents amb més garanties socials i familiars, amb la finalitat que l'exercici d'aquests drets sigui real, tant en el si de la societat com en el si de la família pròpia.

Aquesta llei també reconeix a les persones menors d'edat altres drets entre els quals cal destacar que s'ha actualitzat la regulació dels drets que inclou la Llei 17/2006, en especial el dret a ser oïdes i escoltades, tant en l'àmbit familiar com en qualsevol procediment administratiu, judicial o de mediació en què estigui afectat l'infant o l'adolescent i que condueixi a una decisió que incideixi en la seva esfera personal, familiar o social. Així mateix, s'hi han incorporat altres drets, com ara el dret a la no-discriminació com a manifestació del principi d'igualtat reconegut en la Constitució Espanyola; el dret a conèixer els orígens, de manera que la persona menor d'edat pot sol·licitar a les administracions públiques competents la documentació que li permeti acreditar la seva identitat; el dret a gaudir d'un nivell bàsic de benestar; el dret a decidir sobre la maternitat, i el dret a la formació i l'accés a l'ocupació. Igualment, es té present l'ús de les noves tecnologies per part de les persones menors d'edat, així com l'ús de les dades personals.

En el capítol III, atesa la percepció de fragilitat creixent de les famílies per afrontar les dificultats educatives internes i externes, es recull l'obligació de les administracions públiques de les Illes Balears de donar suport a la maternitat i a la paternitat i a la conciliació de la vida familiar i laboral com estableix l'article 30.16 de l'Estatut d'Autonomia de les Illes Balears.

En el capítol VI es reconeix el dret a l'educació de tots els infants i el deure del Govern de la comunitat autònoma de prendre iniciatives necessàries per assegurar una oferta educativa suficient per garantir aquest dret i per facilitar la conciliació familiar i laboral, com preveuen els articles 12 i 26 de l'Estatut d'Autonomia.

També en el capítol VI es recullen els drets a l'atenció primerenca i a l'atenció a la diversitat com uns dels fonaments de l'equitat a l'educació tal com s'estableix en el títol II de la Llei Orgànica 2/2006, de 3 de maig, de l'educació.

Tot açò sense perjudici de la necessitat de disposar a curt termini d'una llei d'educació pròpia de les Illes Balears que garanteixi de la millor manera possible el dret a l'accés a l'educació dels ciutadans menors i majors i s'ajusti a les característiques pròpies de la nostra comunitat autònoma.

Quant als deures, encara que la dimensió sigui més moral que jurídica, la Llei regula els deures de les persones menors d'edat en l'àmbit familiar, escolar i social d'acord amb la Llei Orgànica de protecció jurídica del menor després de la reforma.

El títol III regula el règim competencial i es divideix en set capítols. El capítol I, d'un únic article, es dedica a establir les diferents administracions amb competències en infància i adolescència. El capítol II regula les competències del Govern de les Illes Balears, tant en l'àmbit de la protecció de la infància i l'adolescència com en l'aplicació de les mesures judicials sobre les persones menors d'edat infractores.

En els capítols III i IV hi ha la regulació de les competències dels consells insulars i els ajuntaments. La principal novetat respecte a la regulació anterior és, sens dubte, l'atribució als ajuntaments de la competència per dur a terme, en l'àmbit territorial corresponent, totes les actuacions materials, tècniques i jurídiques en situació i declaració de risc que fins ara tenien atribuïdes els consells insulars. Efectivament, abans de la modificació del sistema de protecció de la infància i l'adolescència duita a terme en l'àmbit estatal l'any 2015, la competència en situacions i declaracions de risc corresponia a les entitats públiques de protecció en l'àmbit territorial respectiu. A la comunitat autònoma de les Illes Balears, en el marc de la legislació bàsica de l'Estat i d'acord amb la distribució competencial de l'Estatut d'Autonomia i la legislació autonòmica de regulació de la matèria —en especial la Llei 8/1997, de 18 de desembre, d'atribució de competències als consells insulars en matèria de tutela, acolliment i adopció de menors, i la Llei 17/2006, de 13 de novembre, integral de l'atenció i dels drets de la infància i l'adolescència de les Illes Balears—, aquesta competència ha estat assumida pels diferents consells insulars com a entitats públiques de protecció de menors.

L'article 17 de la Llei Orgànica de protecció jurídica del menor, després de la Llei 26/2015, de 28 de juliol, de modificació del sistema de protecció a la infància i l'adolescència, assenyala que la intervenció en situació de risc correspon a l'administració pública competent d'acord amb el que disposi la legislació estatal i autonòmica aplicable. És a dir, ja no es refereix a l'entitat pública de protecció, per la qual cosa es pot entendre que la intervenció en situació de risc, que inclou la competència de dur a terme una declaració de risc, no ha de correspondre necessàriament a l'entitat pública de protecció de menors competent tal com ocorria fins aleshores, sinó que pot ser assumida per altres administracions públiques d'acord amb el que disposi la legislació estatal i autonòmica aplicable.

La decisió del legislador autonòmic d'atribuir als ajuntaments la competència per intervenir en situació de risc respon al plantejament que es tracta de l'administració més propera a la ciutadania, que pot exercir una atenció immediata i continuada sobre les persones menors d'edat i el seu entorn familiar i social, valorant-los, intervenint-hi, compensant les debilitats o mancances que existeixin i assumint la responsabilitat d'ajudar a superar les desigualtats amb el compromís de les famílies o, en cas contrari, assumint l'obligació final de declarar les situacions de risc.

El capítol V es dedica a la col·laboració i la cooperació entre les diferents administracions públiques i en destaca la importància. Aquesta col·laboració s'ha d'ajustar als principis de les relacions interadministratives establerts per la Llei 40/2015, d'1 d'octubre, de règim jurídic del sector públic, i la legislació estatal i autonòmica en matèria de règim local, i, especialment, als principis de lleialtat institucional, adequació a l'ordre de distribució de competències, col·laboració, cooperació, coordinació, eficiència en la gestió dels recursos públics i responsabilitat.

Del capítol VI, relatiu a la planificació, destaca l'obligació del Govern de les Illes Balears de tenir aprovat i en vigor un pla estratègic d'atenció a la infància i l'adolescència mitjançant el qual s'ordenin el conjunt de mesures, recursos i actuacions necessaris per aconseguir els objectius de la política d'infància i adolescència. Aquest pla, que ha de concretar les actuacions que han de desenvolupar les diferents administracions públiques a les Illes Balears, s'ha d'elaborar amb la coordinació i la col·laboració del Govern i els consells insulars i les entitats locals en

l'àmbit de les competències respectives, i ha de tenir la col·laboració de les entitats públiques o privades relacionades amb la matèria de persones menors d'edat.

El darrer capítol del títol III està dedicat a les polítiques de prevenció que han de dur a terme les diferents administracions públiques competents per prevenir o impedir qualsevol desprotecció de les persones menors d'edat. Aquestes polítiques públiques s'han de dur a terme especialment en matèria de suport a la família, educació, salut, formació i ocupació, i relacions socials.

El títol IV és, sens dubte, el títol més complex de la llei. S'hi regula el sistema de protecció de la infància i l'adolescència a les Illes Balears, que es desenvolupa entorn de les tres actuacions de protecció: la prevenció i la detecció del risc, l'exercici de la guarda i la declaració de la situació de desemparament amb l'assumpció de la tutela. El títol s'estructura en set capítols. El capítol I està dedicat a recollir les disposicions generals que estableixen el règim general del sistema de protecció de la infància i l'adolescència a les Illes Balears, en el marc de la regulació bàsica de l'Estat en la matèria. Així, s'estableix en què consisteix la protecció de la persona menor d'edat, que no és altra cosa que el conjunt de mesures i actuacions de prevenció, detecció, intervenció i reparació de situacions de risc o de desemparament i conductes inadaptades o problemes de conducta en què l'infant o l'adolescent o, si escau, el concebut, pot trobar-se. La finalitat és garantirne el ple desenvolupament i l'autonomia personal, així com la integració familiar i social, i promoure la seva inserció en un context social i familiar normalitzat, prevalent, en tot cas, l'interès superior de la persona menor d'edat. Seguidament, es recullen els criteris d'actuació de les administracions públiques a la comunitat autònoma de les Illes Balears en matèria de protecció de menors, de manera que les decisions estiguin revestides de totes les garanties jurídiques. Igualment, es recull el deure de comunicació i denúncia, per part de qualsevol persona, i específicament dels diferents professionals que actuen en l'àmbit de la infància i l'adolescència, de qualsevol situació de possible maltractament, risc o desemparament d'un infant o un adolescent. D'altra banda, es regulen els drets específics de les persones menors d'edat que tinguin una mesura de protecció, entre els quals destaquen els següents: dret a conèixer la seva situació personal, les mesures que s'adoptaran i els drets que li corresponen; dret a ser oït i escoltat i a participar en la presa de decisions sobre el seu cas; dret a romandre amb la seva família sempre que sigui possible; dret a conèixer, en el supòsit d'acolliment, la seva història personal i familiar, i dret a conèixer, en el supòsit d'adopció, les dades sobre els seus orígens que siguin en poder de l'entitat pública. D'altra banda, es fa una aproximació a la Llei 39/2015, d'1 d'octubre, del procediment administratiu comú de les administracions públiques, en establir qui pot tenir la condició de persona interessada en els procediments de declaració de risc o de desemparament, així com els drets i les garanties de les persones interessades, l'expedient d'actuació de protecció i la durada dels procediments. En darrer lloc, es fa referència a les persones menors d'edat estrangeres no acompanyades així com a les actuacions que s'han de dur a terme en el supòsit de trasllat d'una persona menor d'edat a una altra entitat territorial.

Quant a les actuacions en matèria de prevenció i detecció del risc, en el capítol II, es determinen quines circumstàncies o situacions poden provocar que un infant o un adolescent es trobi en una situació de risc. En les situacions en què el benestar de les persones menors d'edat es troba compromès per determinades circumstàncies familiars, i per preservar el seu interès superior i evitar que la situació s'agreugi o derivi

en la separació de la seva família i del seu entorn, la valoració d'aquesta situació de risc i la intervenció corresponen a l'administració pública competent, que el legislador autonòmic, com a novetat, impulsa la seva delegació a l'administració local. Amb aquesta regulació, s'estableix que el projecte d'intervenció familiar s'ha de consensuar amb els pares i mares o les persones que tinguin atribuïda la tutela de les persones menors d'edat i, a més, que l'omissió de la seva col·laboració pot derivar en la declaració de la situació de risc de l'infant o l'adolescent, que s'ha d'adoptar, amb la instrucció prèvia del procediment administratiu previst, mitjançant una resolució administrativa amb un pla d'intervenció temporalitzat. Dins del procediment, es disposa l'existència d'un òrgan col·legiat creat en el si de l'entitat local corresponent, el qual ha d'emetre un dictamen que servirà de base per a l'adopció de la resolució de declaració de risc. Amb aquest òrgan col·legiat, el legislador cerca que la decisió final que s'adopti sigui objectiva, motivada, consensuada, sempre temporalitzada, i no discrecional i unipersonal. La norma preveu la derivació a l'entitat pública competent perquè valori la iniciació d'un procediment de declaració de desemparament en el cas que el pla d'intervenció fracassi. La norma també preveu aquesta derivació en casos d'actuacions d'urgència en situació de risc.

El capítol III fa referència a les actuacions en situació de desemparament. La llei recull la definició d'aquesta situació i les circumstàncies que, una vegada valorades i ponderades, en determinen l'existència. La declaració de la situació de desemparament, com l'adopció de qualsevol mesura de protecció, atès l'interès superior de la persona menor d'edat, s'ha de dictar mitjançant una resolució administrativa motivada, amb l'observança dels procediments que regula aquesta llei. Així, en una aproximació a la Llei 39/2015, de la mateixa manera que en cas de situació de risc, s'estableix un procediment ordinari per dictar la resolució de desemparament. Igualment, es disposa l'existència d'un òrgan col·legiat creat en el si de l'entitat pública competent, el qual ha d'emetre un dictamen que servirà de base per a l'adopció de la resolució de desemparament. Amb aquest òrgan col·legiat, el legislador cerca que la decisió final que s'adopti sigui objectiva, motivada, consensuada, sempre temporalitzada, i no discrecional i unipersonal. Igualment, es recull un procediment d'urgència per a quan es constati la situació crítica en què es troba una persona menor d'edat, es consideri l'existència d'un risc greu i imminent per a la seva integritat física o psíquica o es dedueixi la necessitat d'una intervenció sense demora.

En el capítol IV es regulen les diferents modalitats i circumstàncies de la guarda, això és: la guarda voluntària a sol·licitud dels pares i mares o les persones que tinguin atribuïda la tutela de les persones menors d'edat, d'una durada màxima de dos anys; la guarda de fet d'una persona menor d'edat, que no implica necessàriament que sigui declarada en desemparament si es constata que està atesa adequadament i no hi concorren circumstàncies que requereixin l'adopció de mesures de protecció; la guarda judicial dictada pel jutge o jutgessa, en els casos en què legalment sigui procedent, amb la mesura de protecció corresponent, i la guarda provisional assumida per l'entitat pública sense declaració prèvia de desemparament ni sol·licitud expressa dels pares i mares o les persones que tinguin atribuïda la tutela de les persones menors d'edat, mitjançant una resolució administrativa, mentre té lloc la pràctica de diligències necessàries per identificar l'infant o l'adolescent, investigar les seves circumstàncies i constatar, si escau, la situació real de desemparament.

El capítol V estableix les disposicions comunes a la guarda i la tutela i assenyala que l'aplicació de qualsevol de les mesures del sistema de protecció s'ha d'ajustar als principis següents: prioritat de les mesures estables sobre les temporals, prioritat de les mesures familiars sobre les residencials i prioritat de les mesures consensuades sobre les imposades. D'altra banda, la llei assenyala que la guarda d'una persona menor d'edat derivada de la tutela, de la guarda provisional o de la guarda voluntària assumida per l'entitat pública de protecció, s'ha d'exercir mitjançant l'acolliment familiar, l'acolliment residencial o la guarda amb fins d'adopció. Es regulen la durada de les mesures i els terminis de revisió diferenciant si l'infant té menys o més de sis anys. Així mateix, s'estableix l'obligació que l'entitat pública elabori un pla individualitzat de protecció, el qual ha d'establir, com a mínim, els objectius que es pretenen assolir, la previsió i el termini de les mesures d'intervenció per adoptar amb la seva família d'origen i, si escau, el programa de reintegració familiar que l'entitat pública ha d'aplicar quan del pronòstic es derivi la possibilitat de retorn a la família d'origen, així com el termini de revisió de les mesures adoptades.

Quant als acolliments, la llei assenyala que poden ser familiars, residencials o professionalitzats. A més, es regula la delegació de la guarda per a estades, sortides de cap de setmana o vacances de les persones menors d'edat en acolliment amb famílies o institucions dedicades a aquestes funcions. Igualment, cal destacar la regulació dels drets més específics de les persones menors d'edat en acolliment amb independència de la modalitat d'acolliment en què es trobin.

Mitjançant l'acolliment familiar es persegueix la integració i la plena participació de l'infant o l'adolescent en un nucli familiar estable i adequat a les seves necessitats en un marc de convivència, bé sigui amb caràcter temporal o permanent. Per raó de la vinculació de l'infant o l'adolescent amb la família acollidora, es pot produir en la mateixa família extensa de l'infant o l'adolescent o en una família aliena. Segons la durada i els objectius, pot ser d'urgència, temporal o permanent. La llei recull sistemàticament els drets i els deures de les persones que tenen un infant o un adolescent en acolliment familiar.

L'acolliment residencial es configura com a subsidiari respecte de qualsevol altra mesura de protecció i s'ha d'acordar quan es prevegi que el desemparament o la necessitat de separació de la família pròpia és transitori i no hi hagi estat possible o aconsellable l'acolliment familiar. La llei estableix una sèrie de principis que han de regir l'actuació administrativa en l'àmbit de l'acolliment residencial, així com el règim bàsic dels diferents centres d'acolliment, com ara, la classificació i la tipologia de centres, la normativa interna mínima de què han de disposar i el règim de convivència, que inclou els drets i els deures de les persones menors d'edat que hi romanen. Finalment, en aquest capítol s'estableix l'obligació d'adoptar mesures de transició a la vida adulta i d'oferir programes de preparació per a la vida independent de les persones menors d'edat que hagin estat sotmeses a una mesura de protecció, tal com preveuen la legislació bàsica de l'Estat i la Llei 7/2015, de 10 d'abril, per la qual s'estableix el marc regulador dels processos d'autonomia personal de menors que han estat sotmesos a una mesura de protecció o reforma.

El capítol VI fa referència a l'adopció nacional i internacional i regula la proposta d'adopció que fa l'entitat pública quan les circumstàncies personals i familiars de les persones menors d'edat són determinants i invariables, de manera que aconsellen la separació definitiva de la seva família d'origen.

Per acabar amb el títol IV, en el capítol VII es regulen els registres autonòmics de protecció i es preveu l'existència dels registres insulars dels diferents consells insulars. Com a novetat respecte a la legislació anterior, es crea el registre autonòmic de situacions de risc, únic per a tota la comunitat autònoma, i es disposa el Registre Unificat de Maltractament Infantil de les Illes Balears com a sistema d'informació sobre els casos de maltractament infantil a les Illes Balears, als efectes de prevenció, detecció i notificació, estudis epidemiològics i estadístics. D'altra banda, el registre autonòmic de centres d'acolliment residencial de persones menors d'edat, regulat en la Llei 17/2006, desapareix, atès que l'objecte i les dades s'inclouen en el Registre Unificat de Serveis Socials, creat per la Llei 4/2009, d'11 de juny, de serveis socials de les Illes Balears, i regulat pel Decret 10/2013, de 28 de febrer, pel qual es fixen els principis generals del Registre Unificat de Serveis Socials de les Illes Balears i dels procediments per a l'autorització i l'acreditació de serveis socials, i es regulen la secció supràinsular del Registre i els procediments per autoritzar i acreditar serveis socials d'àmbit supràinsular. El títol V està dedicat a la regulació de les actuacions amb persones menors d'edat infractores en el marc de la legislació bàsica de l'Estat en la matèria i es divideix en set capítols. El capítol I fixa les disposicions generals que han de regir aquesta matèria, i hi destaquen els criteris d'actuació als quals s'ha d'ajustar l'actuació socioeducativa amb les persones menors d'edat que es troben en l'àmbit de la responsabilitat penal de les persones menors d'edat, la qual s'ha de dirigir a procurar el seu desenvolupament integral i la seva inserció social i familiar. Un capítol nou respecte de la legislació anterior és el capítol II, que fa referència a les actuacions de protecció en els supòsits d'aplicació de la legislació reguladora de la responsabilitat penal de les persones menors d'edat, tant dels de menys de catorze anys que cometen infraccions penals com dels de més de catorze anys. El capítol III es dedica als principis generals i les actuacions en matèria de prevenció i reinserció i disposa l'obligació d'establir programes, actuacions i intervencions per promoure i desenvolupar activitats tant de prevenció com de reinserció amb persones menors d'edat en risc de conflicte social. D'altra banda, el capítol IV regula les modalitats d'execució de les mesures judicials i distingeix les que no suposen privació de llibertat i les que en suposen, tot això en el marc de la legislació bàsica de l'Estat. En els capítols V i VI es fa referència als centres socioeducatius per al compliment de mesures privatives de llibertat així com als drets i els deures de les persones menors d'edat infractores internades i al règim disciplinari, tot en el marc de la regulació bàsica de l'Estat. El darrer capítol disposa les actuacions posteriors a l'execució de les mesures que ha de dur a terme el Govern per facilitar la reinserció d'aquestes persones menors d'edat infractores.

L'organització institucional i administrativa es regula en el títol VI, en el qual destaquen el Consell d'Infància i Família de les Illes Balears —que, amb funcions de consulta i proposta constitueix un fòrum de debat per promoure i facilitar la participació, la consulta i el diàleg de totes les institucions i les entitats implicades en la matèria—, l'Observatori de la Infància i l'Adolescència de les Illes Balears —de caràcter consultiu i amb capacitat de proposta— i la Comissió Interinsular de Protecció de Menors —que té per objecte unificar els criteris d'aplicació de la normativa vigent o futura i també planificar i avaluar l'estratègia en matèria de protecció de menors que s'ha d'aplicar en l'àmbit de les Illes Balears. Igualment, es preveu l'existència de l'Oficina Balear de la Infància i l'Adolescència, òrgan de l'Administració de la comunitat

autònoma de les Illes Balears que, amb dependència directa de la conselleria amb competències en menors, encara que amb total autonomia funcional i de gestió, vetlla per la defensa i la promoció dels drets de les persones menors d'edat. No obstant això, també es preveu que, quan s'hagi nomenat un defensor o defensora de la infància i l'adolescència adjunt a la Sindicatura de Greuges, aquesta figura assumeixi les funcions de l'Oficina Balear de la Infància i l'Adolescència.

Finalment, el títol VII estableix un règim d'infraccions i sancions contra les conductes que suposin la vulneració dels drets reconeguts a les persones menors d'edat, com també contra les que suposin l'incompliment de les obligacions que disposa aquesta llei. En aquest sentit, s'ha cercat una aproximació a la regulació que fa d'aquesta matèria la Llei 4/2009. Així, en el capítol I, s'anuncia que la vigilància del compliment de la normativa en matèria d'infància i adolescència s'encomana a la inspecció, per garantir els drets de les persones menors d'edat. Igualment, es defineix el perfil tècnic del personal d'inspecció amb un grau d'exigència que correspon a l'especialitat de la funció d'inspecció i també a la consideració que es fa del personal inspector com a agent de l'autoritat. S'han considerat i tingut en compte tant els principis del dret penal, dels quals participa el procediment administratiu sancionador, com els que estableix la Llei 40/2015.

Els capítols II i III recullen les infraccions i la tipologia dels subjectes que en són responsables així com les sancions aplicables corresponents, els criteris de gradació i, finalment, l'execució de les sancions. S'actualitza i s'amplia la tipologia de les infraccions, amb la finalitat d'assegurar que conductes reprovables no queden impunes. Igualment, s'introdueixen noves sancions administratives que persegueixen adequar la naturalesa de la sanció a la gravetat de la infracció comesa.

El capítol IV desplega el procediment sancionador, des de les actuacions prèvies fins a l'inici en sentit estricte i els actes pertinents que condueixen a la resolució i el final del procediment, tot això tenint en compte la regulació que fa d'aquest procediment la Llei 39/2015. Així mateix, i en virtut del principi de transversalitat, ha d'iniciar, instruir i resoldre aquest procediment sancionador l'òrgan administratiu que tingui la competència que es trobi en el catàleg d'infraccions i sancions.

En darrer lloc, la llei té catorze disposicions addicionals, de les quals destaquen la disposició addicional cinquena, relativa al Protocol marc interdisciplinari de maltractament infantil de les Illes Balears —que es configura com l'instrument bàsic per assolir la coordinació interinstitucional de totes les administracions públiques en la intervenció en casos de maltractament infantil a les Illes Balears—, i les disposicions addicionals novena i desena —que estableixen els criteris comuns de cobertura, qualitat i accessibilitat en l'àmbit de la justícia juvenil i en el de la protecció de menors, respectivament. Igualment, destaca la disposició addicional dotzena, que crea el registre autonòmic de declaracions de risc.

Per altra banda, és necessari cridar l'atenció sobre el fet que la disposició addicional catorzena i la disposició final vuitena modifiquen, respectivament, la Llei 18/2001, de 19 de desembre, de parelles estables, i la Llei 3/2007, de 27 de març, de la funció pública de la comunitat autònoma de les Illes Balears, per introduir determinats canvis en la seva regulació que constitueixen una matèria aliena a la infància i l'adolescència.

III

Finalment, d'acord amb l'article 129 de la Llei 39/2015, queden suficientment justificats els principis següents: de necessitat i eficàcia, perquè aquesta norma respon a la necessitat d'actualitzar el sistema de protecció de la infància i l'adolescència de les Illes Balears arran dels canvis introduïts en el sistema de protecció de la infància i l'adolescència en l'àmbit estatal; de proporcionalitat, atès que la regulació respecta les competències de les diferents administracions públiques competents i conté la regulació imprescindible per atendre les necessitats que s'han de cobrir, i que s'ha constatat que no existeixen altres mesures menys restrictives de drets o que imposin menys obligacions als destinataris; de seguretat jurídica, motiu pel qual s'ha optat per elaborar un nou cos legal, enfront de la tramitació d'una modificació de la Llei 17/2006, atès el caràcter profund de la modificació del sistema de protecció de la infància i l'adolescència i, en general, en matèria de persones menors d'edat que es vol dur a terme, tot això, de manera coherent amb la resta de l'ordenament jurídic, per generar un marc normatiu estable, predictable, integrat, clar i de certitud que en faciliti el coneixement i la comprensió; de transparència, pel qual s'ha de destacar la participació ciutadana abans i durant el procés d'elaboració de la norma, així com la publicitat prevista en l'articulat; i, finalment, d'eficiència, atès que aquesta norma evita càrregues innecessàries i racionalitza la gestió dels recursos públics.

TÍTOL I DISPOSICIONS GENERALS

Article 1. Objecte

Aquesta llei té per objecte l'atenció i la protecció de la infància i l'adolescència en tots els àmbits, en garantia de l'exercici dels seus drets i les seves responsabilitats. Concretament, té per objecte:

1. Garantir a les persones menors d'edat que resideixin o es trobin en el territori de la comunitat autònoma de les Illes Balears l'exercici dels drets que els reconeixen la Constitució, la Convenció sobre els drets de l'infant de les Nacions Unides, la Carta Europea dels Drets de l'Infant, la Convenció sobre els drets de les persones amb discapacitat i l'ordenament jurídic en conjunt.
2. Establir el marc d'actuació en què s'han d'exercir les activitats de foment dels drets i el benestar de la persona menor d'edat, així com les actuacions de prevenció, atenció, protecció i participació adreçades a la infància i l'adolescència per garantir el seu desenvolupament en els àmbits familiar, social i educatiu.
3. Definir els principis d'actuació, els criteris, els procediments i el marc competencial i institucional en l'àmbit de la protecció a la infància i l'adolescència en situació de risc o de desemparament, així com el marc de la intervenció amb persones menors d'edat infractores en l'àmbit de la justícia juvenil.

Article 2. Àmbit d'aplicació

1. Aquesta llei s'aplica a totes les persones menors d'edat que es trobin en el territori de les Illes Balears, amb independència de quina sigui la seva situació

administrativa. Als efectes d'aquesta llei i de les disposicions de desplegament, s'entén que són menors d'edat les persones que tenen una edat inferior a la majoria d'edat establerta en el Codi Civil, sempre que no hagin estat emancipades o no hagin arribat a la majoria d'edat en virtut del que disposi la llei que els sigui aplicable. La minoria d'edat s'entén referida a la que estableix el Codi Penal per a les disposicions relatives a les persones menors d'edat infractores.

2. Aquesta llei també és aplicable a les institucions i les persones físiques o jurídiques amb seu a les Illes Balears que, en virtut d'una obligació legal o en el desenvolupament de les seves activitats, tenguin relació amb les persones menors d'edat i els seus drets, d'acord amb aquesta llei i la resta de legislació aplicable.

3. Als efectes d'aquesta llei i de les disposicions de desplegament:

- a) S'entén per infància el període de vida comprès entre el naixement i l'edat de dotze anys, i per infant, la persona que es troba en aquest període de vida.
- b) S'entén per adolescència el període de vida comprès entre l'edat de tretze anys i la majoria d'edat establerta per llei o l'emancipació, i per adolescent, la persona que es troba en aquest període de vida.

4. En el cas que, per l'aplicació de la llei personal, la persona menor d'edat arribi a la majoria d'edat abans del que preveu la legislació espanyola, li seran d'aplicació els preceptes d'aquesta llei, en tot allò que li sigui favorable, fins que compleixi divuit anys.

5. Les persones menors d'edat que arribin a la majoria d'edat d'acord amb la legislació aplicable estan subjectes als preceptes d'aquesta llei que així ho disposin expressament.

Article 3. Interès superior de la persona menor d'edat

1. Qualsevol persona menor d'edat té dret que el seu interès superior es valori i es consideri primordial en totes les accions i decisions que el concerneixin, tant en l'àmbit públic com en el privat. En l'aplicació d'aquesta llei i la resta de normes que l'afectin, així com en les mesures relatives a les persones menors d'edat que adoptin les institucions, públiques o privades, els tribunals o els òrgans legislatius, l'interès superior de la persona menor preval sobre qualsevol altre interès legítim que hi pugui concórrer. Les limitacions a la capacitat d'obrar dels infants o els adolescents s'han d'interpretar de manera restrictiva i, en tot cas, sempre en l'interès superior de la persona menor d'edat.

2. Als efectes de la interpretació i l'aplicació de l'interès superior de la persona menor d'edat en cada cas, s'han de tenir en compte els criteris generals següents, sens perjudici dels que estableix la legislació específica aplicable així com d'altres que es puguin considerar adequats atenent les circumstàncies concretes del supòsit:

- a) La protecció del dret a la vida, a la supervivència i al desenvolupament de l'infant o l'adolescent, i la satisfacció de les seves necessitats bàsiques, tant emocionals i afectives com materials, físiques i educatives.
- b) La consideració dels desitjos, els sentiments i les opinions de l'infant o l'adolescent, així com el seu dret a participar progressivament, segons la seva edat, maduresa, desenvolupament i evolució personal, en el procés de determinació del seu interès superior.
- c) La garantia que la seva vida i el seu desenvolupament tenguin lloc en entorns adequats i lliures de violència.

- d) La preservació de la identitat, la cultura, la religió, les conviccions, l'orientació i la identitat sexual o l'idioma de la persona menor d'edat, així com la no-discriminació de l'infant o l'adolescent per aquestes condicions o qualssevol altres, inclosa la diversitat funcional, en garantia del desenvolupament harmònic de la seva personalitat.

3. Aquests criteris s'han de ponderar tenint en compte els elements generals següents:

- a) L'edat i la maduresa de la persona menor d'edat.
- b) La necessitat de garantir la seva igualtat i no-discriminació per la seva vulnerabilitat especial, ja sigui per la manca d'un entorn familiar, el fet de patir maltractament, la seva diversitat funcional, la seva orientació i identitat sexual, la seva condició de refugiat, sol·licitant d'asil o protecció subsidiària, la seva pertinença a una minoria ètnica, o qualsevol altra característica o circumstància rellevant.
- c) L'efecte irreversible del transcurs del temps en el seu desenvolupament. La necessitat d'estabilitat de les solucions que s'adoptin per promoure la integració efectiva i el desenvolupament de l'infant o l'adolescent en la societat, així com de minimització dels riscos que qualsevol canvi de situació material o emocional pugui ocasionar en la seva personalitat i desenvolupament futur.
- d) La preparació del trànsit a l'edat adulta i independent, d'acord amb les seves capacitats i circumstàncies personals.
- e) Els altres elements de ponderació que, en el supòsit concret, es considerin pertinents i respectin els drets de les persones menors d'edat.
Els elements esmentats s'han de valorar conjuntament, d'acord amb els principis de necessitat i proporcionalitat, de manera que la mesura que s'adopti en l'interès superior de la persona menor d'edat no restringeixi o limiti més drets dels que empara.

4. En cas que concorri qualsevol altre interès legítim al costat de l'interès superior de la persona menor d'edat, s'han de prioritzar les mesures que, responen a aquest interès, respectin també els altres interessos legítims presents. En cas que no es puguin respectar tots els interessos legítims concurrents, preval l'interès superior de la persona menor d'edat sobre qualsevol altre interès legítim que hi pugui concórrer. Les decisions i les mesures adoptades en l'interès superior de la persona menor d'edat han de valorar, en tot cas, els drets fonamentals d'altres persones que se'n puguin veure afectades.

5. Qualsevol mesura en l'interès superior de la persona menor d'edat s'ha d'adoptar respectant les degudes garanties del procés i, concretament:

- a) Els drets de la persona menor d'edat a ser informada, oïda i escoltada, i a participar en el procés d'acord amb la normativa vigent.
- b) La intervenció en el procés de professionals qualificats o experts. Aquests professionals han de tenir la formació suficient per determinar les necessitats específiques dels infants o els adolescents amb diversitat funcional. En les decisions especialment rellevants que afectin la persona menor d'edat, s'ha de tenir l'informe col·legiat d'un grup tècnic i multidisciplinari especialitzat en els àmbits adequats.
- c) La participació dels pares i mares o les persones que tinguin atribuïda la tutela o la representació legal de les persones menors d'edat, o d'un defensor o

- defensora judicial si hi ha conflicte o discrepància amb ells, i del Ministeri Fiscal en el procés en defensa dels seus interessos.
- d) L'adopció d'una decisió que inclogui en la motivació els criteris utilitzats, els elements aplicats en ponderar els criteris entre si i amb altres interessos presents i futurs, i les garanties processals respectades.
 - e) L'existència de recursos que permetin revisar la decisió adoptada que no hagi considerat l'interès superior de la persona menor d'edat com a primordial o en el cas en què el mateix desenvolupament de l'infant o l'adolescent o canvis significatius en les circumstàncies que hagin motivat la decisió esmentada facin necessari revisar-la. Les persones menors d'edat han de gaudir del dret a l'assistència jurídica gratuïta en els casos prevists legalment.

Article 4. Modalitats d'atenció a la infància i l'adolescència

L'atenció a les persones menors d'edat es du a terme mitjançant:

- a) Les accions de promoció i defensa dels seus drets.
- b) Les actuacions per a la prevenció de les situacions de vulnerabilitat social de les persones menors d'edat. Als efectes d'aquesta llei, s'entén per vulnerabilitat social el conjunt de característiques d'una persona o grup i la seva situació que influeixen en la seva capacitat d'anticipar, afrontar i resistir l'impacte d'una amenaça, situació o context advers, i de recuperar-se'n.
- c) Les mesures de protecció en els casos de situació de risc o de desemparament que regula el títol IV d'aquesta llei.
- d) La intervenció amb persones menors d'edat en situació de conflicte social.
- e) Les intervencions socioeducatives i d'inserció destinades a persones menors d'edat infractores en el marc de l'execució de les mesures imposades pels òrgans judicials.
- f) Les accions dirigides a la prevenció del conflicte especialment en l'àmbit familiar, social i educatiu.
- g) Les accions dirigides al suport a les famílies perquè aquestes puguin garantir els drets dels seus infants.

Article 5. Principis rectors de l'actuació administrativa

1. Els principis rectors de l'actuació administrativa dels poders públics en relació amb les persones menors d'edat són els següents:

- a) L'interès superior de la persona menor d'edat ha de ser el suprem principi inspirador tant de les actuacions dels poders públics com de les decisions i les actuacions dels pares i mares o les persones que n'exerceixin la tutela o la guarda, les entitats i les persones responsables de la seva atenció i protecció.
- b) S'ha de vetllar perquè les persones menors d'edat exerceixin els seus drets, particularment el dret a ser oïdes i escoltades en les decisions que els incumbeixin.
- c) Els poders públics han de garantir el principi d'igualtat i eliminar qualsevol discriminació a les persones menors d'edat per raó de naixement, sexe, orientació sexual, identitat de gènere, expressió de gènere, raça, origen nacional, ètnic o social, religió, convicció, ideologia, opinió, cultura, llengua, idioma, condició física, psíquica o sensorial, malaltia, posició econòmica o qualsevol altra circumstància personal, familiar o social discriminatòria.

- d) S'han d'aprofitar les circumstàncies personals, congènites o sobrevingudes, que afectin les condicions de vida i el desenvolupament de qualsevol infant o adolescent, per promoure els mecanismes de compensació necessaris per assegurar el principi d'igualtat d'oportunitats, especialment entre infants i entre adolescents, i el respecte a les diferències.
- e) S'han de potenciar les actuacions preventives i la detecció precoç de les circumstàncies que puguin suposar situacions d'explotació, indefensió, inadaptació, marginació, abandonament, maltractament actiu o passiu de qualsevol tipus, desavantatge social o la conculcació d'algun dels drets que tenguin reconeguts els infants i els adolescents.
- f) S'ha de garantir que les actuacions que ofereixen les administracions públiques, així com el conjunt d'activitats que desenvolupin totes les entitats públiques i privades, tenguin un caràcter eminentment socioeducatiu, integral i inclusiu.
- g) S'ha d'impulsar el desenvolupament d'una política coordinada d'atenció i protecció de les persones menors d'edat que activi els recursos per a la cobertura de les necessitats bàsiques de salut, educació, habitatge, cultura i oci, i la compensació de qualsevol mancança que pugui impedir o limitar el desenvolupament personal i social i l'autonomia de la persona menor d'edat.
- h) Els poders públics han d'actuar i s'han de relacionar d'acord amb els principis de lleialtat institucional, adequació a l'ordre de distribució de competències, col·laboració, cooperació, coordinació, eficiència en la gestió dels recursos públics i responsabilitat, entre d'altres, i limitar les actuacions que afectin la intimitat personal o familiar a les indispensables que resultin d'interès per a la persona menor d'edat.
- i) S'han de fomentar, en els infants i en els adolescents, els valors de tolerància, solidaritat, respecte, igualtat, participació, cooperació, igualtat d'oportunitats entre homes i dones i, en general, els principis democràtics de convivència que estableixen la Constitució Espanyola i l'Estatut d'Autonomia de les Illes Balears.
- j) S'ha de garantir la confidencialitat de les actuacions que es duguin a terme en interès i defensa de les persones menors d'edat.
- k) S'han d'afavorir les relacions intergeneracionals i propiciar el voluntariat de la gent gran i del jovent per col·laborar en activitats amb infants i adolescents.
- l) S'han de fomentar, mitjançant campanyes de divulgació i la promoció de mesures positives, la solidaritat i la sensibilitat social davant totes les qüestions relacionades amb la infància i l'adolescència, per prevenir qualsevol tipus de marginació, abús i explotació i impulsar el paper de la societat civil en defensa dels seus drets i llibertats.
- m) S'han de promoure la participació, el voluntariat i la solidaritat social.
- n) S'han de garantir l'accessibilitat universal de les persones menors d'edat amb diversitat funcional i els ajusts raonables, així com la seva inclusió i participació plenes i efectives.
- o) Les administracions públiques competents han d'aplicar el principi de transparència i la resta de principis que recull la Llei 19/2013, de 9 de desembre, de transparència, accés a la informació pública i bon govern.
- p) Els poders públics de les Illes Balears han d'incorporar la perspectiva de gènere en totes les polítiques que afectin la infància i l'adolescència.

2. Les administracions públiques han de tenir en compte les necessitats de les persones menors d'edat en exercir les competències respectives, especialment en matèria de control sobre productes alimentaris, consum, habitatge, educació, sanitat, serveis socials, cultura, esport, espectacles, mitjans de comunicació, transports, temps lliure, joc, espais lliures, noves tecnologies (TIC) i xarxes socials.

3. Les administracions públiques han de tenir particularment en consideració l'adequada regulació i supervisió dels espais, centres i serveis en què romanguin habitualment persones menors d'edat, pel que fa a les condicions fisicoambientals, higienicosanitàries, d'accessibilitat i disseny universals i de recursos humans, així com als projectes educatius inclusius, a la participació de les persones menors d'edat i a altres condicions que contribueixin a assegurar els seus drets.

4. Les administracions públiques, en l'àmbit de la protecció de menors i de la justícia juvenil, han d'afavorir la innovació contínua i la posada en marxa de programes experimentals per avaluar l'èxit de noves metodologies i estratègies d'intervenció que permetin donar una resposta millor a les noves necessitats en l'atenció a aquest sector de població.

Article 6. Persones menors d'edat estrangeres

1. Les persones menors d'edat estrangeres que es trobin a la comunitat autònoma de les Illes Balears tenen dret a l'educació, a l'assistència sanitària i als serveis i les prestacions socials bàsiques, en les mateixes condicions que les persones menors d'edat de nacionalitat espanyola. Els poders públics, en el disseny i l'elaboració de les polítiques públiques, han de tenir com a objectiu aconseguir la plena integració de les persones menors d'edat estrangeres a la societat balear, mentre romanguin al territori de la comunitat autònoma de les Illes Balears, d'acord amb la Llei Orgànica 4/2000, d'11 de gener, sobre drets i llibertats dels estrangers a Espanya i la seva integració social.

2. Les persones menors d'edat estrangeres que es trobin a les Illes Balears tenen els drets que reconeix aquesta llei i, especialment, tenen dret a ser oïdes i escoltades i a rebre informació de manera entenedora sobre qualsevol actuació que dugui a terme l'administració amb relació a la seva persona.

3. Les administracions públiques, mitjançant serveis i programes d'acolliment, han de fomentar la integració social de les persones menors d'edat immigrades.

Article 7. Foment de la iniciativa social

1. Les administracions públiques de les Illes Balears, en l'àmbit de les competències respectives, han de fomentar les iniciatives socials que contribueixin a la divulgació i l'extensió dels drets de les persones menors d'edat, tant entre la població adulta com entre els infants i els adolescents.

2. Així mateix, poden concedir subvencions o establir convenis amb entitats privades amb l'objecte de promocionar i fomentar accions que es considerin d'interès per al desenvolupament dels drets de les persones menors d'edat.

3. Amb caràcter anual, el Govern de les Illes Balears pot atorgar premis destinats a distingir persones, grups o entitats que hagin destacat especialment per l'activitat desenvolupada o per la seva contribució al foment de la protecció i la defensa dels drets de la infància i l'adolescència a les Illes Balears. Les bases, la composició del jurat i altres aspectes de la concessió d'aquests premis s'han de determinar per via

reglamentària, i correspon al Consell d'Infància i Família de les Illes Balears fer-ne les propostes o candidatures.

4. En commemoració de l'aprovació de la Convenció sobre els drets de l'infant de l'Assemblea General de les Nacions Unides el 1989, es declara el 20 de novembre de cada any Dia de la Infància i l'Adolescència a la comunitat autònoma de les Illes Balears.

Article 8. Col·laboració institucional i responsabilitat ciutadana

1. Les autoritats i el personal al servei de les administracions públiques de les Illes Balears que tinguin coneixement de l'incompliment de les previsions d'aquesta llei o de la conculcació de qualsevol dels drets dels quals siguin titulars les persones menors d'edat, han d'adoptar immediatament les mesures necessàries per aconseguir el cessament d'aquestes actuacions d'acord amb les atribucions que els corresponguin legalment. En la resta dels supòsits, han de posar la situació en coneixement de l'autoritat competent en la matèria.

2. Totes les administracions públiques incloses en l'àmbit d'aplicació d'aquesta llei han de cooperar en la detecció de les situacions de risc, desempament, inadaptació o desavantatge social, en la investigació corresponent i en la intervenció acordada per a les persones menors d'edat afectades. L'atenció, el seguiment i el suport s'han d'assegurar de manera prioritària, puntual, completa i coordinada pels respectius programes, serveis i recursos, tant durant l'execució de les mesures que preveu aquesta llei com una vegada finalitzades, i han de contribuir a la culminació o al reforç del procés d'integració familiar i social.

3. Qualsevol ciutadà o ciutadana que tenguí coneixement de l'incompliment d'aquesta llei o de la conculcació de qualsevol dels drets dels quals siguin titulars les persones menors d'edat, independentment del deure de comunicació i denúncia recollit en l'article 95 d'aquesta llei, ha de posar la situació en coneixement de l'autoritat competent en la matèria.

Article 9. Accés i exercici d'una professió, ofici o activitat que impliqui contacte habitual amb persones menors d'edat

Per a l'accés i l'exercici de les professions, els oficis i les activitats que impliquin el contacte habitual amb persones menors d'edat, és requisit no haver estat condemnat per sentència ferma per cap delictes contra la llibertat i la indemnitat sexuals, que inclou l'agressió i l'abús sexuals, l'assetjament sexual, l'exhibicionisme i la provocació sexual, la prostitució i l'explotació sexual i la corrupció de menors, així com per tràfic d'éssers humans. A aquest efecte, qui pretengui accedir a aquestes professions, oficis o activitats ha d'acreditar aquesta circumstància mitjançant l'aportació d'una certificació negativa del Registre Central de Delinqüents Sexuals.

Article 10. Interpretació de les normes relatives a les persones menors d'edat

1. Les disposicions d'aquesta llei, les normes que la despleguen i les altres disposicions de la comunitat autònoma de les Illes Balears relatives a les persones menors d'edat s'han d'interpretar d'acord amb els tractats internacionals ratificats per l'Estat espanyol, especialment la Convenció sobre els drets de l'infant de les Nacions Unides, de 20 de novembre de 1989, la Convenció europea dels drets humans, de 4 de novembre de 1950, els principis consagrats en la Carta Europea dels Drets de l'Infant i

en la Carta dels Drets Fonamentals de la Unió Europea, de 7 de desembre de 2000, les observacions generals del Comitè dels Drets de l'Infant de Ginebra, la Convenció sobre els drets de les persones amb discapacitat, la Constitució Espanyola, l'Estatut d'Autonomia de les Illes Balears i també totes les resolucions sobre persones menors d'edat aprovades pel Parlament de les Illes Balears.

2. Els poders públics han d'interpretar i aplicar aquesta llei garantint la igualtat en la diferència de les persones menors d'edat d'ambdós sexes, per eliminar qualsevol discriminació per raó de naixement, sexe, orientació sexual, identitat de gènere, expressió de gènere, raça, origen nacional, ètnic o social, religió, convicció, ideologia, opinió, cultura, llengua, idioma, condició física, psíquica o sensorial, malaltia, posició econòmica o qualsevol altra circumstància personal, familiar o social.

Article 11. Impacte de les normes en la infància i l'adolescència

Les memòries d'anàlisi de l'impacte normatiu que s'han d'adjuntar als projectes de llei i als projectes de disposicions generals han d'incloure l'impacte de la normativa en la infància i l'adolescència.

Article 12. Prioritat pressupostària

Amb la finalitat de garantir els drets que reconeix aquesta llei, les administracions públiques de les Illes Balears, en l'àmbit de les competències respectives, han de tenir com a prioritats pressupostàries la promoció, l'atenció, la prevenció, la protecció, la formació, l'oci, la participació i la integració de les persones menors d'edat, amb programes pressupostaris específics.

TÍTOL II

DELS DRETS I ELS DEURES DELS INFANTS I ELS ADOLESCENTS

CAPÍTOL I

DRETS I LLIBERTATS CIVILS I POLÍTICS

Article 13. Declaració genèrica

1. A més dels drets reconeguts a tots els ciutadans en la Constitució i en els tractats internacionals dels quals Espanya és part, molt especialment en la Convenció sobre els drets de l'infant de les Nacions Unides i en la Convenció sobre els drets de les persones amb discapacitat, les persones menors d'edat han de tenir les garanties per a l'exercici dels drets que reconeix expressament aquesta llei.

2. Les persones menors d'edat tenen dret a exercir els drets civils i polítics sense més limitacions que les fixades per les lleis. Els poders públics han d'establir els mitjans necessaris per donar a les persones menors d'edat l'oportunitat d'exercir plenament aquests drets.

Article 14. Mesures per facilitar l'exercici dels drets

1. Les persones menors d'edat tenen dret a rebre de les administracions públiques de les Illes Balears, o a través de les entitats col·laboradores, la informació en format accessible i l'assistència adequada per a l'exercici efectiu dels seus drets, i que se'n garanteixi el respecte.

2. Per defensar i garantir els seus drets, les persones menors d'edat poden, personalment o a través dels seus representants legals:

- a) Sol·licitar la protecció i la tutela de l'entitat pública competent.
- b) Posar en coneixement del Ministeri Fiscal les situacions que consideri que atempten contra els seus drets amb la finalitat que promogui les accions oportunes.
- c) Plantejar les seves queixes i denúncies davant l'administració pública competent, davant el Defensor del Poble, davant la Sindicatura de Greuges de les Illes Balears o, si pertoca, davant l'Oficina Balear de la Infància i l'Adolescència, o davant qualsevol altra administració, en els termes establerts legalment. Amb aquesta finalitat, se'ls ha de facilitar l'accés a mecanismes adequats i adaptats a les seves necessitats i se'ls ha de garantir la confidencialitat.
- d) Sol·licitar els recursos socials disponibles de les administracions públiques de les Illes Balears.
- e) Sol·licitar assistència legal i el nomenament d'un defensor o defensora judicial, si escau, per emprendre les accions judicials i administratives necessàries encaminades a la protecció i la defensa dels seus drets i interessos. En tot cas, el Ministeri Fiscal ha d'actuar en defensa dels drets de les persones menors d'edat.
- f) Presentar queixes o denúncies individuals al Comitè de Drets de l'Infant, d'acord amb la Convenció sobre els drets de l'infant i la normativa que la desplegui.

Article 15. Dret a la integració

Les administracions públiques de les Illes Balears, en l'àmbit de les competències respectives, han d'establir les mesures necessàries per facilitar la realització personal completa i la integració familiar, social i educativa de totes les persones menors d'edat i, en especial, de les que, per les seves circumstàncies físiques, psíquiques o socials especials, puguin ser susceptibles d'un tracte discriminatori.

Article 16. Dret a la no-discriminació

1. Els poders públics han de garantir el principi d'igualtat i eliminar qualsevol discriminació a les persones menors d'edat per raó de naixement, sexe, orientació sexual, identitat de gènere, expressió de gènere, raça, origen nacional, ètnic o social, religió, convicció, ideologia, opinió, cultura, llengua, idioma, condició física, psíquica o sensorial, malaltia, posició econòmica o qualsevol altra circumstància personal, familiar o social.

2. Els poders públics han d'identificar d'una manera activa les persones menors d'edat que, individualment o en grup, requereixen l'adopció de mesures protectores especials per reduir o eliminar factors de discriminació.

Article 17. Perspectiva de gènere

Les administracions públiques introduiran la perspectiva de gènere en la planificació, el desenvolupament i l'avaluació de les mesures que s'adoptin en relació amb els nins, nines i adolescents, en totes les actuacions i programes dirigits a menors d'edat, amb especial atenció a la desigualtat i/o discriminació per raons de sexe, orientació sexual i identitat de gènere.

Article 18. Dret a la identitat, al nom, a la nacionalitat i al coneixement dels orígens

1. Les persones menors d'edat tenen dret a la seva identitat personal i sexual, i a tenir un nom i una nacionalitat des del moment de néixer.

2. Les persones menors d'edat tenen dret a conèixer el seu origen genètic, pares i mares biològics i parents biològics. A aquest efecte, tenen dret a sol·licitar a les administracions públiques competents la documentació que els permeti acreditar la seva identitat, sens perjudici del que estableixi la normativa sobre reproducció assistida.

3. Els menors tenen dret a la seva identitat de gènere i a l'expressió de la seva orientació sexual, sense cap discriminació. En l'exercici del seu dret a la identitat de gènere, podran, segons els protocols que s'estableixin, començar amb la reassignació del seu cos a la seva identitat de gènere.

4. Els centres d'atenció sanitària on es produeixin naixements han d'establir les garanties necessàries per a la identificació inequívoca de les persones nades.

5. Quan les persones que estiguin obligades legalment a inscriure el naixement d'un infant en el Registre Civil no ho facin, les administracions públiques de les Illes Balears han d'adoptar les mesures necessàries per aconseguir que es dugui a terme aquest tràmit.

6. Les administracions públiques de les Illes Balears, en l'àmbit de les competències respectives, han de vetllar per la conservació de les dades relatives a les persones menors d'edat que hagin estat separades de la família biològica, de manera que, en arribar a la majoria d'edat o durant la minoria d'edat a través dels seus representants legals, si ho sol·liciten, puguin accedir a la informació sobre els seus orígens i el seu historial vital, entès com el coneixement de les persones amb les quals han conviscut incloent les pròpies de l'acolliment o guarda. Les entitats públiques, a través dels serveis especialitzats, amb la notificació prèvia a les persones afectades, han de prestar l'assessorament i l'ajuda que requereixin per fer efectiu aquest dret.

Article 19. Dret a l'honor, a la dignitat, a la intimitat i a la pròpia imatge

1. Les persones menors d'edat tenen dret a l'honor, a la dignitat, a la intimitat personal i familiar i a la pròpia imatge. Aquest dret també comprèn la inviolabilitat del domicili familiar i de la correspondència, així com el secret de les comunicacions.

2. La difusió d'informació o la utilització d'imatges o del nom de persones menors d'edat en els mitjans de comunicació que puguin implicar una intromissió il·legítima en la seva intimitat, honra o reputació o que siguin contràries als seus interessos determinen la intervenció del Ministeri Fiscal, que immediatament ha d'instar les mesures cautelars i de protecció previstes en la llei i ha de sol·licitar les indemnitzacions que corresponguin pels perjudicis causats.

3. Es considera intromissió il·legítima en el dret a l'honor, a la intimitat personal i familiar i a la pròpia imatge de persones menors d'edat qualsevol utilització de la seva imatge, el seu nom o el relat detallat de la seva història en els mitjans de comunicació que pugui implicar menyscabament de la seva honra o reputació o que sigui contrària als seus interessos, fins i tot si consta el consentiment de l'infant o l'adolescent o del seu representant legal.

4. Sens perjudici de les accions de les quals siguin titulars els representants legals de la persona menor d'edat, correspon exercir-les en tot cas al Ministeri Fiscal, que pot

actuar d'ofici o a instància de l'infant o l'adolescent o de qualsevol persona interessada, física o jurídica, o entitat pública.

5. Els pares i mares o les persones que exerceixin la tutela o la guarda de les persones menors d'edat i els poders públics han de respectar aquests drets i els han de protegir davant possibles atacs de tercers.

Article 20. Dret a la llibertat de pensament, de consciència i de religió

1. Les persones menors d'edat tenen dret a la llibertat d'ideologia, de consciència i de religió.

2. L'exercici dels drets que dimanen d'aquesta llibertat només té les limitacions que prescriu la llei i el respecte dels drets i les llibertats fonamentals de les altres persones.

3. Els pares i mares o les persones que exerceixin la tutela o la guarda de les persones menors d'edat tenen el dret i el deure de cooperar perquè tinguin aquesta llibertat de manera que contribueixi al seu desenvolupament integral.

Article 21. Dret a la llibertat d'expressió

1. Les persones menors d'edat tenen dret a la llibertat d'expressió en els termes establerts constitucionalment. Aquesta llibertat d'expressió té el límit en la protecció de la intimitat i la imatge de l'infant o l'adolescent recollida en aquesta llei.

2. Especialment, el dret a la llibertat d'expressió de les persones menors d'edat s'estén a:

- a) La publicació i la difusió de les seves opinions.
- b) L'edició i la producció de mitjans de difusió.
- c) L'accés als ajuts que les administracions públiques estableixin amb aquesta finalitat.

3. L'exercici d'aquest dret pot estar subjecte a les restriccions que prevegi la llei per garantir el respecte dels drets de les altres persones o la protecció de la seguretat, la salut, la moral o l'ordre públic.

Article 22. Dret d'associació i de participació

1. Les persones menors d'edat tenen el dret d'associació, el qual, en especial, comprèn:

- a) El dret a formar part d'associacions i organitzacions juvenils dels partits polítics i dels sindicats i de les associacions d'estudiants, d'acord amb la llei i els estatuts.
- b) El dret a promoure associacions infantils i juvenils i a inscriure-les de conformitat amb la llei. Les persones menors d'edat poden formar part dels òrgans directius d'aquestes associacions.

Perquè les associacions infantils i juvenils es puguin obligar civilment, han d'haver nomenat, d'acord amb els estatuts corresponents, un representant legal amb plena capacitat. Quan la pertinença d'un infant o un adolescent o dels seus pares i mares o de les persones que n'exerceixin la tutela o la guarda a una associació impedeixi o perjudiqui el desenvolupament integral de l'infant o l'adolescent, qualsevol persona interessada, física o jurídica, o entitat pública, es pot dirigir al Ministeri Fiscal perquè promogui les mesures jurídiques de protecció que consideri necessàries.

2. Les persones menors d'edat tenen dret a participar en reunions públiques i manifestacions pacífiques la convocatòria de les quals es faci d'acord amb la llei. En els mateixos termes, també tenen dret a promoure-les i a establir-ne la convocatòria amb

el consentiment exprés dels seus pares i mares o les persones que n'exerceixin la tutela o la guarda.

3. Les administracions públiques, en l'àmbit de les competències respectives, han de promoure la participació i l'associacionisme, així com els consells de participació de la infància i l'adolescència, com a elements de desenvolupament personal i social. Igualment, han de promoure, mitjançant organitzacions no governamentals d'infància i joventut, el suport d'espais i canals de protagonisme i de participació social de les persones menors d'edat. Per a això, han d'emprendre accions de conscienciació i de promoció en col·laboració amb les organitzacions no governamentals i les institucions públiques i privades.

4. Les persones menors d'edat tenen el dret de participar plenament en els nuclis de convivència més immediats i en la vida social, cultural, artística i recreativa del seu entorn. Els poders públics els han d'oferir les oportunitats necessàries perquè s'incorporin progressivament a la ciutadania activa, d'acord amb la seva edat i maduresa.

5. Les administracions públiques han de fomentar procediments destinats a facilitar la participació i recollir les opinions de les persones menors d'edat amb relació a les polítiques, les normes, els projectes, els programes o les decisions que les afecten.

CAPÍTOL II

DRET A SER OÏT I ESCOLTAT

Article 23. Dret a ser oït i escoltat

1. Les persones menors d'edat tenen dret a ser oïdes i escoltades sense cap discriminació per edat, diversitat funcional o qualsevol altra circumstància, tant en l'àmbit familiar com en qualsevol procediment administratiu, judicial o de mediació en què estiguin afectades i que condueixi a una decisió que incideixi en la seva esfera personal, familiar o social, i s'han de tenir en compte degudament les seves opinions, segons la seva edat i maduresa. Per a això, les persones menors d'edat han de rebre la informació que els permeti l'exercici d'aquest dret en un llenguatge comprensible, en formats accessibles i adaptats a les seves circumstàncies. Es comprovarà que el menor comprèn qualsevol manifestació o opinió. En els procediments judicials o administratius, les compareixences o audiències de l'infant o l'adolescent tenen caràcter preferent, i s'han de dur a terme de manera adequada a la seva situació i desenvolupament evolutiu, amb l'assistència, si és necessari, de professionals qualificats o experts, mirant de preservar la seva intimitat i utilitzant un llenguatge que li sigui comprensible, en formats accessibles i adaptats a les seves circumstàncies. Se l'ha d'informar tant del que se li pregunta com de les conseqüències de la seva opinió, amb total respecte a totes les garanties del procediment.

2. S'ha de garantir que la persona menor d'edat, quan tengui prou maduresa, pugui exercir aquest dret pel seu compte o a través de la persona que designi perquè la representi. La maduresa l'ha de valorar personal especialitzat, tenint en compte tant el desenvolupament evolutiu com la seva capacitat per comprendre i avaluar l'assumpte concret que s'ha de tractar. Es considera, en tot cas, que té prou maduresa quan té dotze anys complerts. Per garantir que la persona menor d'edat pugui exercir aquest dret pel seu compte, l'han d'assistir, si escau, intèrprets. L'infant o l'adolescent pot

expressar la seva opinió verbalment o a través de formes no verbals de comunicació. No obstant això, quan no sigui possible o no convengui a l'interès de l'infant o l'adolescent, se'n pot conèixer l'opinió a través dels seus representants legals, sempre que no tinguin interessos contraposats als seus, o a través d'altres persones que, per la seva professió o relació d'especial confiança, la puguin transmetre objectivament.

3. Sempre que en via administrativa o judicial es denegui la compareixença o l'audiència d'una persona menor d'edat directament o a través d'una persona que la representi, la resolució ha de ser motivada en l'interès superior de la persona menor d'edat i comunicada al Ministeri Fiscal, a l'infant o l'adolescent i, si escau, al seu representant legal, i s'han d'indicar explícitament els recursos existents contra aquesta decisió. En les resolucions sobre el fons s'ha de fer constar, si s'escau, el resultat de l'audiència a l'infant o l'adolescent, així com la valoració.

CAPÍTOL III

DRETS EN L'ÀMBIT FAMILIAR

Article 24. Obligacions dels pares i mares o les persones que exerceixin la tutela o la guarda de les persones menors d'edat

1. La responsabilitat primordial en la criança, l'educació i la formació de les persones menors d'edat correspon als pares i mares i subsidiàriament a les persones o institucions que en tinguin atribuïda la tutela o la guarda, d'acord amb el que disposa la legislació vigent.

2. Els pares i mares i les persones que tinguin atribuïda la tutela o la guarda de les persones menors d'edat han d'assegurar, dins les seves possibilitats, les condicions de vida necessàries per al desenvolupament integral dels infants i els adolescents.

3. S'ha de posar una atenció especial en les necessitats de les persones menors d'edat de famílies monoparentals, de mares víctimes de violència de gènere amb la custòdia i de famílies pertanyents als grups menys afavorits o que viuen en situació de pobresa.

4. Les administracions públiques han de vetllar per la protecció de les persones menors d'edat en el cas de mal ús de la potestat parental, tutelar o de guarda, i també perquè els pares i mares, els titulars de la tutela o els que en tinguin la guarda disposin d'oportunitats i de mitjans d'informació, de suport tècnic, de recursos necessaris i de formació adequats per ajudar-los a complir les seves responsabilitats envers les persones menors d'edat.

5. Les administracions públiques han de fer extensibles als titulars de la tutela o de la guarda els mateixos sistemes de prestacions socials adreçats als pares i mares, per afavorir el compliment de les seves responsabilitats.

Article 25. Suport a la maternitat i la paternitat i a la conciliació de la vida familiar i laboral

1. Les administracions públiques de les Illes Balears, en l'àmbit de les competències respectives, han d'oferir als pares i mares i a les persones que tinguin atribuïda la tutela o la guarda de les persones menors d'edat, en especial a les famílies en situació de protecció especial, els mitjans d'informació, suport i formació adequats amb la finalitat de fer possible el compliment de les seves responsabilitats, tenint sempre en

compte les característiques dels infants i els adolescents i fomentant actituds educatives i de respecte als seus drets.

2. Les administracions públiques de les Illes Balears, en l'àmbit de les competències respectives, han d'adoptar les mesures que afavoreixin la conciliació de la vida familiar, personal i laboral, i també la integració familiar dels infants i els adolescents.

Article 26. Drets de relació i convivència

1. Les persones menors d'edat tenen dret a viure amb els seus pares i mares llevat dels casos en què la separació sigui necessària per assegurar la integritat i la seguretat de l'infant o l'adolescent. També tenen dret a conviure i a relacionar-se amb altres parents pròxims, especialment amb els avis, d'acord amb la legislació civil vigent.

2. Les persones menors d'edat tenen dret a mantenir un contacte directe i habitual amb el pare, la mare, els germans i els familiars de segon grau amb els quals no convisquin, llevat que hi hagi una decisió administrativa o judicial en sentit contrari.

3. Les persones menors d'edat separades dels pares i mares per l'adopció d'alguna mesura judicial o administrativa que comporti l'empresonament o la detenció d'aquests pares o mares tenen dret a ser informades del lloc i la situació en què es troben, així com dret a relacionar-s'hi, llevat que hi hagi una decisió administrativa o judicial en sentit contrari i tenint en compte sempre l'interès superior de la persona menor d'edat.

CAPÍTOL IV BENESTAR MATERIAL I PERSONAL

Article 27. Dret a un nivell bàsic de benestar

Els poders públics han d'adoptar les mesures pertinents per assegurar que els pares i mares o les persones que tenguin atribuïda la tutela o la guarda de les persones menors d'edat tenguin l'oportunitat d'oferir-los el nivell bàsic de benestar material que necessiten per a un desenvolupament integral adequat. El desenvolupament d'aquestes mesures ha d'establir els criteris per determinar el nivell bàsic de benestar material de les persones menors d'edat i ha d'incloure un règim d'ajuts i prestacions públiques.

Article 28. Persones menors d'edat amb diversitat funcional que troben limitacions o barreres per al desenvolupament o la participació

1. Les persones menors d'edat amb diversitat funcional tenen dret a una escolaritat inclusiva i amb el suport necessari per potenciar el màxim desenvolupament acadèmic, personal i social. Així mateix, han de tenir l'oportunitat de gaudir d'una vida plena i respectable, amb unes condicions que els permetin assolir una vida social i escolar inclusiva i una vida laboral de qualitat i en igualtat d'oportunitats, i que els facilitin la participació activa en la comunitat.

2. Els poders públics han de prestar una atenció especial a prevenir i eliminar actituds discriminatòries adreçades a persones menors d'edat amb diversitat funcional.

3. Les persones menors d'edat amb diversitat funcional tenen dret a gaudir d'assistència sanitària, suport educatiu, atenció social i mesures terapèutiques ocupacionals adequades, i que aquestes estiguin preferentment coordinades per un únic referent professional.

CAPÍTOL V

SALUT I INTEGRITAT, PREVENCIÓ I PROTECCIÓ CONTRA LA VIOLÈNCIA

SECCIÓ 1a

PROMOCIÓ I PROTECCIÓ DE LA SALUT

Article 29. Dret a la promoció de la salut

1. Totes les persones menors d'edat que es trobin al territori de les Illes Balears tenen accés lliure al servei sanitari públic en les mateixes condicions, independentment del seu lloc de naixement, sexe, orientació sexual, identitat de gènere, expressió de gènere, raça, origen nacional, ètnic o social, religió, convicció, ideologia, opinió, cultura, llengua, idioma, condició física, psíquica o sensorial, malaltia, posició econòmica o qualsevol altra circumstància personal, familiar, social o condició administrativa.

2. Les persones menors d'edat que romanguin a les Illes Balears tenen dret a la promoció, la prevenció, la detecció i el tractament precoç de malalties congènites, i també de deficiències psíquiques i físiques, únicament amb els límits que el marc legal vigent, l'ètica, la tecnologia i els recursos existents imposin al sistema sanitari.

3. Les persones menors d'edat que romanguin a les Illes Balears tenen dret a ser immunitzades contra les malalties infectocontagioses d'acord amb els criteris establerts per l'autoritat sanitària.

Article 30. Autonomia del pacient menor d'edat

1. Tot pacient menor d'edat té dret a rebre informació sobre la seva malaltia i les intervencions sanitàries proposades, de forma adaptada a la seva capacitat de comprensió, i a ser oït i escoltat, d'acord amb l'article 23 d'aquesta llei.

2. Quan els pacients siguin menors d'edat i no siguin capaços intel·lectualment ni emocionalment de comprendre l'abast de la intervenció sanitària proposada, el consentiment informat l'han d'atorgar els seus representants legals, de conformitat amb el que disposa l'article 9.3.c) de la Llei 41/2002, de 14 de novembre, bàsica reguladora de l'autonomia del pacient i de drets i obligacions en matèria d'informació i documentació clínica, així com l'article 23 d'aquesta llei.

3. Les persones menors d'edat no emancipades o amb setze anys complerts no incapaces ni incapacitades poden prestar per si mateixes el consentiment, si bé s'ha d'informar els seus pares i mares o representants legals, i la seva opinió s'ha de tenir en compte per a la presa de la decisió final corresponent, de conformitat amb el que disposa l'article 9.4 de la Llei 41/2002 esmentada, així com l'article 23 d'aquesta llei. Així mateix, les persones menors d'edat no emancipades o amb setze anys complerts tenen dret a revocar el consentiment informat i a rebutjar la intervenció que els proposin els professionals sanitaris, d'acord amb l'article 8 de la Llei 41/2002.

4. Quan hi hagi disparitat de criteris entre l'infant o l'adolescent, o els seus representants legals, i la institució sanitària, la darrera autorització s'ha de sotmetre a l'autoritat judicial.

5. En qualsevol cas, el procés d'atenció a les persones menors d'edat s'ha d'ajustar a la normativa vigent i ha de respectar les necessitats especials d'aquestes persones i els drets reconeguts en la Carta europea dels infants hospitalitzats, aprovada pel Parlament Europeu el 13 de maig de 1986.

Article 31. Obligacions de les administracions públiques en matèria de protecció de la salut

1. Les persones titulars i el personal sanitari dels serveis de salut, sens perjudici del que disposa la legislació processal penal, estan especialment obligats a posar en coneixement de les entitats públiques competents, dels organismes competents en matèria de protecció de menors, de l'autoritat judicial o del Ministeri Fiscal, els fets que puguin suposar l'existència de situacions de desprotecció o indici de maltractament de menors d'edat. A aquest efecte, atès l'article 35 d'aquesta llei, si es detecten les situacions esmentades, s'han de notificar al Registre Unificat de Maltractament Infantil.

2. L'administració sanitària de la comunitat autònoma de les Illes Balears ha de garantir una atenció especial a les persones menors d'edat, per la qual cosa s'ha de regular la provisió dels recursos humans i tècnics necessaris, amb especial atenció a les necessitats de la infància i l'adolescència amb problemàtica de salut mental, i procurar una dotació suficient de recursos tant ambulatoris com residencials. A les instal·lacions sanitàries, hi ha d'haver espais amb una ubicació i una conformació adequades a les necessitats específiques de les persones menors d'edat. Especialment quan sigui necessari el seu ingrés hospitalari, s'hi ha de possibilitar l'existència d'espais adaptats a les persones menors d'edat, diferenciats dels que s'adrecen a les persones adultes.

3. Durant l'hospitalització, les persones menors d'edat tenen dret a estar acompanyades dels seus pares i mares o de les persones que en tinguin atribuïda la tutela o la guarda, i a prosseguir la seva formació escolar. En cas que es consideri que la companyia d'aquestes persones pot perjudicar o obstaculitzar de manera seriosa i comprovada el tractament de les persones menors d'edat, els sanitaris han de fer un informe, complet i adequat, dels motius que justifiquen la privació del dret i han de valorar periòdicament la seva evolució, amb l'objecte de garantir que recuperen el dret a estar acompanyades de la manera més ràpida possible.

4. Des del moment del naixement, s'ha de proveir tots els infants nascuts a les Illes Balears de la cartilla de salut infantil corresponent, en la qual s'han d'incloure les principals accions de salut que els siguin necessàries. Aquest document ha de recollir els aspectes que es determinin reglamentàriament.

5. S'han de fer campanyes de prevenció de les malalties més comunes en la infància i, sobretot, s'ha d'insistir en la prevenció dels accidents domèstics. Així mateix, s'han de desenvolupar programes d'educació sanitària i d'educació per a la salut, especialment programes sobre anticoncepció i malalties de transmissió sexual, i programes d'educació afectiva i sexual.

6. Les persones menors d'edat incloses en l'àmbit d'aplicació d'aquesta llei tenen dret a l'aplicació de les tècniques i els recursos de millora i rehabilitació de les seqüeles que hagin pogut tenir a causa de malalties adquirides o congènites o per accident.

Article 32. Atenció en situacions de risc per a la salut mental

1. S'han de desenvolupar programes adreçats a la prevenció, la detecció, el diagnòstic precoç, el tractament i l'atenció integral de les necessitats en salut mental infantil i juvenil, des de la xarxa sanitària pública de les Illes Balears. Correspon a la conselleria competent en matèria de salut planificar i posar en funcionament els serveis de salut mental necessaris d'acord amb el mapa sanitari, sociosanitari i de salut pública de les Illes Balears i coordinar-los amb la resta d'àrees en les quals també estigui implicat l'infant.

2. L'atenció en salut també ha d'incloure l'atenció als infants i als adolescents amb problemes addictius.

3. S'ha de garantir l'atenció en salut mental dels infants i els adolescents amb diversitat funcional, mitjançant programes integrals d'atenció en el territori que tinguin en compte els serveis i els equipaments dels departaments de les Illes Balears implicats en l'atenció.

Article 33. Dret a decidir sobre la maternitat

1. Les adolescents tenen dret a decidir sobre la maternitat d'acord amb la legislació específica.

2. L'administració ha de posar a disposició de la nina o adolescent tot el suport psicosocial i material que calgui per ajudar-la a afrontar la nova situació. Aquest suport s'ha d'ampliar, si escau, per garantir el benestar del nounat.

SECCIÓ 2a

INTEGRITAT, PREVENCIÓ I PROTECCIÓ CONTRA LA VIOLÈNCIA

Article 34. Dret a la integritat física i psicològica

Les persones menors d'edat tenen dret a ser tractades amb respecte. Amb la finalitat de protegir la seva integritat física i psicològica, correspon a les administracions públiques de les Illes Balears dur a terme les actuacions necessàries per assolir la plena efectivitat d'aquest dret.

Article 35. Dret a la prevenció i la protecció contra la violència

1. Les administracions públiques de les Illes Balears, en l'àmbit de les competències respectives i per protegir la integritat de les persones menors d'edat, han d'aprovar, desenvolupar i executar programes destinats a adoptar mesures preventives per protegir-les contra tota forma de violència: maltractaments físics o psíquics; càstigs físics humiliants o denigrants; descuit o tracte negligent; ús i tràfic d'estupefaents, drogues tòxiques i substàncies psicotròpiques; mendicitat infantil; explotació laboral; agressions i abusos sexuals; corrupció; violència masclista, d'acord amb el que estableix la Llei 11/2016, de 28 de juliol, d'igualtat de dones i homes; violència en l'àmbit familiar, sanitari, social o educatiu; assetjament escolar; tràfic d'éssers humans; mutilació genital femenina; violència a través de les noves tecnologies; i qualsevol altra forma d'explotació o abús.

2. Per a la detecció i la notificació de les situacions assenyalades, s'han d'establir els mecanismes de coordinació adequats, especialment entre els àmbits sanitari, educatiu, de serveis socials i policial. A tal efecte, es seguiran les prescripcions establertes en el protocol marc interdisciplinari de maltractament infantil de les Illes Balears i en les

guies d'aplicació en els àmbits esmentats. Addicionalment, en els casos de violència de gènere, s'han d'establir els mecanismes de coordinació amb els organismes competents en igualtat i violència de gènere. La conselleria competent en matèria de persones menors d'edat del Govern de les Illes Balears ha de gestionar el Registre Unificat de Maltractament Infantil, el qual té naturalesa administrativa i ha de permetre centralitzar tota la informació i integrar totes les notificacions de les situacions detectades pels distints àmbits esmentats relatives a un mateix infant o adolescent.

3. La detecció i la notificació d'aquestes situacions al Registre Unificat de Maltractament Infantil són tràmits que han de complir els professionals de qualsevol servei, departament o administració dels àmbits esmentats en l'apartat anterior. Així mateix, a més de les actuacions i les mesures de protecció que preveu aquesta llei, les administracions públiques han de posar en coneixement del Ministeri Fiscal els fets que atemptin contra la integritat de les persones menors d'edat, sens perjudici del que disposa la legislació processal penal.

4. Les administracions públiques de les Illes Balears, en l'àmbit de les competències respectives, han de posar en marxa programes d'informació i prevenció dirigits a advertir dels efectes perjudicials en l'àmbit educatiu, cultural i social de l'activitat de les sectes i d'altres grups que tenguin com a finalitat alterar l'equilibri psíquic o que utilitzin mitjans per alterar-lo.

CAPÍTOL VI

ATENCIÓ PRIMERENCA, EDUCACIÓ I INSERCIÓ FORMATIVA I LABORAL

Article 36. Dret a l'atenció primerenca

1. Els infants de menys de sis anys amb trastorns de desenvolupament o amb risc de patir-ne tenen dret a l'atenció especialitzada de forma gratuïta. Per raons d'inclusió els infants escolaritzats rebran aquesta atenció de forma preferent en els centres educatius i es regularà d'acord amb el que determina la Llei Orgànica 2/2006, de 3 de maig, d'educació, en el capítol I, "Alumnat amb necessitat específica de suport educatiu" del títol II relatiu a l'equitat de l'educació.

2. Per via reglamentària, sens perjudici del que estableixi en cada moment el sistema educatiu, s'han de determinar les condicions mínimes d'acreditació, formació, titulació i capacitació, funcionament, control i seguiment d'atenció primerenca. Aquesta reglamentació, com a mínim, ha de garantir:

- a) Assegurar els serveis de logopèdia, psicologia i fisioteràpia.
- b) Comptar amb la participació activa dels pares i mares o tutors i dels infants atesos.
- c) Ser accessibles a tots els infants de menys de sis anys sense cap discriminació.
- d) Adequar l'organització interna i el funcionament dels serveis a les necessitats de la població infantil atesa i al seu benestar i als horaris de les famílies.

3. Mitjançant el Pla integral d'atenció primerenca de les Illes Balears previst a l'article 33 a) de la Llei 8/2018, de 31 de juliol, de suport a les famílies, es garantirà tant la cobertura de tots els infants que la necessitin com la no- duplictat de diagnòstic ni de prestacions al mateix infant tret de quan quedi explícitament justificat. S'evitarà la

fragmentació conseqüència de diferents serveis. Així mateix es garantirà una base comuna de dades entre les diferents administracions o departaments.

Article 37. Dret a l'educació

1. D'acord amb la legislació bàsica de l'Estat, les persones menors d'edat des del seu naixement tenen dret a l'educació i a rebre una formació integral que garanteixi el ple desenvolupament de les seves capacitats, de la identitat personal des que neixen, des del si de la família, amb la col·laboració de les administracions públiques de les Illes Balears.

En qualsevol cas en els centres on siguin atesos els infants es garantirà l'atenció des del punt de vista de l'educació i de la salut.

El Govern prendrà les iniciatives necessàries per assegurar una oferta suficient de places als serveis educatius per a tots els infants que ho demanin. A tal fi coordinaran polítiques de cooperació amb les administracions locals, altres administracions i entitats privades sense afany de lucre.

2. Les persones menors d'edat que estiguin en situació de vulnerabilitat social o en risc socioeducatiu han de rebre una atenció educativa preferent i han de tenir accés als centres educatius sense cap discriminació. Tenen dret a l'assistència i a la formació necessàries que els permetin un desenvolupament adient i la realització personal.

3. Les persones menors d'edat amb diversitat funcional tenen dret a gaudir d'un sistema d'educació inclusiu, amb accés a l'educació obligatòria i no obligatòria en les mateixes condicions que els altres membres de la comunitat, sense exclusió per raó de diversitat funcional, i amb els ajusts i els suports necessaris i per fer possible l'accés i potenciar el seu màxim desenvolupament acadèmic, personal i social.

4. Els centres educatius han d'assumir la responsabilitat d'acollir i educar de manera inclusiva tot l'alumnat com una tasca bàsica i fonamental dels seus projectes educatius, i han de posar en marxa estratègies pedagògiques per atendre les diferències individuals en els contextos ordinaris, en coordinació amb les seves famílies i altres àrees que puguin intervenir en el procés de l'infant. A tal fi el Govern dotarà els centres educatius dels recursos humans i materials necessaris i facilitarà al personal educatiu la formació permanent necessària.

5. L'infant o adolescent en situació de desemparament o d'acolliment familiar té un dret preferent a l'escolarització en el centre escolar més adequat a les seves circumstàncies personals. Igualment, la persona o família acollidora de l'infant o l'adolescent té la prioritat d'optar pel centre educatiu més proper al domicili familiar o laboral o, si n'és el cas, pel centre en què estiguin escolaritzats els seus fills i filles. A aquests efectes, la conselleria competent en matèria d'educació ha d'establir les mesures adequades d'accés a l'escolarització.

Article 38. Atenció a la diversitat

Les persones menors d'edat amb necessitats específiques de suport educatiu tenen dret a l'assistència i la formació específica per a un desenvolupament i una realització personal adients, que els permetin integrar-se socialment, desenvolupar-se, realitzar-se personalment i accedir a un lloc de feina en el context més normalitzat possible.

Article 39. Principis d'actuació administrativa

Les administracions públiques de les Illes Balears, en l'àmbit de les competències respectives, han de vetllar perquè:

- a) Les persones menors d'edat accedeixin a l'educació en igualtat d'oportunitats i rebin l'orientació educativa, professional i personal necessària per incorporar-se plenament a la vida ciutadana.
- b) Es promogui la participació de l'alumnat i s'afavoreixi l'associacionisme escolar, tant en l'àmbit escolar com en el social, així com la col·laboració amb les famílies o els representants legals en el procés educatiu de les persones menors d'edat per garantir el seu dret al seguiment i a la participació en l'educació escolar.

Article 40. Obligacions de les administracions públiques en relació amb l'educació

1. Les administracions públiques de les Illes Balears han de vetllar pel compliment de l'escolaritat obligatòria en les edats que estableixi la legislació educativa vigent. S'han de coordinar i emprendre les accions necessàries per fomentar l'assistència regular als centres d'ensenyament, evitar l'absentisme escolar i afavorir la integració escolar. Amb aquesta finalitat, l'administració educativa ha d'elaborar, amb la col·laboració dels consells insulars i els ajuntaments, programes de prevenció, control i seguiment de l'absentisme i l'abandonament escolar. Les administracions públiques de les Illes Balears, especialment l'administració educativa, si escau amb la col·laboració dels agents socials, han d'impulsar l'escolarització de zero a tres anys.

2. Els centres educatius han de disposar de les instal·lacions docents i esportives adequades al desenvolupament integral dels infants i els adolescents que els garanteixin una educació en condicions de qualitat i seguretat. Les administracions públiques de les Illes Balears competents en matèria d'educació han de vetllar per l'existència de recursos, mitjans, materials i instal·lacions que garanteixin el desenvolupament de l'activitat educativa en condicions de qualitat i seguretat, així com un adequat desenvolupament socioeducatiu.

3. Les persones titulars i el personal dels centres docents, sens perjudici del que disposa la legislació processal penal, estan obligats a posar en coneixement de les entitats públiques competents en matèria de protecció de menors d'edat, de l'autoritat judicial o del Ministeri Fiscal, els fets que puguin suposar l'existència de situacions d'absentisme escolar, de desprotecció o d'indici de maltractament de persones menors d'edat, i també a col·laborar-hi per evitar i resoldre aquestes situacions en interès de les persones menors d'edat. Per a això, atès l'article 35 d'aquesta llei, si es detecten les situacions esmentades, s'han de notificar al Registre Unificat de Maltractament Infantil.

4. L'Administració de la comunitat autònoma de les Illes Balears ha de propiciar que, al llarg del període d'escolaritat obligatòria, els projectes educatius curriculars dels centres educatius incloguin, entre altres qüestions:

- a) La realitat social, natural i cultural de l'entorn més pròxim, i en especial, la de les Illes Balears.
- b) L'educació en valors, individualment, que fomentin una consciència ètica i moral en l'alumnat i, col·lectivament, en consonància amb els principis i les normes establerts en la Constitució i l'Estatut d'Autonomia de les Illes Balears, així com les actuacions tendents a fomentar el respecte, la convivència, la coresponsabilitat i la igualtat.

- c) La instauració de mecanismes de resolució de conflictes, especialment en prevenció de la violència escolar i foment de la mediació.
- d) El desenvolupament de mecanismes eficaços d'integració intercultural a partir de la infància i l'adolescència.
- e) La incorporació del principi d'igualtat de gènere, el respecte cap a la diversitat afectiva i sexual i la coeducació en el sistema educatiu de les Illes Balears, tenint presents les disposicions que estableix en matèria educativa la Llei 11/2016, de 28 de juliol, d'igualtat de dones i homes.

5. L'administració educativa ha de garantir el dret de les persones menors d'edat infractores a rebre l'ensenyament bàsic obligatori que correspongui a la seva edat, així com a rebre una formació educativa adequada a les seves circumstàncies de conformitat amb la legislació reguladora de la responsabilitat penal de les persones menors d'edat i a incentivar que puguin continuar cursant estudis superiors.

Article 41. Dret a la formació i accés a l'ocupació

1. Els poders públics han de promoure les accions necessàries per evitar l'explotació econòmica de la infància i l'adolescència, i assegurar-ne la protecció davant l'exercici d'activitat laboral per sota de l'edat mínima fixada a aquest efecte o el desenvolupament de qualsevol treball que pugui resultar perillós o perjudicial per a la salut, o que dificulti el procés educatiu o el desenvolupament integral, en el marc establert en la legislació laboral. Així mateix, quant a les persones menors d'edat en edat laboral, s'ha de vigilar el compliment de la normativa laboral vigent en cada moment, especialment pel que fa a les modalitats contractuals i les condicions laborals, així com el compliment de la normativa vigent en matèria de prevenció de riscos laborals.

2. Els poders públics han de promoure l'elaboració de programes de formació i capacitació que facilitin la inserció laboral adequada dels adolescents que es trobin en edat laboral, segons la seva capacitat.

3. La conselleria competent en matèria d'ocupació i formació professional ha de prioritzar l'accés d'adolescents del sistema de protecció de menors i de justícia juvenil als programes i als recursos de formació i inserció laboral, amb el suport al seu procés d'emancipació mitjançant l'adquisició d'una formació laboral i l'accés al mercat de treball.

CAPÍTOL VII SERVEIS SOCIALS

Article 42. Dret d'accés al sistema públic de serveis socials

1. Les persones menors d'edat tenen dret a accedir al sistema públic de serveis socials.

2. A les persones menors d'edat amb diversitat funcional se'ls han de proporcionar els mitjans i els recursos necessaris que els facilitin el màxim grau d'integració en la societat que les seves condicions els permetin. Les administracions públiques de les Illes Balears, en l'àmbit de les competències respectives, han de vetllar per l'exercici ple d'aquest dret, tenint en compte les necessitats econòmiques d'aquests infants i adolescents.

3. Les administracions públiques de les Illes Balears, en l'àmbit de les competències respectives, han de promoure els recursos i les mesures necessàries per procurar a les persones menors d'edat en situació de vulnerabilitat social o exclusió social, i a les seves famílies, un nivell bàsic de benestar material.

4. Les administracions públiques de les Illes Balears, en l'àmbit de les competències respectives, han d'assegurar la cobertura de les necessitats bàsiques de les persones menors d'edat, d'acord amb la Llei 5/2016, de 13 d'abril, de la renda social garantida de les Illes Balears.

CAPÍTOL VIII

CULTURA, LLEURE, ESPORT I MEDI AMBIENT

Article 43. Dret d'accés a la cultura

Les administracions públiques, en l'àmbit de les competències respectives, a iniciativa pròpia o en col·laboració amb altres entitats públiques o privades, han de fomentar:

- a) La realització d'activitats culturals i artístiques adreçades a les persones menors d'edat.
- b) L'accés als béns i als mitjans culturals de les Illes Balears, afavorint el coneixement dels seus valors, de la seva història i de les seves tradicions.
- c) El coneixement i la participació de les persones menors d'edat en la cultura i les arts, propiciant-ne l'acostament i l'adaptació a les seves diferents etapes evolutives.
- d) L'accés de les persones menors d'edat als serveis d'informació, documentació, biblioteques i altres serveis culturals públics, inclosa una sensibilització adequada sobre l'oferta legal d'oci i cultura a Internet, així com la defensa dels drets de propietat intel·lectual. A tal fi es desenvoluparan programes i/o serveis que tenguin en compte les característiques de la primera infància.
- e) El coneixement i l'ús normal de les llengües cooficials de les Illes Balears sense que ningú no pugui ser discriminat per raó de l'idioma.
- f) La igualtat d'oportunitats en la participació de les dones i els homes en les activitats culturals i lúdiques que tenguin lloc a la comunitat autònoma.

Article 44. Dret al lleure i a l'esport

1. Les persones menors d'edat tenen dret al joc, a l'esport i al lleure com a elements essencials del seu desenvolupament en condicions d'igualtat, tal com assenyalava l'article 34 de la Llei 11/2016, de 28 de juliol, d'igualtat de dones i homes.

2. Les administracions públiques, en l'àmbit de les competències respectives, tenen l'obligació de promoure formes alternatives de lleure i, en especial, les que afectin els adolescents durant el temps de caps de setmana i festius.

3. No es poden exigir drets de retenció, de pròrroga, de formació, de compensació o anàlegs per als esportistes de menys de setze anys entre entitats assentades a la comunitat autònoma de les Illes Balears. Per als esportistes de més de setze anys i la resta de casos, es poden establir aquests drets segons els criteris i els requisits que estableixi la legislació vigent en cada moment.

4. Les administracions públiques, en el marc de la planificació urbanística general, han de preveure la creació d'espais d'accés lliure per al joc, el lleure i l'esport de les

persones menors d'edat aprofitant els espais existents per a aquests usos. Les administracions públiques hauran de preveure la planificació d'uns accessos segurs a aquests espais.

Article 45. Dret a gaudir d'un medi ambient adequat

1. Qualsevol persona menor d'edat té dret a desenvolupar-se en un medi ambient saludable i no deteriorat en el territori de la comunitat autònoma de les Illes Balears.

2. Les administracions públiques, en l'àmbit de les competències respectives, han de promoure:

- a) L'adopció de les mesures adequades per protegir el medi ambient, conservar-lo i millorar-lo.
- b) El respecte i el coneixement de la natura entre les persones menors d'edat.
- c) L'elaboració de programes formatius, divulgatius i de conscienciació sobre el reciclatge de residus, l'ús responsable dels recursos naturals i, en especial, de les energies netes.

3. Igualment, s'ha de promoure que els infants i els adolescents coneguin i aprenguin a respectar el seu entorn urbà i rural, i afavorir el contacte amb la natura i l'estima per la natura.

CAPÍTOL IX INFORMACIÓ I PUBLICITAT

Article 46. Dret a la informació

1. Les persones menors d'edat tenen dret a cercar, rebre i utilitzar la informació adequada a la seva edat i maduresa.

2. Els pares i mares o les persones que tenguin atribuïda la tutela o la guarda de les persones menors d'edat i els poders públics en l'àmbit de les seves competències han de vetllar perquè la informació que rebin les persones menors d'edat sigui veraç, plural i respectuosa amb els principis constitucionals.

3. Les administracions públiques de les Illes Balears, en l'àmbit de les competències respectives, han de fomentar la producció i la difusió de materials i programes informatius i formatius destinats específicament a les persones menors d'edat, així com programes orientats als pares i mares per afavorir la parentalitat positiva, salvaguardant els criteris esmentats.

Article 47. Mitjans de comunicació

1. Els mitjans de comunicació social han de vetllar perquè els missatges que adrecen a les persones menors d'edat no siguin contraris als drets de la infància i l'adolescència i, concretament, no contenguin elements discriminatoris, estereotipats, sexistes, racistes, xenòfobs, pornogràfics o violents, i promoguin els valors d'igualtat, solidaritat, diversitat i respecte a les persones.

2. Els mitjans de comunicació que emetin o publiquin en el territori de les Illes Balears han de tractar amb una cura especial la informació que afecti els infants i els adolescents i no han de difondre noms, imatges o dades que permetin identificar-los quan apareguin com a víctimes, testimonis o inculpats en causes penals, o quan es

divulguin fets relatius a la seva vida privada i que n'afectin la reputació i el bon nom, per evitar-ne, en tot cas, l'estigmatització.

3. En l'àmbit de l'autoregulació, les autoritats i els organismes competents han d'impulsar, entre els mitjans de comunicació, la generació i la supervisió del compliment de codis de conducta destinats a salvaguardar la promoció de les limitacions i els valors esmentats, així com oferir espais de formació en aquest sentit.

4. Els poders públics i els prestadors han de fomentar el gaudi ple de la comunicació audiovisual per als infants i els adolescents amb diversitat funcional, i l'ús de bones pràctiques que eviti qualsevol discriminació o repercussió negativa cap a aquestes persones.

5. Els mitjans de comunicació tenen el deure de difondre i donar a conèixer la Convenció sobre els drets de l'infant i de sensibilitzar-ne la població.

Article 48. Serveis de comunicació audiovisual

1. La programació dels prestadors de serveis de comunicació audiovisual dels quals sigui titular qualsevol de les administracions públiques de la comunitat autònoma de les Illes Balears o les altres que estiguin subjectes a la Llei 5/2013, d'1 d'octubre, audiovisual de les Illes Balears, així com els espais de promoció corresponents, s'han d'ajustar a les regles següents:

- a) Els programes infantils s'han d'emetre en un horari adequat al creixement i al desenvolupament de les persones menors d'edat. Es consideren franges horàries d'audiència infantil o de protecció reforçada, en què s'han d'incloure continguts qualificats com a recomanats a menors de fins a 13 anys, les que transcorren entre les 7.00 i les 9.00 hores i entre les 17.00 i les 20.00 hores, en el cas de dies feiners, i entre les 9.00 i les 12.00 hores, en el cas de dissabtes, diumenges i dies festius d'àmbit estatal i d'àmbit autonòmic.
- b) En les franges horàries de protecció reforçada, els continguts de l'emissió i l'expressió han d'adequar-se a les necessitats derivades del desenvolupament i la formació de les persones menors d'edat i fer-s'hi compatibles.
- c) En aquestes franges horàries, no s'han d'emetre programes, escenes o missatges que puguin perjudicar el desenvolupament físic o psíquic de les persones menors d'edat, ni els que fomentin l'odi, el menyspreu o la discriminació per raó de qualsevol circumstància d'índole personal, familiar, social o per raó de gènere, d'acord amb l'article 16 d'aquesta llei.
- d) Els continguts qualificats per a majors de 13 anys s'han d'emetre fora de les franges horàries de protecció reforçada i, al llarg de l'emissió del programa que els inclogui, s'ha de mantenir l'indicatiu visual de la qualificació per edat.
- e) Està prohibida l'emissió de continguts audiovisuals que puguin perjudicar seriosament el desenvolupament físic, mental o moral de les persones menors d'edat i, concretament, la dels programes que incloguin escenes de pornografia, maltractament, violència de gènere o violència gratuïta. Els altres continguts que puguin resultar perjudicials per al desenvolupament físic, mental o moral de les persones menors d'edat sols es poden emetre en obert entre les 22.00 i les 6.00 hores, i han d'anar sempre precedits d'un avís acústic i visual, segons els criteris que fixi l'autoritat audiovisual competent. L'indicador visual s'ha de mantenir al llarg de tot el programa en el qual s'incloguin els continguts esmentats. Quan aquest tipus de continguts s'emeti mitjançant un sistema d'accés condicional,

els prestadors del servei de comunicació audiovisual han d'incorporar sistemes de control parental.

- f) Els programes dedicats a jocs d'atzar i apostes només es poden emetre entre les 1.00 i les 5.00 hores, i els relacionats amb l'esoterisme i la paraciència, entre les 22.00 i les 6.00 hores. En tot cas, els prestadors del servei de comunicació audiovisual tenen responsabilitat subsidiària sobre els fraus que es puguin produir a través d'aquests programes. Queden exceptuats d'aquestes restriccions horàries els sortejos de les modalitats i dels productes de joc amb finalitat pública.
- g) Tots els prestadors de serveis de comunicació audiovisual televisiva, inclosos els que són "a petició", han d'utilitzar, per a la classificació per edats dels continguts, una codificació digital que permeti l'exercici del control parental. El sistema de codificació ha d'estar homologat per la conselleria competent en matèria audiovisual.

2. Els serveis de comunicació audiovisual de les Illes Balears han de tractar amb una cura especial la informació que afecti les persones menors d'edat. La imatge i la veu de les persones menors d'edat no poden ser utilitzades sense el seu consentiment i el del seu representant legal, d'acord amb la normativa vigent. En tot cas, està prohibida la difusió dels seus noms, imatges o dades que en permetin la identificació quan apareguin com a víctimes, testimonis o inculpades en causes penals, o quan es divulguin fets relatius a la seva vida privada i que n'afectin la reputació i el bon nom, per evitar-ne, en tot cas, l'estigmatització.

Article 49. Publicitat

La publicitat, en qualsevol tipus o mitjà de comunicació, adreçada a les persones menors d'edat que es divulgui en el territori de la comunitat autònoma de les Illes Balears s'ha de sotmetre als límits que reglamentàriament s'estableixin, atenent especialment els principis següents:

- a) Cal adaptar el llenguatge i els missatges als nivells de desenvolupament dels col·lectius d'infants i d'adolescents als quals s'adrecin.
- b) Les representacions d'objectes han de reflectir la realitat quant al format, els moviments i la resta d'atributs.
- c) Els missatges no poden establir diferències o discriminacions per raó del consum de l'objecte anunciat.
- d) Els anuncis han d'indicar el preu de l'objecte anunciat d'acord amb la legislació vigent.
- e) No es pot formular una promesa de lliurament de béns o serveis que impliquin el compliment de condicions no expressades explícitament.
- f) S'ha d'evitar difondre idees d'inferioritat o superioritat de qualsevol sexe, raça o origen ètnic, d'acord amb l'article 16 d'aquesta llei.

Article 50. Publicitat audiovisual

1. En els horaris de protecció a la persona menor d'edat, la publicitat que emetin els prestadors de serveis de comunicació audiovisual dels quals sigui titular qualsevol de les administracions públiques de la comunitat autònoma de les Illes Balears o les altres que estiguin subjectes a la Llei 5/2013, no pot contenir comunicacions

comercials que puguin perjudicar moralment o físicament les persones menors d'edat i ha de respectar les prohibicions següents:

- a) No pot incitar les persones menors d'edat a comprar un producte o servei explotant-ne la inexperiència, ni persuadir els pares i mares o les persones que en tinguin atribuïda la tutela o la guarda perquè ho facin.
- b) No pot promoure el culte al cos i el rebuig a l'autoimatge, amb la inserció de productes per aprimar, intervencions quirúrgiques o tractaments d'estètica, que recorrin al rebuig social per la imatge física o a l'èxit per factors de pes o estètica.
- c) No pot presentar, sense causa justificada, als infants i adolescents en situacions perilloses o que atemptin contra la seva integritat.
- d) En cap cas, no ha d'explotar la confiança especial de les persones menors d'edat en els seus pares i mares, en el professorat o en altres persones.

2. Quan es dugui a terme el servei de comunicació audiovisual mitjançant un catàleg de programes, els prestadors han d'elaborar catàlegs separats per als continguts que puguin perjudicar seriosament el desenvolupament físic, mental o moral de les persones menors d'edat. A aquest efecte, els prestadors han d'establir dispositius, programes o mecanismes eficaços, actualitzables i fàcils d'utilitzar, que permetin el control parental per mitjà del bloqueig dels continguts perjudicials per a les persones menors d'edat, de manera que no puguin accedir als continguts que no s'hi adrecin.

3. Les persones menors d'edat tenen dret que els prestadors del servei de comunicació audiovisual desenvolupin codis de conducta relatius a la comunicació comercial audiovisual inadequada, que s'inclogui en els programes infantils, sobre aliments i begudes que contenguin nutrients i substàncies la ingesta excessiva dels quals no sigui recomanable en la dieta total.

4. Queda prohibida la publicitat indirecta, no diferenciada o encoberta durant l'emissió de programes adreçats a persones menors d'edat.

Article 51. Publicitat en què participen la infància i l'adolescència

La utilització de persones menors d'edat en anuncis publicitaris s'ha de sotmetre als principis següents:

- a) Qualsevol escenificació publicitària en la qual participin persones menors d'edat ha d'evitar missatges que incitin el consum compulsiu.
- b) No es permet la utilització de persones menors d'edat per anunciar productes, béns i serveis que els estiguin prohibits.
- c) La utilització de la imatge de menors d'edat no ha d'atemptar contra la seva dignitat com a persones ni contra els drets que els reconeix l'ordenament jurídic vigent.

Article 52. Prohibicions i limitacions

1. Queda prohibit vendre, llogar, exhibir i oferir a persones menors d'edat publicacions, vídeos, videojocs o qualsevol altre material audiovisual de contingut pornogràfic, d'apologia de qualsevol forma de delinqüència, d'exaltació de la violència o que la incitin, d'explotació en les relacions interpersonals, que reflecteixin un tracte degradant, sexista o discriminatori cap a les persones amb diversitat funcional, contraris als drets reconeguts per l'ordenament jurídic o que resultin perjudicials per al

desenvolupament de la seva personalitat, i també emetre'ls o projectar-los en locals o espectacles als quals estigui permesa l'assistència de persones menors d'edat, i difondre'ls per qualsevol mitjà entre infants i adolescents.

2. En tot cas, sens perjudici d'altres subjectes legitimats, correspon al Ministeri Fiscal i a les administracions públiques competents en matèria de protecció de menors l'exercici de les accions de cessament i rectificació de publicitat il·lícita.

CAPÍTOL X

ESTABLIMENTS I ESPECTACLES PÚBLICS

Article 53. Establiments i espectacles públics

1. Es prohibeix l'entrada i la permanència de persones menors d'edat als establiments, locals o recintes següents:

- a) Aquells en què tinguin lloc activitats o espectacles violents, pornogràfics, de maltractament animal o de contingut perjudicial per al desenvolupament correcte de la seva personalitat.
- b) Casinos de joc, sales de bingo, sales de joc i locals d'apostes d'acord amb la legislació o la reglamentació específica del joc i de les apostes.
- c) Els dedicats exclusivament a la venda i el subministrament de begudes alcohòliques, en els casos i amb l'abast que estableix la legislació específica sobre aquesta matèria.
- d) Aquells en què tinguin lloc competicions o espectacles esportius el reglament dels quals prevegi la producció de danys físics per a qualsevol dels participants, la pràctica dels quals queda, així mateix, prohibida a les persones menors d'edat.
- e) Qualsevol altre que determini la normativa específica en la matèria.

2. Es prohibeix la participació activa de persones menors d'edat en espectacles i festes públiques que comportin situacions de perill que hagin d'assumir conscientment i voluntàriament els intervinents.

3. La intervenció d'artistes menors d'edat en espectacles destinats al públic s'ha de sotmetre a les condicions i als permisos que estableixi la normativa laboral, en matèria educativa i sanitària, sens perjudici de la salvaguarda dels drets que reconeix aquesta llei.

4. L'entrada i la permanència de menors d'edat a sales de festa, discoteques, sales de ball i sales de joventut han de ser conformes a la legislació o la reglamentació específica d'espectacles públics i activitats recreatives.

CAPÍTOL XI

CONSUM

Article 54. Protecció en matèria de consum

Les administracions públiques de les Illes Balears, en l'àmbit de les competències respectives, han de vetllar perquè els drets i els interessos dels infants i els adolescents, com a consumidors amb característiques i necessitats específiques, gaudeixin d'una defensa i una protecció especials.

Les administracions públiques de les Illes Balears han de promoure accions per tal que les persones menors d'edat tinguin informació sobre el significat de consum responsable.

Article 55. Informació en matèria de consum

1. Els productes o els serveis els destinataris dels quals siguin les persones menors d'edat han d'anar proveïts de la informació establerta legalment.

2. En cap cas, aquests productes o serveis no poden induir a engany, error o confusió quant a l'origen, les característiques físiques, les prestacions, l'ús, el moviment, la resta d'atributs i la manera d'usar-los.

3. Els productes i els serveis destinats als infants i als adolescents no han d'implicar riscos per a la seva salut i seguretat, llevat dels que la normativa general aplicable determina com a admissibles en condicions d'utilització normals i previsibles.

4. Reglamentàriament, es poden establir limitacions a les promocions de venda destinades als infants i als adolescents.

5. Les administracions públiques de les Illes Balears, en l'àmbit de les competències respectives, han de controlar les pràctiques comercials que manipulin els infants i els adolescents per a la venda encoberta o enganyosa d'articles de consum.

6. Les administracions públiques, en l'àmbit de les competències respectives, han de promoure la formació dels infants i els adolescents en l'etapa escolar, per afavorir hàbits de consum responsable i els coneixements necessaris per a la defensa dels seus drets com a consumidors.

Article 56. Accés a les begudes alcohòliques i al tabac

1. Les persones menors d'edat tenen prohibit l'accés a les begudes alcohòliques i al tabac d'acord amb la normativa específica en aquesta matèria.

2. Es prohibeix consumir, vendre o subministrar aquests productes als centres d'educació, a les instal·lacions destinades a activitats per a les persones menors d'edat i als llocs que estableix la legislació específica. Aquesta prohibició ha de constar en llocs visibles.

Article 57. Accés a altres productes o serveis perjudicials per a la salut

Es prohibeix vendre o subministrar a infants i a adolescents qualsevol producte diferent dels esmentats en l'article anterior que pugui causar dependència física o psíquica, encara que sigui per un ús inadequat, o que produeixi efectes perjudicials per a la seva salut o per al lliure desenvolupament de la seva personalitat.

Article 58. Dret a l'alimentació saludable

1. Els poders públics han d'afavorir la consolidació del dret a una alimentació saludable i propiciar que les decisions sobre alimentació i nutrició es basin en criteris científics.

2. Igualment, queda reconegut el dret a la lactància materna.

3. Els poders públics han de garantir la promoció de l'alimentació saludable en els establiments sanitaris i instaurar programes formatius relatius als seus beneficis, adreçats tant als professionals sanitaris com a la població en general.

4. Els poders públics han de prestar especial atenció als trastorns alimentaris que pateix o pot patir la població més jove, potenciant mecanismes de prevenció i tractaments efectius.

Article 59. Prevenció de les conseqüències associades al consum de drogues i a altres comportaments addictius

Correspon a les administracions públiques de les Illes Balears, en l'àmbit de les competències respectives, dur a terme actuacions i posar en marxa, desenvolupar i oferir programes d'informació i educació i de promoció de la salut sanitària de la població, sobre les substàncies i els comportaments addictius que puguin generar dependència, i impulsar programes de prevenció i atenció de les addiccions de la drogodependència.

CAPÍTOL XII INTERNET I NOVES TECNOLOGIES

Article 60. Informació digital

1. Les persones menors d'edat tenen dret a l'ús d'Internet i de les tecnologies de la informació i la comunicació (TIC) d'una manera adequada al seu desenvolupament.

2. Els pares i mares o les persones que tinguin atribuïda la tutela o la guarda de les persones menors d'edat, els responsables de l'educació i els poders públics en l'àmbit de les seves competències han de vetllar perquè els infants i els adolescents facin un bon ús d'Internet i de les TIC d'acord amb els principis constitucionals i els drets que recull aquesta llei.

3. Les administracions públiques de les Illes Balears, en l'àmbit de les competències respectives, han de dur a terme les actuacions següents:

- a) Fomentar la participació i el coneixement de la cultura d'Internet i de les TIC mitjançant programes informatius i formatius destinats als pares i mares, les persones que tinguin atribuïda la tutela o la guarda de les persones menors d'edat, els responsables de l'educació i, especialment, els infants i els adolescents.
- b) Fomentar, mitjançant mesures de sensibilització social, l'ús responsable i acurat de la xarxa entre els infants i els adolescents.
- c) Fer prendre consciència a la societat de les possibilitats i els perills de l'ús d'Internet i de les TIC per part dels infants i els adolescents.
- d) Fomentar la col·laboració d'entitats, tant de caire públic com privat, en la promoció de la seguretat a la xarxa.
- e) Procurar eines i recomanacions que ajudin a fomentar l'ús segur i responsable d'Internet i de les TIC.

4. En els establiments en què s'ofereixin serveis telemàtics, s'han d'instal·lar els mitjans tècnics de contingut necessaris per limitar l'accés dels infants i els adolescents a les pàgines el contingut de les quals resulti perjudicial per al desenvolupament de la seva personalitat.

CAPÍTOL XIII

DADES DE CARÀCTER PERSONAL

Article 61. Dret dels infants i els adolescents

1. En tot cas, les dades de caràcter personal dels infants i els adolescents s'han de tractar d'acord amb el que disposa la legislació vigent en matèria de protecció de dades de caràcter personal, les disposicions que la despleguen i també la resta de disposicions específiques aprovades pel Govern de les Illes Balears que hi siguin aplicables, i és exigible la implantació de les mesures de seguretat i de responsabilitat activa que preveu la normativa esmentada.

2. Les administracions públiques han de promoure la sensibilització de la societat i la comprensió dels riscos, les normes, les garanties i els drets en relació amb el tractament de dades de caràcter personal. Primordialment, les activitats adreçades específicament als infants i als adolescents han de ser objecte d'una atenció especial.

Article 62. Consentiment per al tractament

1. El tractament de les dades personals de les persones menors d'edat, així com l'obtenció del seu consentiment, s'ha de fer d'acord amb la normativa de protecció de dades, excepte en els casos en què la llei exigeixi l'assistència dels titulars de la pàtria potestat o la tutela per efectuar l'acte o el negoci jurídic en el context del qual es reculli el consentiment per al tractament.

2. En cap cas, no es poden sol·licitar dades a una persona menor d'edat que permetin obtenir informació sobre altres membres del grup familiar o sobre les característiques del mateix grup, com ara dades relatives a l'activitat professional dels pares i mares, informació econòmica, dades sociològiques o qualssevol altres, sense el consentiment dels titulars d'aquestes dades. No obstant això, es poden sol·licitar les dades d'identitat i adreça del pare, la mare o la persona que exerceixi la tutela o la guarda de la persona menor d'edat amb l'única finalitat d'obtenir l'autorització que correspongui.

3. Quan el tractament es refereixi a dades de persones menors d'edat, la informació que se'ls adreci s'ha d'expressar en un llenguatge que els sigui fàcilment comprensible, amb la indicació expressa del que disposa aquest article.

4. Correspon al responsable del fitxer o del tractament establir els procediments que garanteixin que s'ha comprovat de manera efectiva l'edat de la persona menor d'edat i l'autenticitat del consentiment prestat, si escau, pels pares i mares o les persones que n'exerceixin la tutela o la representació legal.

Article 63. Tractament de dades

1. Per al compliment de les finalitats que disposa el títol IV d'aquesta llei, les administracions públiques competents, sense el consentiment de la persona interessada, poden recollir i tractar les dades necessàries per valorar la situació de l'infant o l'adolescent, incloses tant les relatives a la persona menor d'edat com les relacionades amb el seu entorn familiar o social. Els professionals, les entitats públiques i privades i, en general, qualsevol persona han de facilitar a les administracions públiques els informes i els antecedents sobre les persones menors d'edat i els seus pares i mares o les persones que n'exerceixin la tutela o la

representació legal que se'ls requereixin, perquè són necessaris per a aquesta finalitat, per a la qual cosa no es necessita el consentiment de la persona afectada.

2. Les entitats a què es refereix l'article 95 d'aquesta llei poden tractar, sense el consentiment de la persona interessada, la informació imprescindible per al compliment de les obligacions que estableix el precepte esmentat, amb l'única finalitat de posar les dades en coneixement de les administracions públiques competents o del Ministeri Fiscal.

3. Les dades sol·licitades per les administracions públiques es poden utilitzar únicament i exclusivament per a l'adopció de les mesures de protecció que estableix aquesta llei, atenent en tot cas la garantia de l'interès superior de la persona menor d'edat, i només es poden comunicar a les administracions públiques que hagin d'adoptar les resolucions corresponents, al Ministeri Fiscal i als òrgans judicials.

4. Les dades també es poden cedir al Ministeri Fiscal sense el consentiment de la persona interessada, el qual les ha de tractar per a l'exercici de les funcions que estableixen aquesta llei i la normativa aplicable.

5. Per al compliment de les finalitats que preveu el títol V d'aquesta llei, les dades relatives a persones menors d'edat amb expedient d'execució de mesures per responsabilitat penal s'han de tractar d'acord amb l'article 48 de la Llei Orgànica 5/2000, de 12 de gener, reguladora de la responsabilitat penal dels menors, i l'article 12 del Reial decret 1774/2004, de 30 de juliol, pel qual s'aprova el Reglament de la Llei Orgànica 5/2000, així com la normativa de desplegament.

CAPÍTOL XIV

DEURES DE L'INFANT I L'ADOLESCENT

Article 64. Deures dels infants i els adolescents

1. Els infants i els adolescents, a més de les obligacions que la legislació civil imposa a les persones menors d'edat envers els seus pares i mares o les persones que en tenguin atribuïda la tutela o la guarda, i d'acord amb la seva edat i maduresa, han d'assumir i complir els deures, les obligacions i les responsabilitats inherents o conseqüents a la titularitat i a l'exercici dels drets que tenen reconeguts en tots els àmbits de la vida, tant familiar i escolar com social.

2. Els poders públics han de promoure la realització d'accions dirigides a fomentar el coneixement i el compliment dels deures i les responsabilitats en condicions d'igualtat, no-discriminació i accessibilitat universal; de manera que això els en possibiliti un gaudi més eficaç i en faciliti, al seu torn, l'exercici ple als altres infants i adolescents.

Article 65. Deures relatius a l'àmbit familiar

1. Els infants i els adolescents han de participar en la vida familiar i respectar els seus pares i mares, germans i germanes i altres familiars.

2. Els infants i els adolescents han de participar i s'han de coresponsabilitzar en la cura de la llar i en la realització de les tasques domèstiques d'acord amb la seva edat, el seu nivell d'autonomia personal i la seva capacitat, independentment del seu sexe, per contribuir al benestar familiar.

Article 66. Deures relatius a l'àmbit escolar

1. Els infants i els adolescents han de respectar les normes de convivència dels centres educatius, estudiar durant les etapes d'ensenyament obligatori i tenir una actitud positiva d'aprenentatge durant tot el procés formatiu.

2. Els infants i els adolescents han de respectar els professors i els altres empleats dels centres escolars, així com la resta dels companys, i evitar situacions de conflicte i assetjament escolar en qualsevol de les formes, inclòs el ciberassetjament.

3. A través del sistema educatiu, s'ha d'implantar el coneixement que han de tenir dels seus drets i deures com a ciutadans, inclosos els que es generin com a conseqüència de la utilització en l'entorn docent de les tecnologies de la informació i la comunicació.

Article 67. Deures relatius a l'àmbit social

1. Els infants i els adolescents han de mantenir un comportament cívic d'acord amb les exigències de convivència de la societat, basades en la tolerància i en el respecte a les persones amb les quals es relacionen i a l'entorn en el qual es desenvolupen.

2. Els deures socials dels infants i els adolescents inclouen, concretament:

- a) Respectar la dignitat, la integritat i la intimitat de totes les persones amb les quals es relacionin, independentment de la seva edat, nacionalitat, origen racial o ètnic, religió, sexe, orientació i identitat sexual, diversitat funcional, característiques físiques o socials o pertinença a determinats grups socials, o qualsevol altra circumstància personal o social.
- b) Respectar les lleis i les normes que els siguin aplicables i els drets i les llibertats fonamentals de les altres persones, i assumir una actitud responsable i constructiva en la societat.
- c) Conservar i fer un bon ús dels recursos i les instal·lacions i els equipaments públics o privats, mobiliari urbà i qualsevol altres en què exerceixen la seva activitat.
- d) Respectar i conèixer el medi ambient i els animals, i col·laborar en la seva conservació i millora en el marc d'un desenvolupament sostenible.
- e) Respectar la privacitat digital de les persones i fer un bon ús d'Internet i de les tecnologies de la informació i la comunicació.

TÍTOL III

COMPETÈNCIES DE LES ADMINISTRACIONS PÚBLIQUES DE LES ILLES BALEARS

CAPÍTOL I

ADMINISTRACIONS PÚBLIQUES COMPETENTS

Article 68. Administracions públiques competents de les Illes Balears

1. Les administracions públiques de les Illes Balears amb competències en matèria d'infància i adolescència són:

- a) El Govern de les Illes Balears.
- b) Els consells insulars.
- c) Els ajuntaments de les Illes Balears.

2. Les administracions territorials esmentades en l'apartat anterior poden actuar a través dels organismes públics i les entitats de dret públic vinculats o dependents per gestionar les polítiques, els programes i les accions en matèria d'infància i adolescència.

CAPÍTOL II

GOVERN DE LA COMUNITAT AUTÒNOMA

Article 69. Govern de les Illes Balears

1. Corresponen a la comunitat autònoma de les Illes Balears les competències en serveis socials, educació, salut, joventut i esports que recull l'Estatut d'Autonomia de les Illes Balears, de les quals serveis socials, joventut i esports són competències pròpies dels consells insulars.

2. En matèria de serveis socials, corresponen al Govern de les Illes Balears les funcions següents:

- a) Adoptar les iniciatives de la potestat legislativa en matèria d'infància i adolescència i fer-ne el desplegament normatiu per establir els principis generals sobre la matèria que assegurin l'equilibri i la cohesió territorial entre totes les illes i per garantir la coordinació de l'activitat dels consells insulars en tot el que pugui afectar els interessos de la comunitat autònoma.
- b) Aprovar, amb la col·laboració dels consells insulars, els plans estratègics d'atenció a la infància i l'adolescència d'àmbit autonòmic.
- c) Dur a terme l'atenció primerenca, sens perjudici del que estableixin les lleis educatives i seguint els principis de normalització i inclusió dins el sistema educatiu.
- d) Establir els criteris i els estàndards mínims de cobertura, qualitat i accessibilitat en aplicació d'aquesta llei a tot el territori de la comunitat autònoma.
- e) Establir els criteris i les fórmules de coordinació general i transversal entre departaments del Govern de les Illes Balears quan sigui necessari per a la millor gestió i eficàcia de la política en matèria d'atenció a la infància i l'adolescència.
- f) Exercir les accions legals pertinents en defensa dels drets de la infància i l'adolescència d'acord amb l'ordenament jurídic vigent en cada moment.
- g) Emetre els informes relatius als programes de desplaçament temporal de persones menors d'edat estrangeres que es trobin en una situació de dificultat social o mèdica especial, o bé en un entorn social i familiar que en dificulti greument el desenvolupament integral i el benestar, perquè puguin gaudir d'un període de vacances, rebre un tractament mèdic o romandre amb finalitats d'escolarització a la comunitat autònoma de les Illes Balears, tot això d'acord amb la legislació estatal en matèria d'estrangeria.

Article 70. Prioritat pressupostària

Els poders públics, en l'àmbit de les seves competències han de donar prioritat en els seus pressuposts a les activitats d'atenció, formació, promoció, reinserció, protecció, integració, lleure i prevenció dels infants i els adolescents.

Article 71. Competències del Govern de les Illes Balears en l'àmbit de la protecció de la infància i l'adolescència

En l'àmbit de la protecció de la infància i l'adolescència, corresponen al Govern de les Illes Balears les competències següents:

- a) L'establiment dels principis generals en l'àmbit de la protecció de la infància i l'adolescència per facilitar la coherència i l'homogeneïtat de les actuacions per a la consecució d'un resultat comú.
- b) La gestió de les estadístiques autonòmiques.
- c) L'estudi, la recerca, les publicacions, els congressos, els plans de formació dels professionals i els plans de promoció i protecció de la infància i l'adolescència i dels seus drets, d'àmbit interinsular.
- d) L'elaboració de programes experimentals en l'àmbit de la infància i l'adolescència i, en especial, per avaluar l'èxit de noves metodologies i estratègies d'intervenció que permetin donar una millor resposta a aquests desafiaments i a les noves necessitats en l'atenció d'aquest sector de la població.
- e) La creació, el manteniment i la gestió d'equipaments i programes d'àmbit interinsular.
- f) La representació i les relacions amb l'Administració General de l'Estat, amb altres comunitats autònomes i amb organismes internacionals, així com el desenvolupament de programes de cooperació amb els ens esmentats en el marc de l'ordenament jurídic vigent.
- g) La gestió del Registre Unificat de Maltractament Infantil en l'àmbit de la comunitat autònoma de les Illes Balears.
- h) La resta de competències que li atribueixin expressament aquesta llei i d'altres.

Article 72 .Potestats en aplicació de les mesures judicials sobre persones menors d'edat infractores

1. El Govern de la comunitat autònoma, a través de la conselleria competent en matèria de persones menors d'edat, és l'entitat pública competent per a l'execució de les mesures judicials imposades a les persones menors d'edat en el marc de la Llei Orgànica 5/2000, de 12 de gener, de la responsabilitat penal dels menors, modificada per la Llei 8/2006, de 21 de desembre.

2. Com a entitat pública competent per a l'execució de les mesures judicials imposades a les persones menors d'edat, el Govern de la comunitat autònoma té atribuïdes totes les funcions que la legislació reguladora de la responsabilitat penal de les persones menors d'edat li atorga i, concretament:

- a) L'execució material de les mesures adoptades pels jutges de menors en les seves resolucions.
- b) La provisió dels recursos materials i personals necessaris per a l'execució de mesures judicials imposades, sens perjudici de poder sol·licitar la col·laboració d'altres administracions.
- c) La creació, la direcció, l'organització, la gestió, la inspecció i el control dels serveis, de les institucions i dels programes necessaris per garantir l'execució correcta de les mesures que preveu la legislació aplicable.

- d) L'autorització, el registre, l'homologació, la inspecció i l'avaluació dels serveis i centres amb els quals formalitzi convenis o acords per a l'aplicació de les mesures judicials.
- e) La comunicació al Ministeri Fiscal i al jutge o jutgessa de menors de l'execució de les mesures judicials i extrajudicials imposades i del seguiment d'aquestes mesures.
- f) La planificació, l'elaboració i l'avaluació dels programes d'actuació en aquesta matèria.
- g) La sensibilització de l'opinió pública mitjançant l'organització de campanyes de divulgació en defensa de l'atenció i dels drets i els deures de les persones menors d'edat que hagin comès alguna infracció penal, a l'efecte de la seva reinserció social, amb subjecció a la normativa vigent en matèria de protecció de dades de caràcter personal i la resta de normativa vigent en matèria de persones menors d'edat.

3. Amb relació a la cooperació i la col·laboració amb les altres administracions amb competències sobre la matèria, és aplicable el que disposen els articles 73.4 i 75.2 d'aquesta llei.

CAPÍTOL III

CONSELLS INSULARS

Article 73. Competències dels consells insulars

1. Corresponen als consells insulars, com a institucions de govern de cada illa, d'acord amb l'article 70 de l'Estatut d'Autonomia i sens perjudici d'altres competències que l'ordenament jurídic vigent els atribueixi, la condició d'entitat pública competent en matèria de protecció, d'acord a l'establert en la Llei 8/1997, de 18 de desembre, d'atribució de competències als consells insulars en matèria de tutela, acolliment i adopció de menors, i, específicament, les competències següents:

- a) Dur a terme, en l'àmbit territorial respectiu, totes les actuacions materials, tècniques i jurídiques en declaració de risc previstes en l'ordenament jurídic vigent que no corresponguin o no s'hagin atribuït a altres administracions.²
- b) Dur a terme les actuacions de protecció sobre l'exercici adequat de la pàtria potestat o de la tutela i la guarda dels infants i els adolescents, en concurrència amb altres administracions.
- c) Atendre de manera immediata els infants i els adolescents en situació de desemparament, i dur a terme les actuacions protectores jurídiques i materials immediates que corresponguin.
- d) Dur a terme, en l'àmbit territorial respectiu, totes les actuacions materials, tècniques i jurídiques en situació de desemparament previstes en el títol IV d'aquesta llei i en la resta de l'ordenament jurídic vigent.
- e) Coordinar les diferents administracions locals en cas de situació de risc.
- f) Assumir la guarda dels infants i els adolescents d'acord amb el que estableixen els preceptes d'aquesta llei, l'article 172 bis del Codi Civil i l'article 19 de la Llei Orgànica 1/1996, de 15 de gener, de protecció jurídica del menor, de modificació parcial del Codi Civil i de la Llei d'enjudiciament civil.

² Lletra modificada per la Llei 19/2019, de 30 de desembre, esmentada en la nota 1.

- g) Assumir i exercir la tutela dels infants i els adolescents desamparats, d'acord amb el que estableixen aquesta llei i la resta de l'ordenament jurídic, i dur a terme les actuacions que se'n derivin.
- h) Dur a terme totes les actuacions materials, tècniques i jurídiques que, en matèria d'adopció de persones menors d'edat, els encomanen el títol IV d'aquesta llei i la resta de l'ordenament jurídic vigent.
- i) Defensar les mesures adoptades en l'exercici de la protecció dels infants i els adolescents (guarda, tutela, delegació amb fins d'adopció, acolliments i proposta d'adopció, entre d'altres) davant el jutjat de primera instància competent i davant la resta d'instàncies judicials, mitjançant els serveis corresponents i d'acord amb la legislació processal vigent.
- j) Dur a terme l'acreditació, l'habilitació, la inspecció, la suspensió i la revocació de l'habilitació de les entitats col·laboradores en matèria de guarda de persones menors d'edat en l'àmbit del territori respectiu.
- k) Regular els requisits materials, funcionals i de personal dels serveis i centres que prestin serveis a les persones menors d'edat sotmeses a una mesura de protecció jurídica de l'entitat pública corresponent.
- l) Dur a terme l'acreditació, l'habilitació, la inspecció i la supervisió dels serveis i centres que prestin serveis a les persones menors d'edat sotmeses a una mesura de protecció jurídica de l'entitat pública corresponent.
- m) Exercir les facultats, les funcions i les obligacions que la legislació bàsica de l'Estat els atribueix respecte dels organismes acreditats per a l'adopció internacional.
- n) Planificar les actuacions i els serveis adreçats a les persones menors d'edat en l'àmbit de la competència respectiva.
- o) Aprovar plans específics de protecció per a infants de menys de sis anys en què es recullin mesures concretes de foment de l'acolliment familiar d'aquests infants.
- p) Concedir, gestionar i tramitar les prestacions econòmiques incloses en les competències pròpies en matèria de protecció jurídica de les persones menors d'edat que els corresponguin.
- q) Dur a terme la resta d'actuacions, funcions i obligacions que els encomanen aquesta llei i la resta de l'ordenament jurídic en qualitat d'entitat pública competent en matèria de protecció jurídica de les persones menors d'edat.

2. En l'exercici de les competències pròpies, els consells insulars tenen la potestat reglamentària, independentment que el Govern de les Illes Balears pugui establir els principis generals sobre la matèria que assegurin l'equilibri i la cohesió territorial entre totes les illes.

3. En l'exercici de les actuacions protectores, els consells insulars s'han d'ajustar a la Llei Orgànica 1/1996, als convenis internacionals en la matèria subscrits per Espanya i a la legislació sectorial autonòmica o estatal que els sigui aplicable.

4. Els consells insulars, en l'àmbit territorial de la seva competència, per a l'aplicació d'aquesta llei i pel que fa a l'atenció socioeducativa a persones menors d'edat infractores, han de col·laborar amb l'administració autonòmica en l'aplicació de mesures judicials quan les persones menors d'edat estiguin subjectes a una actuació de protecció o quan les circumstàncies aconsellin la intervenció dels serveis de protecció.

Article 74. Consell Insular de Formentera

A l'illa de Formentera, les competències a què es refereixen els articles 73 i 75 d'aquesta llei s'han d'exercir tenint en compte la seva singularitat jurídica i administrativa.

CAPÍTOL IV AJUNTAMENTS

Article 75. Competències dels ajuntaments

1. Sens perjudici d'altres competències que l'ordenament jurídic vigent els atribueixi, especialment la legislació reguladora de les bases del règim local i la legislació autonòmica de serveis socials, correspon als ajuntaments, individualment o agrupats en mancomunitats, com a entitats administratives més pròximes als ciutadans:

- a) Assumir la responsabilitat més immediata sobre el benestar dels infants i els adolescents i la promoció de totes les accions que afavoreixin el desenvolupament de la comunitat local i, molt especialment, dels membres més joves, i procurar garantir-los l'exercici dels seus drets, oferint-los la protecció adequada i exercint una acció preventiva eficaç mitjançant programes específics.
- b) Prestar l'atenció immediata que necessiti qualsevol persona menor d'edat, i dur a terme les actuacions pertinents per garantir els seus drets, si corresponen a l'àmbit de competències respectiu, o posar els fets en coneixement dels representants legals de les persones menors d'edat o, si pertoca, de l'entitat pública i del Ministeri Fiscal.
- c) Sensibilitzar l'opinió pública mitjançant l'organització de campanyes de divulgació i la promoció de mesures positives en l'àmbit comunitari en defensa dels drets de les persones menors d'edat.
- d) Fomentar, en el territori respectiu, la iniciativa social, la participació ciutadana i el voluntariat de les persones menors d'edat i de la població en general en relació amb totes les actuacions que regula aquesta llei.
- e) Gestionar els serveis, els programes i els centres que es considerin necessaris per a l'atenció de les persones menors d'edat en situació de vulnerabilitat social.
- f) Les administracions locals hauran de crear fórmules de participació per tal de donar als infants i als adolescents l'oportunitat d'afavorir la convivència i la integració.
- g) Dur a terme la resta d'actuacions que li encomanen aquesta llei i la resta de l'ordenament jurídic.
- h) Dur a terme, en l'àmbit territorial respectiu, totes les actuacions materials, tècniques i jurídiques en situació de risc previstes en aquesta llei i en la resta de l'ordenament jurídic vigent.³

2. Els ajuntaments, en l'àmbit territorial de la seva competència, per a l'aplicació d'aquesta llei i pel que fa a l'atenció socioeducativa a persones menors d'edat infractores, han de col·laborar i cooperar amb l'administració autonòmica per aplicar mesures judicials quan s'hagin de desenvolupar en l'àmbit territorial dels ajuntaments.

³ Lletra afegida per la Llei 19/2019, de 30 de desembre, esmentada en la nota 1.

3. Els ajuntaments, per delegació dels consells insulars, d'acord amb el que preveuen l'article 75.5 de l'Estatut d'Autonomia de les Illes Balears i aquesta llei, poden assumir, en l'àmbit territorial respectiu, totes les actuacions materials, tècniques i jurídiques en declaració de risc previstes en el títol IV d'aquesta llei i en la resta de l'ordenament jurídic vigent que no corresponguin a altres administracions.⁴

CAPÍTOL V

DE LA COL·LABORACIÓ

Article 76. Principi de coresponsabilitat

1. Els pares i mares o les persones que exerceixin la tutela, la guarda o l'acolliment de les persones menors d'edat, en primer terme, i, simultàniament o subsidiàriament, segons els casos, tots els poders públics, administracions, institucions, entitats i ciutadans han de contribuir al millor compliment d'aquesta llei mitjançant l'exercici, en els àmbits de competència respectius, de les accions i les obligacions que l'ordenament jurídic els assigna, a través d'activitats de cooperació i col·laboració.

2. Les diferents administracions públiques han d'actuar i s'han de relacionar amb altres administracions públiques i entitats o organismes vinculats o dependents, d'acord amb els principis de les relacions interadministratives establerts per la Llei 40/2015, d'1 d'octubre, de règim jurídic del sector públic, i la legislació estatal i autonòmica en matèria de règim local, especialment els de lleialtat institucional, adequació a l'ordre de distribució de competències, col·laboració, cooperació, coordinació, eficiència en la gestió dels recursos públics i responsabilitat.

Article 77. Col·laboració en la gestió de les actuacions de la llei

1. El Govern de la comunitat autònoma, els consells insulars i les entitats locals poden establir instruments jurídics de col·laboració entre si i amb altres administracions, així com amb altres institucions col·laboradores, per a la gestió i el compliment de les actuacions que preveu aquesta llei.

2. Les actuacions d'aquestes entitats i institucions s'han de dur a terme sota la supervisió directa dels òrgans competents i d'acord amb els principis de cooperació, col·laboració i eficàcia, sense que això suposi cessió de la titularitat i la responsabilitat de la competència, i sens perjudici directe, si n'és el cas, de les facultats que la legislació vigent atribueix a les entitats públiques competents.

Article 78. Col·laboració interadministrativa

1. Les diferents administracions públiques amb competències en les matèries que regula aquesta llei han d'establir les vies necessàries per a una acció coordinada i conjunta de les activitats i els programes que recull i dels que s'ordenin en desplegament de la llei.

2. En compliment de les actuacions de prevenció, atenció, protecció i inserció de persones menors d'edat, totes les administracions estan obligades a:

- a) Col·laborar i treballar en la detecció i la comunicació de les situacions de vulnerabilitat social, situacions de risc i de desemparament de persones menors d'edat, en la investigació corresponent i en la intervenció amb el recurs adient.

⁴ Apartat modificat per la Llei 19/2019, de 30 de desembre, esmentada en la nota 1.

Aquesta col·laboració es requereix especialment entre el personal dels àmbits de la sanitat, l'educació i els serveis socials, locals, insulars i autonòmics. A aquests efectes, en l'àmbit local, insular o autonòmic, es poden constituir comissions o grups de treball, que s'han de desenvolupar reglamentàriament. Hi ha de participar personal dels àmbits esmentats, i s'ha de procurar que siguin les unitats de treball social de centres de salut i hospitals i els serveis psicopedagògics educatius els que assumeixin, en els àmbits competencials respectius, la participació en aquestes comissions, juntament amb els equips municipals de serveis socials. Si escau, també es poden constituir comissions o grups de treball d'àmbit insular o autonòmic amb la participació dels serveis de protecció de la infància i l'adolescència. Així mateix, s'han d'elaborar protocols de coordinació entre aquests àmbits.

- b) Oferir la informació mútua i les dades requerides que afectin les persones menors d'edat en l'àmbit d'actuació corresponent, sempre que sigui necessari per a l'exercici de les competències respectives, en el marc de la legislació de protecció de dades.
- c) Facilitar l'exercici de les competències pròpies de les altres administracions, cooperar i prestar-los l'auxili que necessitin per a aquest exercici, així com per a l'execució de les resolucions respectives.

Article 79. Col·laboració i coordinació amb les entitats locals

1. Els consells insulars han de prestar a les entitats locals la cooperació tècnica i financera necessària per al compliment efectiu de les funcions que els competeixen.
2. Els consells insulars han d'exercir funcions de coordinació sobre la gestió de les entitats locals que duguin a terme actuacions en matèria d'atenció, protecció i inserció de les persones menors d'edat, sempre des del respecte al principi d'autonomia local.
3. El Govern de les Illes Balears ha d'exercir les funcions de coordinació sobre la gestió de les entitats locals que duguin a terme actuacions en matèria d'execució de les mesures adoptades pels jutjats de menors.

Article 80. Col·laboració amb els òrgans judicials

Les administracions públiques han de col·laborar amb els òrgans jurisdiccionals per garantir la millor eficàcia en l'observança i el compliment d'aquesta llei i de les normes que garanteixen la protecció i la defensa dels drets de les persones menors d'edat.

Article 81. Col·laboració amb el Ministeri Fiscal

1. Les administracions públiques han de col·laborar amb el Ministeri Fiscal, com a garant de la protecció i la defensa dels drets i les llibertats de les persones menors d'edat.
2. A aquest efecte, per facilitar al Ministeri Fiscal la vigilància superior de la pàtria potestat, la tutela, l'acolliment o la guarda de les persones menors d'edat, l'entitat pública en matèria de protecció menors ha de comunicar-li de manera immediata els nous ingressos de persones menors d'edat en centres i trametre-li una còpia de totes les resolucions administratives i dels escrits de formalització relatius a la constitució, la variació i la cessació de tuteles, guardes i acolliments. Així mateix, li ha de donar compte de qualsevol novetat d'interès en les circumstàncies de les persones menors d'edat, facilitar l'accés als centres i a qualsevol de les seves dependències, així com la

consulta dels arxius, i atendre els requeriments i els escrits relatius a l'exercici de les seves funcions.

CAPÍTOL VI DE LA PLANIFICACIÓ

Article 82. Planificació general

1. En el marc de la planificació general, el Consell de Govern de les Illes Balears, a proposta de la conselleria competent en matèria de persones menors d'edat, ha de tenir aprovat i en vigor un pla estratègic d'atenció a la infància i l'adolescència mitjançant el qual s'ordini el conjunt de mesures, recursos i actuacions necessaris per aconseguir els objectius de la política d'infància i adolescència, d'acord amb el que estableix aquesta llei.

2. El pla ha de tenir una vigència de cinc anys, encara que es pot revisar periòdicament amb la finalitat de poder implantar en cada moment programes i accions que donin resposta a les necessitats dels infants i els adolescents d'acord amb la seva edat i circumstàncies. No obstant això, durant el primer any de cada legislatura, el Consell de Govern ha de ratificar o, si escau, modificar el pla estratègic vigent.

3. L'avaluació del pla, en acabar, ha de donar lloc a un informe públic que ha d'estar a la disposició de les administracions públiques competents i de la ciutadania en general.

4. El pla estratègic d'atenció a la infància i l'adolescència de les Illes Balears ha de tenir en compte les disposicions de la Convenció sobre els drets de l'infant, la Carta Europea dels Drets de l'Infant i la Convenció sobre els drets de les persones amb discapacitat i s'ha d'inspirar en els principis de responsabilitat pública, universalitat, integració, intervenció normalitzada, pluralitat, cooperació interinstitucional, solidaritat i participació.

5. El pla estratègic d'atenció a la infància i l'adolescència s'ha d'elaborar amb la coordinació dels diferents òrgans competents de les conselleries afectades, els consells insulars i les entitats locals en l'àmbit de les competències respectives i en col·laboració amb les entitats públiques o privades relacionades amb la matèria de persones menors d'edat. El pla ha de concretar les actuacions que han de desenvolupar les diferents administracions públiques a les Illes Balears durant el període de vigència.

6. Una vegada aprovat pel Consell de Govern, el pla estratègic d'atenció a la infància i l'adolescència s'ha de presentar al Parlament de les Illes Balears en el termini de tres mesos.

7. El Pla estratègic d'atenció a la infància i l'adolescència ha d'incloure una recopilació de tota la informació estadística de les actuacions desenvolupades pels diferents serveis públics de les Illes Balears, la situació dels infants i adolescents sobre els quals s'han executat intervencions i l'anàlisi a mitjà i llarg termini de l'eficàcia de les accions escomeses i altres d'interès.

Article 83. Planificació d'àmbit insular i local

1. La planificació d'àmbit insular correspon als consells insulars, d'acord amb l'anàlisi de necessitats i recursos i el pla estratègic d'atenció a la infància i l'adolescència de les Illes Balears.

2. La planificació en l'àmbit de les entitats locals correspon a aquestes entitats, d'acord amb l'anàlisi de necessitats i recursos, el pla estratègic d'atenció a la infància i l'adolescència de les Illes Balears, i la planificació insular en l'àmbit de la infància i l'adolescència.

Article 84. Criteris per a la planificació

1. Tots els plans han d'incloure una avaluació d'impacte de gènere i un informe econòmic que en garanteixi l'aplicació, i s'han de modificar periòdicament d'acord amb l'avaluació sistemàtica dels objectius i el seguiment de l'aplicació.

2. Els procediments per elaborar els plans han de garantir la participació de les administracions competents per executar-los, dels òrgans de participació i cooperació que preveu aquesta llei i, en el cas dels plans sectorials, de les persones afectades per aquest pla.

CAPÍTOL VII

DE LES POLÍTIQUES DE PREVENCIÓ I LES MESURES D'ASSISTÈNCIA

Article 85. Polítiques de prevenció

1. Les administracions públiques competents relacionades amb l'àmbit de la protecció de menors i de la família, per prevenir o impedir qualsevol situació potencial de risc o de desemparament d'un infant o un adolescent, han de donar prioritat, en les actuacions respectives, a les intervencions educatives, socials i terapèutiques amb persones menors d'edat, utilitzar els serveis i els recursos comunitaris, fomentar programes d'inserció i d'intervenció familiar i garantir que aquestes activitats siguin realitzades per professionals en el mateix entorn de l'infant o l'adolescent.

2. Els serveis per a persones menors d'edat com a recurs preventiu, tant públics com privats, s'han d'integrar en les actuacions i coordinar amb els equips de serveis socials comunitaris de les entitats locals.

3. Aquesta política preventiva s'ha de reforçar mitjançant campanyes institucionals d'informació i de sensibilització social, dirigides a evitar o reduir les circumstàncies de manca o de desprotecció en què es puguin trobar els infants i els adolescents i, especialment, els casos de maltractament, abandonament o explotació infantil.

Article 86. Polítiques de prevenció en matèria de suport a la família

Les polítiques de prevenció en matèria de suport familiar tenen com a objectius principals:

- a) La promoció de l'educació familiar i del bon tracte de la família, dirigida principalment a famílies en situació de protecció especial.
- b) El foment de programes de sensibilització, programes comunitaris d'intervenció familiar i programes especialitzats dirigits a la inserció social de famílies d'origen immigrant.
- c) El suport a la família mitjançant intervencions tècniques de caràcter social o terapèutic, així com orientació i mediació familiar.

- d) Les prestacions econòmiques compensadores de mancances econòmiques i materials destinades a l'atenció de necessitats bàsiques.

Article 87. Polítiques de prevenció i equitat en matèria d'educació

Les polítiques de prevenció i equitat en matèria d'educació tenen com a objectius principals:

- a) La promoció dels serveis d'atenció educativa a persones menors d'edat, garantint l'oferta de places educatives suficients pels infants de zero a tres anys.
- b) La garantia de l'educació obligatòria.
- c) La prevenció i el control de l'absentisme escolar.
- d) La prevenció del fracàs escolar.
- e) L'ampliació de les mesures compensatòries adreçades a les persones menors d'edat que presenten dificultats d'inserció perquè es troben en una situació desfavorable derivada de circumstàncies personals, familiars, ètniques, culturals, econòmiques o socials.
- f) El desenvolupament de programes formatius adreçats a les persones menors d'edat en situació de rebuig del sistema escolar, absentisme o fracàs.
- g) El desenvolupament de programes formatius d'integració social adreçats a les persones menors d'edat amb dificultats especials.
- h) El desenvolupament de programes de formació professional que garanteixin la futura inserció laboral de les persones menors d'edat.
- i) Programes d'ajudes, polítiques de bonificació i convocatòria de beques que garanteixi l'equitat econòmica tant en l'educació obligatòria com en la no obligatòria.

Article 88. Polítiques de prevenció en matèria de salut

Les polítiques de prevenció en matèria de salut tenen com a objectius principals:

- a) L'educació i la promoció per a la salut.
- b) L'atenció especial als infants prematurs o amb pes baix en néixer.
- c) La realització de campanyes de vacunació.
- d) El desenvolupament de programes d'intervenció primerenca.
- e) L'atenció i la prevenció per a una salut mental adequada en persones menors d'edat.
- f) L'educació afectiva i sexual adequada a cada etapa evolutiva dels infants i els adolescents.
- g) La prevenció del consum d'alcohol, tabac, drogues i altres substàncies nocives per a la salut i d'altres comportaments addictius, així com la prevenció de les addiccions en matèria de noves tecnologies.
- h) La prevenció dels accidents, especialment en l'àmbit de la llar.

Article 89. Polítiques de prevenció en matèria de formació i ocupació

Les polítiques de prevenció en matèria de formació i ocupació tenen com a objectius principals:

- a) L'elaboració de programes d'ajuda i orientació sociolaboral adreçats especialment a persones menors d'edat en situació de risc, vulnerabilitat i desprotecció social i a joves amb dificultats socials o que hagin sortit d'institucions de protecció i inserció de menors d'edat.

- b) La formació i l'orientació per a l'ocupació.
- c) El foment de l'ocupació jove, amb especial suport a les persones que, per les seves circumstàncies personals o socials, troben més dificultats a la incorporació laboral.
- d) El control i la vigilància de la normativa laboral, especialment quant a situacions d'explotació laboral.
- e) El compliment dels fins que recull la normativa en matèria de prevenció de riscos laborals.

Article 90. Polítiques de prevenció en matèria de relacions socials

Les polítiques de prevenció en matèria de relacions socials tenen com a objectius principals:

- a) El foment dels valors de solidaritat, civisme i respecte als drets humans.
- b) La prevenció de tot tipus de violència i dels abusos sexuals entre persones menors d'edat.
- c) El foment de programes de consum responsable.
- d) L'orientació per a l'ús adequat de l'oci i del temps lliure.
- e) El foment dels centres d'atenció diürna de persones menors d'edat, de suport convivencial i educatiu i d'inserció sociolaboral.
- f) La prevenció i el control per a l'eradicació de la mendicitat infantil.

Article 91. Assistència a infants i a adolescents

1. En tot cas, l'entitat pública ha de garantir als infants i als adolescents l'atenció immediata davant de situacions de desprotecció.

2. Les administracions públiques competents han de procurar l'assessorament i l'atenció jurídica, pedagògica i psicològica bàsica als infants i als adolescents que siguin víctimes d'abusos o de maltractament, així com als agressors, a través de serveis especialitzats.

TÍTOL IV DEL SISTEMA DE PROTECCIÓ DE LA INFÀNCIA I L'ADOLESCÈNCIA

CAPÍTOL I DISPOSICIONS GENERALS

Article 92. Concepte

Als efectes d'aquesta llei, la protecció de la infància i l'adolescència comprèn el conjunt de mesures i actuacions de prevenció, detecció, intervenció i reparació de situacions de risc, de desamparament i de conductes inadaptades o problemes de conducta en què l'infant o l'adolescent o, si n'és el cas, el concebut es pot trobar, tendents a garantir-ne el ple desenvolupament i autonomia personal, així com la integració familiar i social, i promoure'n la inserció en un context social i familiar normalitzat, amb la prevalença, en tot cas, de l'interès superior de la persona menor d'edat.

Article 93. Criteris d'actuació

1. L'actuació social i jurídica de les administracions públiques a la comunitat autònoma de les Illes Balears en matèria de protecció de menors, a més dels principis que estableix l'article 5 d'aquesta llei, s'ha d'exercir d'acord amb els criteris següents:

- a) Els criteris generals del sistema públic de serveis socials que recull la legislació vigent en matèria de serveis socials de les Illes Balears i les normes i plans de desenvolupament d'aquesta.
- b) El foment de més eficàcia de l'acció protectora mitjançant una planificació integral de totes les actuacions adreçades al sector de la infància, l'adolescència i la joventut d'àmbit autonòmic, insular i local.
- c) La prevenció i la reparació de situacions de risc amb l'establiment dels serveis adequats per a aquesta finalitat, l'exercici de la guarda i, en els casos de desemparament, l'assumpció de la tutela per ministeri de la llei.
- d) El respecte a l'autonomia personal dels infants i els adolescents i a la seva llibertat i dignitat.
- e) La limitació de la intervenció administrativa al mínim necessari per garantir una protecció adequada, amb la finalitat d'interferir tan poc com es pugui en la vida de l'infant i l'adolescent i de la seva família.
- f) El principi de progressivitat de les mesures, que implica l'adopció de la mesura menys restrictiva o més beneficiosa per a l'infant o l'adolescent i la seva família fins a l'adopció de la mesura de protecció més restrictiva o limitadora del dret de l'infant o l'adolescent a romandre en el seu nucli familiar.
- g) La participació de l'infant i l'adolescent, tenint en compte les seves condicions personals, en especial l'edat i maduresa, així com les dels pares i mares o les persones que n'exerceixin la tutela o la guarda si és de l'interès de l'infant o l'adolescent, en la presa de decisions sobre les mesures i les actuacions de possible aplicació, així com en el desenvolupament corresponent.
- h) La prioritat de la intervenció en l'entorn familiar per facilitar el manteniment de l'infant o l'adolescent en el seu medi sociofamiliar. En tot cas, s'ha de prioritzar la permanència en la família d'origen i s'ha de preservar el manteniment de les seves relacions familiars, sempre que sigui possible i positiu per a l'infant o l'adolescent. En cas que s'acordi una mesura de protecció, s'ha de prioritzar l'acolliment familiar davant del residencial.
- i) El manteniment en la família d'origen, llevat que no sigui convenient per a l'interès de l'infant o l'adolescent, cas en què s'ha de garantir l'adopció de mesures de protecció familiars i estables i prioritzar l'acolliment familiar enfront de l'institucional.
- j) La disposició de recursos alternatius quan l'infant o l'adolescent hagi estat separat del seu nucli familiar. En aquest cas, s'ha de treballar pel retorn amb la família, valorar-ne les possibilitats i la conveniència, tenint en compte l'evolució de la família des que s'hagi adoptat la mesura protectora i fent prevaler sempre l'interès i les necessitats de l'infant o l'adolescent per sobre de les de la família. Si la separació és definitiva, s'ha de procurar la incorporació, el més aviat possible, a un altre nucli familiar idoni i intentar que els germans i germanes es mantinguin plegats i que, si els resulta beneficiós, puguin mantenir contacte amb el seu grup d'origen.
- k) La subsidiarietat respecte de les funcions de parentiu.

- l) L'objectivitat, la imparcialitat i la seguretat jurídica en l'actuació protectora, amb la garantia del caràcter col·legiat, multidisciplinari i interadministratiu en l'adopció de les mesures de protecció.
- m) La confidencialitat en la tramitació dels expedients de l'acció protectora.
- n) La garantia del caràcter eminentment educatiu i reparador de totes les mesures que s'adoptin en l'acció protectora.
- o) La sensibilització del conjunt de la societat davant de les situacions d'indefensió dels infants i els adolescents, i la promoció de la participació i la solidaritat social.
- p) La valoració de les situacions de desprotecció prioritàriament mitjançant l'aplicació d'instruments tècnics validats.
- q) La promoció de metodologies que fomentin la participació dels pares i mares o les persones que exerceixin la tutela, la guarda o l'acolliment de l'infant o l'adolescent, així com de l'entorn familiar, social i educatiu, en la resolució de les situacions de risc i de desemparament, sempre que no es contradigui l'interès superior de la persona menor d'edat.
- r) La promoció de la mediació per a la protecció infantil en contextos de discrepància entre la família de la persona menor d'edat i els professionals en les actuacions en situacions de declaració de risc o de desemparament en els termes prevists reglamentàriament. Als efectes d'aquesta llei, s'entén la mediació per a la protecció infantil com un procés col·laboratiu de resolució de problemes i discrepàncies que involucra una persona neutral i imparcial, el mediador o mediadora, que facilita la negociació constructiva i la comunicació entre els pares i mares o les persones que tenguin atribuïda la tutela de les persones menors d'edat i els professionals de protecció a la infància, en un esforç per arribar a un acord sobre com resoldre problemes quan es valora que els infants o els adolescents es troben en una situació de desprotecció.
- s) La implantació de programes de protecció infantil basats en l'evidència científica.
- t) La perspectiva d'interculturalitat en els processos de treball en protecció de menors, amb respecte a les singularitats culturals de criança dels infants amb les garanties degudes.
- u) La continuïtat de la relació del professional de referència assignat al cas mentre la mesura de protecció sigui vigent.
- v) La promoció, la difusió i la sensibilització d'una cultura de l'acolliment familiar.

2. En l'avaluació de la situació i en el seguiment de les mesures adoptades, l'administració competent seguirà les prescripcions establertes en el protocol interdisciplinari de maltractament infantil de les Illes Balears. Així mateix pot recaptar la col·laboració d'altres administracions, així com de qualssevol altres organismes o institucions públiques o privats que es considerin convenients, els quals queden obligats a prestar-la sempre que resulti possible segons les atribucions de l'òrgan requerit.

3. Les administracions públiques competents han de dur a terme una avaluació periòdica dels processos i dels resultats a curt i llarg termini respecte de les actuacions en protecció de menors.

4. Les administracions públiques competents han de vetllar perquè el personal professional que intervengui en l'atenció a persones menors d'edat sigui l'idoni per a l'exercici de les funcions que ha de desenvolupar. A aquest efecte, s'han d'arbitrar

programes de formació capaços de respondre a les noves i diverses necessitats de la població objecte d'aquestes intervencions. Així mateix, s'han de dissenyar els llocs de treball per garantir la idoneïtat del personal professional pel que fa a l'interès superior de les persones ateses.

5. Els poders públics han de disposar de programes i recursos destinats al suport i l'orientació dels infants i els adolescents que, estant dins del sistema de protecció, arriben a la majoria d'edat i queden fora del sistema de protecció, amb una atenció especial als que hagin estat en acolliment residencial i als que presenten diversitat funcional.

Article 94 Classes de mesures de protecció

Dins el sistema de protecció a la infància i l'adolescència, sota els principis de proporcionalitat i progressivitat, l'òrgan competent pot adoptar, amb subjecció al que preceptuen aquesta llei i la legislació civil aplicable, qualsevol de les mesures següents de protecció de la persona menor d'edat:

- a) La declaració de situació de risc amb el manteniment de la persona menor d'edat al seu propi nucli familiar o de parentiu.
- b) La guarda de fet amb declaració de desemparament o mitjançant el nomenament d'un tutor o tutora d'acord amb les regles ordinàries.
- c) La guarda voluntària.
- d) La guarda judicial.
- e) La declaració de desemparament.
- f) L'acolliment familiar; d'urgència, en família extensa o aliena, que al seu torn pot ser especialitzat o especialitzat professionalitzat.
- g) L'acolliment residencial.
- h) La guarda amb fins d'adopció.
- i) L'acolliment residencial en centres específics de protecció específics de menors amb problemes de conducta.
- j) L'adopció.
- k) L'adopció oberta.
- l) L'adopció internacional.
- m) Qualsevol altra que redundi en interès de la persona menor d'edat, ateses les seves circumstàncies personals, familiars i socials.

Article 95. Deure de comunicació i denúncia

1. Qualsevol persona que tenguí notícia, sospita o evidència d'una situació de possible maltractament, risc o desemparament d'un infant o un adolescent, sens perjudici de prestar-li immediatament l'auxili que necessiti, té el deure de posar-ho en coneixement de l'autoritat o els seus agents més pròxims, que n'han de garantir la reserva i la confidencialitat degudes. En cas de particulars, es mantindrà l'anonimat de la persona comunicant si així ho desitja.

2. Aquest deure és especialment exigible a les persones que tinguin notícia, sospita o evidència d'aquestes situacions per raó de la seva professió, funció o càrrec en l'àmbit de l'atenció a la infància i l'adolescència. A aquest efecte, si es detecten aquestes situacions, independentment d'altres comunicacions que s'hagin de fer segons l'ordenament jurídic vigent, ho han de notificar al Registre Unificat de Maltractament Infantil.

3. Si els pares i mares o les persones que exerceixin la tutela, la guarda o l'acolliment de les persones menors d'edat, o qualsevol altra persona, impedeixen l'estudi o l'execució de les mesures de protecció, l'administració competent sol·licitarà al Ministeri Fiscal o a l'autoritat judicial que adopti les mesures necessàries per fer-les efectives, sens perjudici de les intervencions immediates necessàries en el supòsit de perill per a la integritat de la persona menor d'edat.

4. En qualsevol cas, s'ha d'actuar amb la reserva deguda i evitar qualsevol interferència innecessària en la vida de la persona menor d'edat.

5. Per garantir les dades personals dels professionals que intervenen en el procés, se'n mantindrà reservada la identitat. A aquest efecte, es crearà un registre per als professionals públics i per als professionals de les entitats col·laboradores que intervenen en l'àmbit de la infància i l'adolescència, d'acord amb la disposició final segona d'aquesta llei.

Article 96. Deure de reserva

1. Les administracions públiques de les Illes Balears, les entitats d'iniciativa social i qualsevol altra entitat han d'actuar amb la reserva obligada en l'àmbit de l'atenció i la protecció de la infància i l'adolescència, i han d'adoptar les mesures oportunes per garantir, en aplicació del dret a la intimitat, el tractament confidencial de la informació de què disposin i de la continguda en els fitxers o registres, d'acord amb la normativa reguladora de la protecció de dades de caràcter personal.

2. El mateix deure de reserva es fa extensiu a les autoritats i a les persones que, per la seva professió o funció, coneguin casos en què podria existir o hi hagi una situació de risc o de desemparament, o tenguin accés a la informació esmentada en l'apartat anterior.

Article 97. Drets específics amb una mesura de protecció

L'infant o l'adolescent subjecte al sistema de protecció, juntament amb els drets que aquesta llei i la resta de l'ordenament jurídic reconeixen a tots els infants i els adolescents, és titular, específicament, dels següents:

- a) A ser protegit, fins i tot amb l'oposició dels pares i mares o les persones que exerceixin la tutela, la guarda o l'acolliment de la persona menor d'edat, una vegada es constati la situació de risc o de desemparament.
- b) A conèixer la seva situació personal, les mesures per adoptar, la durada i el contingut així com els drets que li corresponen, per a la qual cosa se li ha de facilitar una informació veraç, comprensible, adequada a les seves condicions, contínua i tan completa com sigui possible al llarg del procés d'intervenció.
- c) A ser oït i escoltat, d'acord amb el que disposa l'article 23 d'aquesta llei, i a participar en la presa de decisions sobre el seu cas, tot això sens perjudici dels supòsits en què hagi de prestar el consentiment de conformitat amb el que estableix la legislació civil.
- d) A ser considerat subjecte actiu en la recerca i la satisfacció de les seves necessitats, per a la qual cosa totes les administracions públiques de les Illes Balears han de promoure i garantir, socialment i jurídicament, la seva autonomia personal.
- e) A la seguretat jurídica i emocional proporcionades per una tramitació tan eficaç i ràpida com sigui possible, que impedeixi la prolongació de les mesures de

caràcter provisional, eviti les intromissions en l'esfera de la seva intimitat més enllà de l'estrictament necessari i restringeixi al mínim imprescindible les limitacions a la seva capacitat d'obrar i les interferències en la seva vida i en la de la seva família.

- f) A romandre en la seva família sempre que sigui possible, per a la qual cosa l'administració té el deure d'aplicar tots els recursos disponibles per garantir aquest dret. En el supòsit d'haver estat separat de la família, se n'ha de considerar el retorn quan les circumstàncies ho permetin i, si no és viable, se l'ha d'incorporar tot d'una que sigui possible a un altre nucli familiar, amb el dret a mantenir contactes amb el grup d'origen i amb altres persones significatives, sempre que això no interfereixi o perjudiqui la finalitat protectora.
- g) A disposar dels mitjans que facilitin la seva integració social des del respecte a la seva identitat cultural i d'idioma.
- h) Que la seva família rebi l'ajuda i el suport suficients perquè el pugui atendre en condicions mínimes adequades.
- i) A conèixer, en els supòsits d'acolliment, segons la seva edat i capacitat, la seva història personal i familiar i, si ha estat separat de la família d'origen de manera definitiva, els seus antecedents culturals i socials, que en tot cas s'han de respectar.
- j) A conèixer, en els supòsits d'adopció, les dades sobre els seus orígens que estiguin en poder de les entitats públiques, d'acord amb aquesta llei i la legislació bàsica de l'Estat.
- k) A la total confidencialitat i reserva sobre les seves circumstàncies personals i les de la seva família, excepte en l'estrictament necessari per assegurar una intervenció eficaç i sempre en el seu interès.
- l) A relacionar-se directament amb el Ministeri Fiscal i amb els responsables tècnics i administratius de la seva protecció.
- m) A plantejar les seves queixes i denúncies davant l'administració pública competent, davant el Defensor del Poble o, si pertoca, davant la Sindicatura de Greuges de les Illes Balears o, si escau, davant l'Oficina Balear de la Infància i l'Adolescència, en els termes establerts legalment, per a la qual cosa se li ha de facilitar l'accés a mecanismes adequats i adaptats a les seves necessitats i garantir la confidencialitat.
- n) A tenir accés al seu expedient de protecció per a l'exercici i la defensa dels seus drets i interessos, llevat dels casos que, pel seu interès superior, es denegui aquest accés, i en tot cas quan sigui major d'edat.

Article 98. De les persones interessades en procediments de declaració de risc o de desemparament

1. Les persones interessades en un procediment relacionat amb actuacions de protecció són les titulars d'un dret o un interès legítim i, en tot cas, l'infant o l'adolescent, els pares i mares o les persones que en tenguin atribuïda la tutela o la representació legal, així com les seves famílies acollidores o guardadores en la part que els pugui afectar.

2. Les persones interessades amb capacitat d'obrar poden actuar per mitjà d'un representant l'acreditació del qual es pot fer per qualsevol dels mitjans que preveu la

Llei 39/2015, d'1 d'octubre, del procediment administratiu comú de les administracions públiques.

3. La identificació de les persones interessades es pot fer per qualsevol dels mitjans que preveu la Llei 39/2015, ja esmentada.

4. Els drets de les persones interessades en un procediment de declaració de risc o de desemparament s'estableixen en aquesta llei i en la Llei 39/2015, si bé el dret a consultar la informació està limitat per interessos de terceres persones i sotmès a la protecció de dades personals.

Article 99. Drets i garanties de les persones interessades

A més de la resta de drets que estableix aquesta llei, les persones interessades en els diferents procediments que regula aquest títol tenen, d'acord amb la legislació del procediment comú de les administracions públiques, els drets següents:

- a) A conèixer, en qualsevol moment, l'estat de la tramitació dels procediments en què tenguin la condició de persones interessades.
- b) A conèixer l'òrgan competent per a la instrucció, si escau, i la resolució.
- c) A ser notificades de l'acord d'iniciació del procediment i de la resolució que s'adopti.
- d) A ser escoltades i, en tot cas, al tràmit d'audiència.
- e) A accedir als documents continguts en els procediments en què tenguin la condició de persones interessades i a obtenir-ne una còpia d'acord amb la legislació vigent que regula l'accés als expedients administratius.
- f) A formular al·legacions, a utilitzar els mitjans de defensa admesos per l'ordenament jurídic i a aportar documents en qualsevol fase del procediment anterior al tràmit d'audiència, que ha de tenir en compte l'òrgan competent en redactar la proposta de resolució.
- g) A obtenir informació i orientació sobre els requisits jurídics i altres qüestions que afectin el procediment, que les disposicions vigents imposin a les actuacions o a les sol·licituds que es proposin dur a terme.
- h) A actuar assistides d'un assessor o assessora quan ho considerin convenient en defensa dels seus interessos, sempre que es valori que aquesta assistència no hagi de perjudicar o obstaculitzar la intervenció tècnica que s'hagi de dur a terme en benefici de l'interès superior de la persona menor d'edat.
- i) A ser informades dels drets que tenen en el procediment i de les possibles conseqüències que se'n puguin derivar.

Article 100. Expedient d'actuació de protecció de menors

1. L'expedient d'actuació de protecció de menors ha de tenir format electrònic i es conforma d'acord amb l'article 70 de la Llei 39/2015.

2. La guarda i custòdia es realitza mitjançant l'arxivament de l'expedient, amb la garantia de posar-lo a la disposició de les entitats públiques o les autoritats judicials que ho requereixin per a l'exercici de les competències respectives, així com de la persona interessada quan ho sol·liciti.

3. L'accés a l'expedient d'actuació de protecció, inclòs l'accés a dades personals que constin en l'expedient, s'ha d'ajustar al que disposa l'ordenament jurídic estatal i autonòmic en matèria de protecció de dades de caràcter personal i a la resta de

legislació aplicable. Aquest dret s'ha d'exercir mitjançant una sol·licitud adreçada a l'òrgan responsable de la custòdia de l'expedient.

Article 101. Durada dels procediments de declaració de risc o de desemparament

El termini màxim en què s'ha de notificar la resolució expressa en els procediments de declaració de risc o de desemparament és de sis mesos comptadors des de la data de l'acord d'iniciació.

Article 102. Persones menors d'edat estrangeres no acompanyades

1. Les administracions públiques han de vetllar per les persones menors d'edat estrangeres no acompanyades i garantir el compliment dels drets que estableix la llei.

2. L'entitat pública de protecció ha de prestar el servei de primera acollida amb relació als infants i als adolescents immigrants sense referents familiars, d'acord amb el que disposa la legislació vigent.

3. Quan l'entitat pública assumeixi la tutela d'una persona menor d'edat estrangera no acompanyada que es trobi a la comunitat autònoma de les Illes Balears, una vegada acreditada la impossibilitat de retorn amb la seva família o al país d'origen, ha d'instar a les autoritats competents, amb la màxima celeritat, l'autorització del permís de residència corresponent, per la qual cosa ha d'emetre el corresponent certificat de tutela i ha de gestionar l'obtenció de la resta de documentació acreditativa de la seva situació, segons el que disposa la normativa vigent en matèria d'estrangeria i immigració.

4. Respecte de les persones menors d'edat tutelades o guardades per l'entitat pública competent, el reconeixement de la condició d'assegurades amb relació a l'assistència sanitària s'ha de dur a terme d'ofici, amb la presentació prèvia del certificat de tutela o guarda expedit per l'entitat pública, durant el període de durada d'aquesta tutela o guarda.

Article 103. Trasllat de l'infant o l'adolescent a una altra entitat territorial

1. Quan l'administració pública competent estigui desenvolupant una intervenció davant d'una situació de risc o de desemparament d'un infant o un adolescent i tenguí notícia que se l'ha de traslladar a l'àmbit d'una altra entitat territorial, ho ha de posar en coneixement de l'administració pública de destinació a l'efecte que, si escau, continuï la intervenció, amb la tramesa de la informació i la documentació necessàries.

2. Si l'administració pública d'origen desconeix el lloc de destinació, pot sol·licitar l'auxili dels cossos i forces de seguretat perquè procedixin a la indagació corresponent. Una vegada coneguda la localització de l'infant o l'adolescent, s'ha de posar en coneixement de l'administració pública competent o, si escau, de l'entitat pública competent en el territori esmentat, que ha de continuar la intervenció.

CAPÍTOL II

ACTUACIONS EN SITUACIÓ DE RISC

Article 104. Concepte i situacions de risc

1. La situació de risc és aquella en què, a causa de circumstàncies, mancances o conflictes familiars, socials o educatius, l'infant o l'adolescent es veu perjudicat en el seu desenvolupament personal, familiar, social o educatiu, i en què és necessària la

intervenció de les administracions competents per eliminar, reduir o compensar les dificultats o la inadaptació que l'afecten i evitar el desemparament i l'exclusió social, sense que se l'hagi de separar del seu entorn familiar.

2. La manca d'atenció física, psíquica i emocional, el descuit no greu de les seves necessitats principals o l'obstaculització per a l'exercici dels drets de l'infant o l'adolescent per part dels pares i mares o les persones que n'exerceixin la tutela o la guarda són situacions de risc per als infants o els adolescents. Aquestes situacions poden motivar la declaració de risc segons la naturalesa corresponent, per la repetició dels episodis, la persistència o l'agreujament dels efectes.

3. A més, es consideren situacions de risc les circumstàncies següents:

- a) La dificultat seriosa de les persones esmentades en l'apartat anterior per dispensar l'atenció física, psíquica i emocional adequada a l'infant o a l'adolescent, malgrat la voluntat de fer-ho, si comporten els efectes descrits.
- b) La utilització del càstig físic, psíquic i/o emocional sobre l'infant o l'adolescent que no constitueixi un episodi greu o un patró crònic de violència però en perjudiqui el desenvolupament.
- c) Les mancances de tot ordre que, pel fet que no poden ser adequadament compensades en l'àmbit familiar o tutelar, ni impulsades des d'aquest àmbit per al tractament corresponent mitjançant els serveis i els recursos normalitzats, comportin, malgrat el caràcter incipient o lleu, indicadors desencadenants o afavoridors de la marginació, la inadaptació o la desprotecció de l'infant o l'adolescent.
- d) El fet de tenir un germà o germana declarat en situació de risc, llevat que les circumstàncies familiars hagin canviat.
- e) Qualsevol altres circumstàncies de les que preveu l'apartat primer d'aquest article que, si persisteixen, poden evolucionar i derivar en desemparament de l'infant o l'adolescent.
- f) Qualsevol altres de les previstes en aquesta llei o la legislació vigent.

4. La concurrència de circumstàncies o mancances materials es considera un indicador de risc, però mai no pot desembocar en la separació de l'entorn familiar.

5. El Registre Autonòmic de Situacions de Risc per a tota la comunitat autònoma ha de ser d'obligat compliment per part de les administracions competents com un indicador fiable fonamental a efectes estadístics.

Article 105. Tractament mèdic

La negativa dels pares i mares o les persones que exerceixin la tutela, la guarda o l'acolliment de les persones menors d'edat a prestar el consentiment respecte dels tractaments mèdics necessaris per salvaguardar la vida o la integritat física, psíquica o emocional d'una persona menor d'edat constitueix una situació de risc. En aquests casos, els serveis sanitaris han de posar immediatament aquestes situacions en coneixement de l'autoritat judicial, directament o a través del Ministeri Fiscal.

Article 106. Situació de risc prenatal

1. S'entén per situació de risc prenatal la manca de cura física de la dona gestant o el consum abusiu de substàncies amb potencial addictiu, així com qualsevol altra acció pròpia de la dona, o de tercers tolerada per la dona, que perjudiqui el

desenvolupament normal o pugui provocar malalties o anomalies físiques, mentals o sensorials al nounat, o comprometi el desenvolupament correcte del concebut.

2. Els serveis socials comunitaris, en col·laboració amb els serveis de salut corresponents, han d'adoptar les mesures adequades de prevenció, intervenció i seguiment de les situacions de possible risc prenatal, a l'efecte d'evitar amb posterioritat una eventual declaració de situació de risc o de desemparament del nadó.

3. Els serveis sanitaris han de notificar aquesta situació a l'administració pública competent i al Ministeri Fiscal.

4. Després del naixement s'ha de mantenir la intervenció amb l'infant i la seva unitat familiar perquè, si cal, es declari la situació de risc o de desemparament de l'infant per a la seva protecció adequada.

Article 107. Actuacions en situació de risc

1. L'administració pública competent està obligada a actuar quan, d'ofici o per comunicació d'una persona física o jurídica pública o privada, tenguí coneixement de l'existència d'un infant o un adolescent que pugui trobar-se en una de les situacions que descriu aquesta llei com a situació de risc; en especial, una situació de risc notificada mitjançant el Registre Unificat de Maltractament Infantil de les Illes Balears.

2. Davant d'una situació de risc de qualsevol índole, l'actuació ha de garantir, en tot cas, els drets de l'infant o l'adolescent i s'ha d'orientar a disminuir els indicadors de risc i de dificultats que incideixin en la situació personal, familiar i social en què es troba, així com a promoure les mesures adients per a la seva protecció i prevenció en l'entorn familiar o altre.

3. L'actuació en situació de risc correspon als serveis socials comunitaris en l'àmbit territorial respectiu, en coordinació amb els serveis socials específics i especialitzats, educatius i de salut.

Article 108. Valoració de la situació de risc

1. La valoració de la situació de risc comporta l'elaboració i la posada en marxa d'un projecte d'intervenció social i educatiu familiar temporalitzat segons l'edat i la vulnerabilitat de les persones menors d'edat, que ha de recollir els objectius, les actuacions, els recursos, la previsió de terminis i la resta de qüestions establertes reglamentàriament, promoure els factors de protecció de l'infant o l'adolescent i del seu entorn i mantenir-lo en el seu medi familiar. En la valoració de la situació de risc, es demanaran els informes sanitaris, psicològics, sociofamiliars, educatius, legals i tots els que es considerin oportuns sobre l'infant o l'adolescent i la seva família, amb absolut respecte a la llei de protecció de dades. Igualment, es duran a terme les entrevistes, les exploracions, les visites domiciliàries i la resta d'actuacions que es considerin oportunes per a la valoració de l'infant o l'adolescent, les seves necessitats i les circumstàncies sociofamiliars.

2. En el procés de valoració i elaboració del projecte, s'ha de comptar amb la participació dels pares i mares o les persones que exerceixin la tutela, la guarda o l'acolliment de les persones menors d'edat. En qualsevol cas, s'ha d'escoltar i tenir en compte la seva opinió, per a la qual cosa se'ls ha de comunicar de manera comprensible i en format accessible. També s'ha de comunicar i consultar amb la persona menor d'edat si té prou maduresa i, en tot cas, a partir dels dotze anys, sens

perjudici de respectar sempre el seu dret a ser oïda i escoltada sense cap discriminació per edat, diversitat funcional o qualsevol altra circumstància en els termes establerts en l'article 9 de la Llei Orgànica de protecció jurídica del menor.

Article 109. Col·laboració dels pares i mares o les persones que exerceixin la tutela, la guarda o l'acolliment de les persones menors d'edat

1. Si existeix col·laboració dels pares i mares o les persones que exerceixin la tutela, la guarda o l'acolliment de les persones menors d'edat amb l'administració pública competent, es pot elaborar un conveni d'intervenció social i educatiu familiar que ha de recollir les mesures d'atenció social i educatives tendents a corregir la situació de risc de l'infant o l'adolescent, incloses les referents al deure de respecte als pares i mares o les persones que n'exerceixin la tutela, la guarda o l'acolliment, els terminis de revisió, el termini de les mesures adoptades i la resta de qüestions que es puguin establir reglamentàriament. Aquest conveni ha de ser signat per les parts.

2. Els pares i mares o les persones que exerceixin la tutela, la guarda o l'acolliment de les persones menors d'edat, en les seves funcions respectives, han de col·laborar activament, segons la seva capacitat, en l'execució de les mesures indicades en el projecte esmentat. L'omissió de la col·laboració o l'incompliment dels compromisos assumits en el projecte o conveni subscrit dóna lloc a la declaració de la situació de risc de l'infant o l'adolescent.

Article 110. Iniciació del procediment per a la declaració de risc

1. L'administració competent iniciarà d'ofici el procediment per a la declaració de risc quan no hi hagi la col·laboració dels pares i mares o les persones que exerceixin la tutela, la guarda o l'acolliment de fet de les persones menors d'edat, en les seves funcions respectives, o bé quan aquestes persones incompleixin els compromisos assumits en el conveni consensuat a què es refereix l'article 109 d'aquesta llei. Igualment, es pot iniciar el procediment per a la declaració de risc en els casos que es consideri necessari per garantir els drets i la integritat de l'infant o l'adolescent.

2. L'acord d'iniciació ha d'incloure la designació de l'instructor o la instructora de l'expedient, a qui correspon valorar la situació i fer-ne el seguiment posterior.⁵

3. Aquest acord s'ha de notificar a les persones interessades.

4. En el termini de quinze dies des de la comunicació i la notificació de l'acord d'iniciació, l'òrgan instructor i les persones interessades han d'efectuar les actuacions preliminars respectives i han d'adoptar les al·legacions, els documents i les informacions que considerin convenients i, si escau, la proposició i pràctica de la prova.

5. El Govern de les Illes Balears i els consells insulars han de posar els recursos professionals necessaris per garantir l'actuació en les situacions de risc en què es pugui trobar un infant o un adolescent.

Article 111. Proposta de resolució

Una vegada completada la instrucció de l'expedient, l'instructor o instructora, en el termini de deu dies comptadors des del final de la instrucció de l'expedient, ha de trametre a la comissió de declaració de risc competent, per sol·licitar-ne el dictamen,

⁵ Apartat modificat per la Llei 19/2019, de 30 de desembre, esmentada en la nota 1.

una proposta de declaració de situació de risc juntament amb la proposta de projecte d'intervenció social i educatiu familiar.

Article 112. Comissió de declaració de risc

1. La comissió de declaració de risc té la consideració d'òrgan administratiu amb funcions de deliberació, d'assessorament i de proposta, adscrit a l'entitat local que n'assumeixi la presidència.

2. A cada municipi de les Illes Balears que hagi assumit la delegació prevista a l'apartat 3 de l'article 75 d'aquesta llei ha d'existir una comissió de declaració de risc. No obstant això, també es poden constituir comissions de declaració de risc de caràcter supramunicipal amb la participació de més d'un municipi. En aquests casos, els municipis que participin en una comissió de caràcter supramunicipal no han de tenir una comissió pròpia.

En cas que la competència de la declaració de risc sigui del consell insular corresponent, aquest crearà una comissió de declaració de risc.

3. La composició de la comissió de declaració de risc d'àmbit local estarà determinada per personal de la mateixa entitat local. No obstant això, com a mínim l'han de compondre els membres següents:

- a) Dos representants dels equips municipals dels serveis socials corresponents, un dels serveis generals, que presidirà l'òrgan, i un altre dels serveis especialitzats d'atenció directa, si n'hi ha, amb veu i vot.
- b) Si la proposta de l'instructor o instructora de l'expedient inclou la derivació del cas a l'entitat pública competent, hi haurà una persona en representació d'aquesta entitat pública amb veu i vot. La seva posició no vincula l'actuació posterior que, si s'escau, dugui a terme l'entitat pública competent.

Igualment, seran membres d'aquesta comissió, amb veu i sense vot, llevat que l'acord de constitució decideixi una altra cosa:

- a) Un representant de les unitats de treball social del centre de salut o hospital del servei de salut corresponent a la zona municipal.
- b) Un representant de l'àmbit educatiu del mateix àmbit territorial.
- c) Si l'adolescent es troba complint alguna de les mesures de justícia juvenil previstes en la Llei Orgànica 5/2000, de 12 de gener, reguladora de la responsabilitat penal dels menors, el tècnic o tècnica responsable de l'execució, a l'efecte de coordinar les actuacions que preveu el pla d'intervenció social i educatiu familiar amb el contingut del programa individualitzat d'execució de la mesura judicial.

Si alguna de les figures professionals esmentades en els apartats b) i c) anteriors no existeix en l'àmbit territorial corresponent, hi pot assistir, en la mateixa posició, qualsevol representant de l'àmbit sanitari i educatiu de l'àmbit territorial. Així mateix, amb la invitació prèvia de la comissió, hi poden assistir, amb veu i sense vot, els professionals que, per la implicació especial en les tasques d'avaluació, intervenció i seguiment de l'infant o l'adolescent o de la família, puguin aportar informació rellevant per abordar qualsevol dels objectius de l'actuació en situació de risc; professionals, entre d'altres, de les unitats de conductes addictives, de les unitats de salut mental, de les unitats de salut mental infantil o dels diferents grups especialitzats en menors dels cossos i forces de seguretat.

4. La secretaria d'aquest òrgan l'ha d'assumir un representant de l'equip municipal de serveis socials diferent de l'esmentat en l'apartat 3.a) d'aquest article, que actuarà amb veu i sense vot.

5. La composició de la comissió de declaració de risc d'àmbit supramunicipal estarà determinada per les entitats locals que componguin l'òrgan. L'acord de creació ha de determinar aquesta composició i el règim de funcionament. Els càrrecs de president o presidenta i secretari o secretària d'aquest òrgan corresponen als representants de l'entitat local que presideix l'òrgan, que serà rotatòria, llevat de decisió distinta dels membres.

6. Quan l'àmbit territorial sigui ampli i es requereixi per raons d'eficiència, es poden constituir diverses comissions en un mateix àmbit local.

Article 113. Funcions de la comissió de declaració de risc

A la comissió de declaració de risc, tant d'àmbit local com d'àmbit supramunicipal, li corresponen les funcions següents:

- a) Emetre dictamen sobre els expedients de declaració de risc que se sotmeten a la seva consideració.
- b) Emetre dictamen sobre la proposta dels serveis socials que intervenen en el cas de modificació de la mesura de risc imposada o de la pròrroga del programa d'intervenció social i educatiu familiar.
- c) Emetre dictamen sobre la proposta de cessament de la declaració de risc.
- d) Donar a conèixer a tots els integrants de la comissió els casos de risc que estiguin en fase de valoració, d'intervenció o de seguiment així com els convenis subscrits en l'àmbit territorial corresponent als quals es refereix l'article 109 d'aquesta llei.
- e) Altres funcions que es puguin determinar reglamentàriament o que li encomani l'entitat local que la constitueixi.

Article 114. Resolució del procediment

1. Una vegada rebut el dictamen de la comissió de declaració de risc, l'òrgan competent, amb l'audiència prèvia dels pares i mares o les persones que exerceixin la tutela o la guarda de l'infant o l'adolescent afectat si té la maduresa suficient i, en tot cas, si té més de dotze anys, emetrà una resolució motivada per declarar la situació de risc o bé desestimar-la, cas en el qual s'ordenarà l'arxivament de l'expedient.

2. La resolució s'ha de pronunciar, com a mínim, sobre:

- a) La decisió de declarar o no la situació de risc.
- b) Les causes que han donat lloc a la intervenció de l'administració.
- c) El projecte d'intervenció social i educatiu familiar, que ha de contenir les mesures tendents a corregir la situació de risc de l'infant o l'adolescent, incloses les referents al deure de respecte als pares i mares o persones que n'exerceixin la tutela, la guarda o l'acolliment, els terminis de revisió, el termini de les mesures adoptades i els altres aspectes que es puguin establir reglamentàriament. El projecte d'intervenció social i educatiu familiar tindrà una durada màxima de dotze mesos. No obstant això, l'òrgan que hagi dictat la declaració de risc, a proposta de la comissió de declaració de risc, pot prorrogar el projecte per sis mesos més, si es considera oportú per aconseguir els objectius.

3. La resolució que posa fi al procediment de declaració de situació de risc és executiva des de la data en què es dicta.

4. Davant de la resolució que declari la situació de risc, es pot exercir oposició d'acord amb l'article 780 de la Llei d'enjudiciament civil, sens perjudici que es pugui dur a terme una mediació entre el professional assignat al cas i la família de l'infant o l'adolescent d'acord amb aquesta llei.

Article 115. Notificació i comunicació

1. La resolució administrativa que declari o desestimi la situació de risc i, si n'és el cas, les mesures adoptades s'han de notificar als pares i mares o persones que exerceixin la tutela, la guarda o l'acolliment de les persones menors d'edat i a la persona menor d'edat afectada si té la maduresa suficient i, en tot cas, si té més de dotze anys, immediatament. En la resolució s'informarà de manera específica sobre el procés d'oposició a les resolucions administratives en matèria de protecció de menors, descrit en l'article 780 de la Llei d'enjudiciament civil.

2. Quan el procediment s'hagi incoat per comunicació d'un altre òrgan de la mateixa administració o d'una altra administració pública, se'ls ha de comunicar la decisió mitjançant una notificació que contengui una succinta indicació del contingut de la resolució que posa fi al procediment.

3. Les resolucions adoptades s'han de comunicar trimestralment al Registre autonòmic de declaracions de situacions de risc.

Article 116. Mesures d'atenció social i educativa davant les declaracions de risc

1. Les actuacions que es poden establir en el projecte d'intervenció social i educatiu familiar o, si escau, el conveni consensuat, són les següents:

- a) L'orientació, l'assessorament i l'ajuda a la família. L'ajuda a la família inclou les actuacions de contingut tècnic, econòmic o material dirigides a millorar l'entorn familiar i a fer-hi possible la permanència de l'infant o l'adolescent.
- b) La intervenció familiar o psicosocial mitjançant l'establiment de programes socioeducatius, terapèutics o específics per als pares i mares o les persones que exerceixin la tutela o la guarda de les persones menors d'edat, amb la finalitat que assoleixin capacitats i estratègies alternatives per a la cura i l'educació de les persones menors d'edat.
- c) L'acompanyament de l'infant o l'adolescent als centres educatius o a altres activitats, i el suport psicològic o els ajuts a l'estudi.
- d) L'ajuda a domicili.
- e) L'atenció en centre obert i altres serveis socioeducatius destinats a persones menors d'edat en les quals s'hagi apreciat una situació de risc caracteritzada per l'existència d'un perjudici en el desenvolupament personal o social que no sigui prou greu per justificar la seva separació del nucli familiar, i que necessitin durant algun període del dia el suport socioeducatiu, psicològic o de qualsevol altra índole que es consideri necessari per promoure els factors de protecció i per permetre la interacció de l'infant o l'adolescent amb la comunitat i la família.
- f) L'atenció sanitària, que inclogui la intervenció psicoterapèutica o el tractament familiar, tant per als pares i mares o els titulars de la tutela o de la guarda, com per a la persona menor d'edat.

- g) Els programes formatius i d'inserció sociolaboral per a adolescents que han abandonat el sistema escolar.
- h) L'assistència personal per als pares i mares o els titulars de la tutela o de la guarda amb diversitat funcional que els permeti assumir les seves obligacions d'atenció i cura dels infants i els adolescents.
- i) L'assistència personal per als pares i mares amb diversitat funcional que els permeti superar la situació de risc.
- j) Qualsevol altra mesura de caràcter social i educatiu que contribueixi a la desaparició de la situació de risc.

2. S'han de promoure metodologies que fomentin la participació dels pares i mares o les persones que exerceixin la tutela o la guarda de les persones menors d'edat, així com de l'entorn familiar i social en la resolució de les situacions de risc.

Article 117. Revisió de les actuacions en situació de risc

Els terminis de revisió periòdica de les actuacions que es desenvolupin han d'estar determinats en el conveni subscrit per l'administració pública competent i els pares i mares o les persones que exerceixin la tutela o la guarda de les persones menors d'edat, o, si escau, en el projecte d'intervenció social i educatiu familiar aprovat per la resolució administrativa per la qual es declara la situació de risc. En tot cas, la intervenció respecte dels infants de menys de tres anys es revisarà cada tres mesos, i la intervenció respecte dels més grans i els adolescents es revisarà cada sis mesos.

Article 118 Cessament de la declaració de la situació de risc

1. La declaració de la situació de risc cessa per la majoria d'edat de l'adolescent, el trasllat de municipi de la família, el compliment dels objectius del pla d'intervenció familiar, la resolució de declaració de desemparament o guarda, o altres circumstàncies sobrevingudes, degudament motivades, que facin variar la seva situació.

2. El cessament de la declaració de la situació de risc ha d'incloure els aspectes següents:

- a) En els casos de trasllat de municipi, els serveis socials del municipi d'origen han de derivar prèviament l'expedient de la persona menor d'edat als serveis socials del municipi de destinació per preservar la continuïtat de la intervenció en el seu interès superior. En aquests casos, l'ajuntament del municipi on s'ha traslladat la família ha d'assumir l'expedient tramitat per l'ajuntament de procedència, subrogar-se en la mesura de declaració de risc acordada per aquest ajuntament i continuar la intervenció a través dels serveis socials propis.
- b) En els casos en què s'hagin aconseguit els objectius assenyalats en el pla d'intervenció familiar, els serveis socials comunitaris han d'eleva un informe motivat a la comissió de declaració de risc, la qual ha d'emetre un dictamen sobre l'oportunitat que cessi la declaració de la situació de risc. Aquest informe ha de contenir, si escau, les pautes per al seguiment posterior dels infants i els adolescents i les seves famílies per garantir la continuïtat d'una atenció adequada. La resolució per la qual es declari el cessament de la declaració de la situació de risc, que també ha de contenir, si escau, les pautes per al seguiment posterior dels infants i els adolescents i les seves famílies per garantir la continuïtat d'una atenció adequada, s'ha de comunicar al Ministeri Fiscal, a la família i a l'infant o l'adolescent.

- c) En els casos en què es consideri que hi ha una situació de desprotecció que pot requerir la separació de l'infant o l'adolescent del seu àmbit familiar, o quan, conclòs el període previst en el projecte d'intervenció o conveni, no s'hagin aconseguit canvis en el compliment dels deures de guarda que garanteixin que l'infant o l'adolescent té la necessària assistència moral o material, els serveis socials han d'emetre un informe motivat per proposar que es valori la declaració de desemparament, que s'ha d'eleva a la comissió de declaració de risc corresponent perquè emeti el seu parer sobre l'oportunitat de derivar l'expedient a l'entitat pública competent en protecció.

La resolució per la qual es deriva l'expedient a l'entitat pública s'ha de comunicar al Ministeri Fiscal, a la família i a l'infant o l'adolescent i, així mateix, se n'ha de fer una nova notificació mitjançant el Registre Unificat de Maltractament Infantil. Quan l'entitat pública consideri que no és procedent declarar la situació de desemparament, ho ha de posar en coneixement de l'administració pública que hagi intervingut en la situació de risc i del Ministeri Fiscal.

Article 119. Actuacions d'urgència en situació de risc

1. Per a les situacions en què, durant el procés de valoració o execució del projecte d'intervenció familiar o una vegada declarada la situació de risc, es consideri necessària i urgent la separació immediata de l'infant o l'adolescent del seu nucli familiar per salvaguardar la seva integritat, els serveis socials han de fer la proposta de separació directament a l'entitat pública i posar-ho, a més, en coneixement de l'òrgan col·legiat de l'entitat local i del Ministeri Fiscal.

2. Quan es constati la comissió d'un possible delictes, s'ha de posar en coneixement dels cossos i forces de seguretat i del jutjat corresponent.

Article 120. Valoració de l'entitat pública

1. En el termini de vint dies naturals, l'entitat pública ha de valorar la situació de desprotecció amb la finalitat de determinar la iniciació d'un procediment de declaració de desemparament, l'adopció d'una mesura cautelar de separació de l'entorn familiar o qualsevol altra. Si conclou no iniciar el procediment de declaració de desemparament, ho ha de comunicar, mitjançant un informe motivat, a l'òrgan col·legiat de l'entitat local que hagi derivat el cas, als serveis socials proponents de situacions d'urgència i al Ministeri Fiscal.

2. La derivació del cas a l'entitat pública per a l'adopció d'una mesura protectora no suposa la suspensió de les actuacions que desenvolupa l'entitat local.

CAPÍTOL III ACTUACIONS EN SITUACIÓ DE DESEMPARAMENT

SECCIÓ 1a DISPOSICIONS GENERALS

Article 121. Concepte i situacions de desemparament

1. Constitueix una situació de desemparament la que es produeix de fet, a causa de l'incompliment o de l'exercici impossible o inadequat dels deures de protecció

establerts per les lleis per a la guarda dels infants i els adolescents, quan quedin privats de la necessària assistència moral o material.

2. Concretament, s'entén que existeix una situació de desemparament quan es produeix alguna de les circumstàncies següents amb la gravetat suficient que, valorada i ponderada d'acord amb els principis de necessitat i proporcionalitat, suposi una amenaça per a la integritat física, psíquica o emocional de l'infant o l'adolescent:

- a) L'abandonament de l'infant o l'adolescent, o bé perquè falten les persones a les quals, per llei, correspon l'exercici de la guarda o bé perquè aquestes persones no volen o no poden exercir-la.
- b) El transcurs del termini de guarda voluntària quan els responsables legals es trobin en condicions de fer-se càrrec de la guarda de l'infant o l'adolescent i no la vulguin assumir o bé quan la vulguin assumir però no estiguin en condicions per fer-ho, llevat dels casos excepcionals en què la guarda voluntària es pugui prorrogar més enllà del termini de dos anys.
- c) El risc per a la vida, la salut i la integritat física de l'infant o l'adolescent, en particular quan es produeixin maltractaments físics greus, abusos sexuals o negligència greu en el compliment de les obligacions alimentàries i de salut per part dels membres de la unitat familiar, o de tercers amb el consentiment dels membres.
- d) La identificació de l'infant o l'adolescent com a víctima de tràfic d'éssers humans o de qualsevol forma d'explotació i qualsevol altres de naturalesa anàloga amb el coneixement, el consentiment o la tolerància dels pares i mares o les persones que n'exerceixin la tutela o la guarda.
- e) L'existència d'un conflicte d'interessos amb els pares i mares o les persones que exerceixin la tutela o la guarda de les persones menors d'edat quan aquesta situació pugui derivar en una situació de desemparament de l'infant o l'adolescent.
- f) L'existència d'un consum reiterat de substàncies amb potencial addictiu o l'execució d'un altre tipus de conductes addictives de manera reiterada per part de l'infant o l'adolescent amb el coneixement, el consentiment o la tolerància dels pares i mares o les persones que n'exerceixin la tutela, la guarda o l'acolliment. A aquests efectes, s'entén que existeix aquest consentiment o tolerància quan no s'han fet els esforços necessaris per pal·liar aquestes conductes, com ara sol·licitar assessorament o col·laborar suficientment amb el tractament, un cop conegudes les conductes esmentades.
- g) Els perjudicis greus al nadó causats per maltractament prenatal.
- h) El risc per a la salut mental de l'infant o l'adolescent, la integritat moral i el desenvolupament de la seva personalitat a causa del maltractament psicològic continuat o de la falta d'atenció greu i crònica de les seves necessitats afectives o educatives per part dels pares i mares o les persones que n'exerceixin la tutela o la guarda. Quan aquesta manca d'atenció estigui condicionada per un trastorn mental greu, per un consum habitual de substàncies amb potencial addictiu o per altres conductes addictives habituals, es valorarà com un indicador de desemparament l'absència de tractament per part dels pares i mares o les persones que exerceixin la tutela o la guarda de les persones menors d'edat o la manca de col·laboració suficient durant aquest tractament.

- i) L'incompliment o l'exercici impossible o inadequat dels deures de guarda com a conseqüència del deteriorament greu de l'entorn o de les condicions de vida familiars, quan donin lloc a circumstàncies o comportaments que perjudiquin el desenvolupament de l'infant o l'adolescent o la seva salut mental.
 - j) La inducció a la mendicitat, delinqüència o prostitució, o qualsevol altra explotació de l'infant o l'adolescent de naturalesa o gravetat similar.
 - k) L'absència d'escolarització o falta d'assistència reiterada i no justificada adequadament al centre educatiu i la permissivitat continuada o la inducció a l'absentisme escolar durant les etapes d'escolarització obligatòria.
 - l) Qualsevol altra situació greument perjudicial per a l'infant o l'adolescent que derivi de l'incompliment o de l'exercici impossible o inadequat de la pàtria potestat, la tutela o la guarda, les conseqüències de la qual no es puguin evitar mentre romanguin en el seu entorn de convivència.
3. Altres factors per tenir en compte en relació amb la situació de desemparament són els següents:
- a) En cap cas no s'ha de separar un infant o un adolescent dels seus pares i mares o les persones que n'exerceixin la tutela o la guarda per raó d'una diversitat funcional de l'infant o l'adolescent, d'ambdós progenitors o d'un d'ells, sempre que no vagi acompanyada de factors de desemparament.
 - b) Es considera un indicador de desemparament tenir un germà o germana declarat en aquesta situació, llevat que les circumstàncies familiars hagin canviat.
 - c) La situació de pobresa dels pares i mares o les persones que exerceixin la tutela o la guarda de les persones menors d'edat no es pot tenir en compte per a la valoració de la situació de desemparament, si bé cal tenir present la situació de precarietat econòmica en els casos en què concorri amb altres factors que determinin una situació de desemparament tal com la defineix la legislació estatal.
 - d) S'evitarà la separació de germans, especialment dins del mateix rang d'edat, excepte per causes excepcionals que hauran de ser especialment motivades en la resolució administrativa i aprovades judicialment.

Article 122. Administració i òrgans competents

1. Corresponen als consells insulars, en qualitat d'entitat pública, en l'àmbit territorial respectiu, totes les actuacions materials, tècniques i jurídiques en les situacions de desemparament.

2. Cada entitat pública, d'acord amb la potestat d'autoorganització pròpia, ha de determinar els òrgans amb competències en la matèria.

Article 123. Valoració i necessitat del procediment

Tant la declaració de la situació de desemparament com l'adopció de qualsevol mesura de protecció, atès l'interès superior de la persona menor d'edat, s'han d'adoptar mitjançant una resolució administrativa motivada, amb l'observança dels procediments regulats en els articles següents.

SECCIÓ 2a ACTUACIONS PRÈVIES

Article 124. Comprovacions inicials i investigació prèvia

1. Abans d'iniciar el procediment per declarar el desemparament, segons les dades disponibles o la comunicació rebuda, es poden fer les primeres indagacions per a la comprovació inicial dels fets i la investigació prèvia que dugui a reunir tota la informació disponible, amb l'objecte de fer una primera valoració de la situació sociofamiliar i valorar si el cas és competència de l'entitat pública de protecció de menors.

2. Sempre que sigui possible, les actuacions prèvies han d'incloure una primera trobada amb l'infant o l'adolescent i amb els pares i mares o les persones que n'exerceixin la tutela o la guarda, així com amb persones significatives de l'entorn familiar o comunitari, per part d'un professional tècnic.

3. Totes les actuacions prèvies, de les quals ha de quedar completa i puntual constància per escrit, han de concloure en el menor temps possible i, en tot cas, en el termini màxim d'un mes.

SECCIÓ 3a PROCEDIMENT ORDINARI PER A LA DECLARACIÓ DE LA SITUACIÓ DE DESEMPARAMENT

Article 125. Iniciació del procediment

1. El procediment per a la declaració de desemparament i assumpció de la tutela s'ha d'iniciar d'ofici per acord de l'òrgan competent de l'entitat pública, quan tenguí coneixement de l'existència d'un infant o un adolescent que es pugui trobar en una de les situacions que l'ordenament jurídic descriu com a desemparament.

2. L'acord d'incoació en tot cas ha de ser motivat i es pot adoptar a iniciativa pròpia, per ordre judicial, a petició raonada d'un altre òrgan o d'una altra administració pública o del Ministeri Fiscal o per denúncia d'un particular. En aquest darrer cas no és obligatori notificar l'acord al denunciant. A l'efecte d'aquesta llei, s'entén que les notificacions realitzades mitjançant el Registre Unificat de Maltractament Infantil de les Illes Balears es troben dins del supòsit d'iniciació del procediment a petició raonada d'un altre òrgan o d'una altra administració pública. Aquesta petició no vincula l'òrgan competent per iniciar el procediment, si bé ha de comunicar a l'òrgan o a l'administració pública que l'hagi formulada l'inici del procediment o bé els motius pels quals, si escau, no és procedent la iniciació. Igualment, l'òrgan competent per iniciar el procediment, abans d'iniciar-lo, pot sol·licitar a l'òrgan o a l'administració pública que hagi formulat la petició que la complementi o la millori.

3. En l'acord d'incoació es poden adoptar totes les accions de protecció necessàries per garantir la integritat física i moral de l'infant o l'adolescent.

4. L'acord d'incoació ha d'incloure la designació de l'instructor o instructora de l'expedient com a responsable del cas i de la tramitació de l'expedient, que ha de ser un dels tècnics del departament o de l'àrea competent en matèria de persones menors d'edat de l'entitat pública competent, el qual pot formar part d'un equip multidisciplinari.

Article 126. Instrucció del procediment

1. Una vegada adoptat i notificat l'acord d'incoació del procediment, correspon a l'instructor o instructora la realització dels actes necessaris per a la determinació, el coneixement i la comprovació de la situació de desemparament.

2. A aquest efecte, l'instructor o instructora demanarà informes sanitaris, psicològics, sociofamiliars, educatius, legals i tots els que es considerin oportuns sobre l'infant o l'adolescent i la seva família, en els quals hagi de fonamentar la seva proposta tècnica a l'òrgan competent per resoldre el procediment. Els informes hauran de ser incorporats a l'expedient.

3. Igualment, es duran a terme les entrevistes, les exploracions, les visites domiciliàries i la resta d'actuacions que es considerin oportunes per a la valoració de l'infant o l'adolescent, les seves necessitats i les seves circumstàncies sociofamiliars.

Article 127. Al·legacions

Els pares i mares o les persones que exerceixin la tutela o la guarda de les persones menors d'edat, i els adolescents i els infants quan tinguin complerts dotze anys o judici suficient segons l'instructor o instructora de l'expedient, en qualsevol moment del procediment anterior al tràmit d'audiència poden formular al·legacions, aportar documents o altres elements de judici i, en general, servir-se de tots els mitjans de prova admissibles en dret que considerin convenients per a la millor defensa dels seus drets i interessos. L'administració pública informará expressament d'aquest dret en l'acte o resolució d'inici del procediment.

Article 128. Tràmit d'audiència

1. En la instrucció del procediment de declaració de desemparament, mitjançant compareixença personal davant l'instructor o instructora de l'expedient, es donarà audiència als pares i mares o les persones que exerceixin la tutela o la guarda de les persones menors d'edat i a la persona menor d'edat afectada si té la maduresa suficient i, en tot cas, si té més de dotze anys. A aquest efecte, els pares i mares o les persones que exerceixin la tutela o la guarda de les persones menors d'edat estan obligats a comparèixer a la seu administrativa a la qual se'ls convoqui. En cas d'incompareixença es tindrà per realitzat el tràmit i continuarà el procediment.

2. S'ha d'estendre una acta de la compareixença, amb les manifestacions de les persones interessades, per incorporar-la a l'expedient.

Article 129. Proposta de resolució

Una vegada completada la instrucció de l'expedient, en el termini de deu dies, l'instructor o instructora ha de trametre a la comissió de desemparament i tutela competent una proposta de resolució, juntament amb la proposta de pla individualitzat de protecció i la resta de l'expedient, per sol·licitar-ne el dictamen.

Article 130. Comissió de desemparament i tutela

1. A cada illa de la comunitat autònoma de les Illes Balears ha d'existir, com a mínim, una comissió de desemparament i tutela integrada en l'organigrama de l'entitat pública competent.

2. La comissió de desemparament i tutela té, entre altres funcions que se li puguin atribuir, les següents:

- a) Emetre dictamen sobre els expedients de desemparament que se sotmeten a la seva consideració.
- b) Emetre dictamen sobre la proposta de modificació de la mesura de desemparament o tutela imposada a un infant o un adolescent o, si escau, del pla individualitzat de protecció.
- c) Emetre dictamen sobre la proposta de cessament de la declaració de desemparament.
- d) Donar a conèixer a tots els integrants de la comissió els casos de desemparament que estiguin en fase de valoració, d'intervenció o de seguiment.
- e) Dur a terme altres funcions que es puguin determinar reglamentàriament o que li encomani l'entitat local que la constitueixi.

3. La composició, les funcions i el règim de funcionament es determinaran normativament. No obstant això, quant a la composició, si un adolescent es troba complint alguna de les mesures de justícia juvenil que preveu la Llei Orgànica 5/2000, de 12 de gener, reguladora de la responsabilitat penal del menor, hi ha de participar, amb veu però sense vot, el tècnic o tècnica responsable de l'execució.

Article 131. Resolució del procediment

1. El procediment de declaració de desemparament i assumpció de la tutela finalitza per la resolució motivada de l'òrgan competent en què es declara o es desestima la situació de desemparament i assumpció de la tutela. Si escau, la resolució pot ordenar l'arxivament de l'expedient, la derivació de la intervenció amb l'infant o l'adolescent i la seva família a un altre òrgan o recurs, o l'adopció d'una altra mesura de protecció més adequada.

2. La resolució que es dicti ha de ser motivada. Concretament, la que declari el desemparament i disposi l'assumpció de la tutela sobre l'infant o l'adolescent ha de fer referència a les causes que hagin donat lloc a la intervenció de l'administració i als efectes d'aquesta declaració.

3. La resolució que posi fi al procediment de declaració de desemparament i assumpció de la tutela serà executiva des de la data en què es dicti.

4. Es pot recórrer contra la resolució davant la jurisdicció civil d'acord amb la legislació vigent i se n'informarà a les parts interessades.

Article 132. Notificació i comunicació de la resolució

1. La resolució administrativa que posi fi al procediment s'ha de notificar als pares i mares o les persones que exerceixin la tutela o la guarda de les persones menors d'edat i a la persona menor d'edat afectada si té la maduresa suficient i, en tot cas, si té més de dotze anys, immediatament, sense sobrepassar el termini màxim de 48 hores en el cas que es declari la situació de desemparament.

2. Igualment s'ha de comunicar al Ministeri Fiscal i, si escau, al jutge o jutgessa que hagi dictat la tutela ordinària.

3. Quan el procediment s'hagi incoat a petició raonada d'un altre òrgan o d'una altra administració pública, se li ha de comunicar la decisió mitjançant una notificació que contengui una indicació sumària del contingut de la resolució que posi fi al procediment.

Article 133. Auxili judicial i policial

1. Quan, per l'oposició dels pares i mares o les persones que exerceixin la tutela o la guarda de l'infant o l'adolescent, o per l'existència de qualsevol altre impediment greu, s'obstaculitzi o s'impossibiliti la investigació del cas o l'execució de les mesures de protecció ja acordades, l'entitat pública ha de dur a terme les actuacions adients per remoure l'impediment, fer efectives les mesures i, en els casos en què el tipus d'actuació ho requereixi, sol·licitar a l'autoritat judicial que disposi el que sigui necessari per fer-les efectives; tot això sens perjudici de les intervencions immediates que es puguin dur a terme per evitar els riscos imminents per a la vida o la integritat de l'infant o l'adolescent i garantir l'exercici dels seus drets essencials.

2. Tota persona física o jurídica, pública o privada, està obligada a col·laborar amb l'entitat pública per poder executar i fer efectives les mesures jurídiques de protecció adoptades per resolució administrativa.

3. Així mateix, se sol·licitarà la cooperació i l'assistència dels cossos i forces de seguretat quan les actuacions d'investigació no es puguin dur a terme o les mesures protectores acordades no es puguin executar amb els mitjans de què disposi l'autoritat administrativa competent.

Article 134. Tutela de l'infant o l'adolescent

1. D'acord amb l'article 172 del Codi Civil, l'assumpció de la tutela atribuïda a l'entitat pública comporta la suspensió de la pàtria potestat o de la tutela ordinària. No obstant això, són vàlids els actes de contingut patrimonial que duen a terme els pares i mares o les persones que exerceixin la tutela en representació de l'infant o l'adolescent i en el seu interès.

2. L'òrgan competent de l'entitat pública, si ho creu pertinent, pot sol·licitar a l'autoritat judicial la privació de la pàtria potestat o la remoció de la tutela, així com exercir les accions civils i penals necessàries tendents a la defensa dels interessos de l'infant o l'adolescent.

3. En cas que l'autoritat judicial resolgui la privació de la pàtria potestat o la remoció de la tutela, l'òrgan competent assumirà totes les funcions tutelars sobre l'infant o l'adolescent, mentre no es constitueixi la tutela ordinària segons les regles generals del Codi Civil, l'infant o l'adolescent no sigui adoptat, no s'emancipi o no arribi a la majoria d'edat.

4. L'assumpció de les funcions tutelars en virtut de sentència ferma es desenvoluparà amb els límits que estableix la legislació vigent i, en tot cas, de la manera determinada en la resolució judicial.

5. Quan els infants o els adolescents estiguin desemparats i tenguin assumida la tutela l'entitat pública, rebran immediatament una primera atenció per a la seva observació i diagnòstic en el centre de primera acollida, en règim d'acolliment en família externa o aliena en llar funcional o amb acollida professional o centre terapèutic. En el cas que els infants o els adolescents estiguin en centres de primera acollida, la durada de l'estada no pot ser superior a sis mesos. Excepcionalment, es pot perllongar aquest període el temps que sigui necessari en els casos en què ho exigeixi l'interès superior de la persona menor d'edat, la qual cosa ha de quedar suficientment justificada en l'expedient.

SECCIÓ 4a
TRAMITACIÓ URGENT DEL PROCEDIMENT

Article 135. Tramitació urgent del procediment

1. Quan, de la primera informació disponible o en qualsevol moment de la instrucció del procediment, es constati la situació crítica en què es troba un infant o un adolescent, es consideri l'existència d'un risc greu i imminent per a la seva integritat física o psíquica o es dedueixi la necessitat d'una intervenció sense demora, l'òrgan competent podrà, amb caràcter d'urgència, dictar una resolució de guarda provisional o de declaració de desamparament i assumpció de la tutela, si es compleixen els requisits que estableix el Codi Civil.

2. Quan s'assumeixi la guarda provisional de l'infant o l'adolescent, s'ha de procedir simultàniament a practicar les diligències necessàries per identificar l'infant o l'adolescent, investigar les seves circumstàncies i constatar, si escau, la situació real de desamparament. Aquestes diligències s'han de practicar en el termini més breu possible, durant el qual s'ha de procedir, si escau, a la declaració de la situació de desamparament i la consegüent assumpció de la tutela o la promoció de la mesura de protecció procedent. Si existeixen persones que, per la relació amb l'infant o l'adolescent o per altres circumstàncies, poden assumir la tutela en el seu interès, es promourà el nomenament d'un tutor o tutora d'acord amb les regles ordinàries que estableix el Codi Civil.

3. En els casos en què s'hagi declarat el desamparament i s'hagi assumit la tutela cautelar de l'infant o l'adolescent, la tramitació continuarà, posteriorment, de conformitat amb el que estableix el procediment ordinari per completar la instrucció, confirmar la declaració de desamparament o declarar l'extinció de la tutela constituïda inicialment.

4. Si hi ha obstrucció, per part dels responsables de l'infant o l'adolescent, de les primeres actuacions o comprovacions, o manca de col·laboració, si aquests comportaments posen en risc la seguretat de l'infant o l'adolescent, i la negativa a participar en l'execució de les mesures dictades, quan faciliti el manteniment, la cronificació o l'agreujament de la situació de desprotecció, es pot fonamentar la declaració formal de desamparament.

SECCIÓ 5a
REVOCACIÓ, OPOSICIÓ I CESSAMENT
DEL DESEMPARAMENT I CESSAMENT DE LA TUTELA

Article 136. Revocació, oposició i cessament del desamparament

1. D'acord amb l'article 172.3 del Codi Civil, l'entitat pública, d'ofici o a instància del Ministeri Fiscal o de la persona o entitat interessada, en qualsevol moment pot revocar la declaració de la situació de desamparament i decidir el retorn de l'infant o l'adolescent amb la seva família, sempre que s'entengui que és el més adequat per al seu interès i quedi acreditada en l'expedient administratiu la desaparició de les circumstàncies que hagin donat lloc a la declaració. Aquesta decisió s'ha de notificar al Ministeri Fiscal.

2. Els pares i mares que tinguin suspesa la pàtria potestat o els tutors que tinguin suspesa la tutela d'acord amb l'article 172.1 del Codi Civil, durant el termini de dos anys des de la notificació de la resolució administrativa per la qual es declara la

situació de desemparament, poden sol·licitar a l'entitat pública el cessament de la suspensió i que quedi revocada aquesta declaració si han canviat les circumstàncies que l'havien motivat i entenen que es troben en condicions d'assumir novament la pàtria potestat o la tutela. Igualment, durant el mateix termini poden oposar-se a les decisions que s'adoptin respecte de l'infant o l'adolescent.

3. La sol·licitud de les persones interessades de revocació del desemparament es pot tramitar d'acord amb les regles del procediment de tramitació simplificada previst en la legislació reguladora del procediment administratiu comú. La revocació de la situació de desemparament d'ofici per part de l'entitat pública requereix, en tot cas, un informe favorable de la comissió de desemparament i tutela.

4. Una vegada passat el termini de dos anys des de la notificació de la resolució administrativa per la qual es declara la situació de desemparament, decaurà el dret dels pares i mares o les persones que exerceixin la tutela de les persones menors d'edat a oposar-se a les decisions o a les mesures que s'adoptin per a la protecció de l'infant o l'adolescent o a sol·licitar-ne la revocació.

Article 137. Cessament de la tutela

L'entitat pública cessarà en la tutela que exerceixi sobre els infants o els adolescents declarats en situació de desemparament quan constati, mitjançant els informes corresponents, la desaparició de les causes que n'hagin motivat l'assumpció, per algun dels supòsits prevists en els articles 276 i 277.1 del Codi Civil, i quan comprovi fefaentment alguna de les circumstàncies següents:

- a) Que l'infant o l'adolescent s'ha traslladat voluntàriament a un altre país.
- b) Que l'infant o l'adolescent es troba en el territori d'una altra comunitat autònoma i l'entitat pública corresponent ha dictat una resolució sobre la declaració de la situació de desemparament i n'ha assumit la tutela o la mesura de protecció corresponent, o entén que ja no cal adoptar mesures de protecció d'acord amb la situació de l'infant o l'adolescent.
- c) Que han transcorregut sis mesos des que l'infant o l'adolescent ha abandonat voluntàriament el centre de protecció i es troba en parador desconegut. No obstant això, l'entitat pública competent ha d'activar tots el mecanismes necessaris per localitzar-lo.

CAPÍTOL IV DE LA GUARDA

Article 138. Assumpció de la guarda

L'entitat pública assumeix la guarda dels infants o els adolescents en els supòsits i amb l'abast que estableixen aquesta llei i la legislació civil de l'Estat.

SECCIÓ 1a DE LA GUARDA VOLUNTÀRIA

Article 139. Guarda voluntària

1. L'entitat pública assumirà la guarda d'un infant o un adolescent durant el temps necessari a sol·licitud dels pares i mares o les persones que n'exerceixin la tutela quan,

per circumstàncies greus i transitòries degudament acreditades, no en puguin tenir cura.

2. El lliurament voluntari de la guarda s'ha de fer per escrit, amb constància que s'ha informat els pares i mares o les persones que exerceixin la tutela de les persones menors d'edat de les responsabilitats que continuen mantenint respecte de l'infant o l'adolescent, del compromís de la família de sotmetre's, si escau, a la intervenció professional, així com de la forma en què l'entitat pública exercirà aquesta guarda i garantirà, en particular, a les persones menors d'edat amb diversitat funcional la continuïtat dels suports especialitzats que rebin o l'adopció d'altres de més adequats a les seves necessitats.

3. La resolució sobre l'assumpció de la guarda per part de l'entitat pública, així com sobre qualsevol variació posterior de la forma d'exercici corresponent, ha de ser motivada i s'ha de comunicar als pares i mares o a les persones que exerceixin la tutela de les persones menors d'edat i al Ministeri Fiscal.

4. La guarda voluntària té una durada màxima de dos anys, llevat que l'interès superior de la persona menor d'edat aconselli, excepcionalment, la pròrroga de la mesura per la previsible reintegració familiar en un termini breu de temps. Una vegada transcorregut el termini o la pròrroga, si s'escau, l'infant o l'adolescent ha de tornar amb els seus pares i mares o amb les persones que n'exerceixin la tutela. Si els seus responsables legals tenen les condicions de fer-se càrrec de la guarda i no la volen assumir, o bé si la volen assumir però no estan en condicions de fer-ho, l'infant o l'adolescent serà declarat en situació de desemparament.

5. La guarda voluntària es pot exercir en acolliment familiar o en acolliment residencial.

6. La situació de guarda temporal voluntària cessarà quan les persones que l'hagin sol·licitat manifestin la voluntat de recuperar-la, una vegada es comprovi la desaparició de les causes que n'hagin motivat l'assumpció.

SECCIÓ 2a DE LA GUARDA DE FET

Article 140. De la guarda de fet

1. Els infants o els adolescents que es trobin en una situació de guarda de fet no seran declarats en desemparament si es constata que estan atesos adequadament i no hi concorren circumstàncies que requereixin l'adopció de mesures de protecció. En aquests casos, l'entitat pública ho ha de posar en coneixement del jutjat corresponent als efectes que preveu l'article 303 del Codi Civil.

2. És procedent la declaració de la situació de desemparament de l'infant o l'adolescent en situació de guarda de fet quan, a més d'aquesta circumstància, es produeixen els supòsits objectius de manca d'assistència prevists en els articles 172 i 239 bis del Codi Civil.

3. La tutela dels infants o els adolescents que es troben en situació de desemparament correspon per ministeri de la llei a l'entitat pública. Això no obstant, es nomenarà un tutor o tutora d'acord amb les regles ordinàries quan hi hagi persones que, per la seva relació amb l'infant o l'adolescent o per altres circumstàncies, puguin assumir la tutela en el seu interès. En aquests casos, l'entitat pública que tenguí

coneixement d'aquesta situació ho ha de posar en coneixement del fiscal o del jutjat corresponent als efectes que preveu l'article 303 del Codi Civil.

4. Cautelarment, mentre es mantengui la situació de guarda de fet i fins que es constitueixi la mesura de protecció adequada, si és procedent, es poden atorgar judicialment facultats tutelars als guardadors. Igualment, es pot constituir un acolliment temporal en què els guardadors siguin acollidors.

SECCIÓ 3a DE LA GUARDA JUDICIAL

Article 141. De la guarda judicial

L'entitat pública assumirà la guarda d'un infant o un adolescent quan ho dicti el jutge o jutgessa en els casos en què sigui procedent legalment, i adoptarà la mesura de protecció corresponent.

SECCIÓ 4a DE LA GUARDA PROVISIONAL

Article 142. De la guarda provisional

1. D'acord amb l'article 172.4 del Codi Civil, l'entitat pública pot assumir la guarda provisional d'un infant o un adolescent sense declaració prèvia de desemparament ni sol·licitud expressa dels pares i mares o de les persones que n'exerceixin la tutela, per resolució administrativa i amb comunicació al Ministeri Fiscal, mentre té lloc la pràctica de diligències necessàries per identificar l'infant o l'adolescent, investigar les seves circumstàncies i constatar, si escau, la situació real de desemparament. La resolució administrativa mitjançant la qual s'assumeix la guarda provisional d'un infant o un adolescent s'ha de notificar als pares i mares o a les persones que n'exerceixin la tutela i pot ser objecte de recurs en el termini de dos mesos des de la notificació davant la jurisdicció civil.

2. Aquestes diligències es practican en el termini més breu possible i, en tot cas, en un període no superior a quinze dies, durant el qual s'ha de procedir, si escau, a la declaració de la situació de desemparament i la consegüent assumpció de la tutela o la proposició de la mesura de protecció procedent. Si existeixen persones que, per la seva relació amb l'infant o l'adolescent o per altres circumstàncies, poden assumir la tutela en el seu interès, es promourà el nomenament d'un tutor o tutora d'acord amb les regles ordinàries.

3. La guarda provisional cessa per les mateixes causes que la tutela i, a més, per les següents:

- a) La reintegració de l'infant o l'adolescent amb els seus pares i mares o les persones que n'exerceixin la tutela per la desaparició de les causes que n'hagin motivat l'assumpció.
- b) La declaració de desemparament.
- c) El nomenament d'un tutor o tutora d'acord amb les regles ordinàries.

CAPÍTOL V

DISPOSICIONS COMUNES A LA GUARDA I A LA TUTELA

SECCIÓ 1a

RÈGIM GENERAL

Article 143. Principis d'aplicació de les mesures del sistema de protecció

En l'aplicació de qualsevol de les mesures del sistema de protecció cal ajustar-se als principis següents:

- a) Prioritat de les mesures estables sobre les mesures temporals.
- b) Prioritat de les mesures familiars sobre les residencials.
- c) Prioritat de les mesures consensuades sobre les imposades.

Article 144. Formes d'exercici de la guarda

1. La guarda de l'infant o l'adolescent s'ha d'exercir, mitjançant l'acolliment familiar, l'acolliment residencial o la guarda amb fins d'adopció, amb subjecció al que estableixen aquesta llei i la legislació civil aplicable. La resolució de l'entitat pública en què es formalitza per escrit la mesura de guarda s'ha de notificar als pares i mares o a les persones que tinguin atribuïda la tutela de les persones menors d'edat no privats de la pàtria potestat o de la tutela, i s'ha de comunicar al Ministeri Fiscal.

2. L'entitat pública de protecció de menors pot acordar i dur a terme qualsevol altra actuació que exigeixi l'interès superior de la persona menor d'edat, sempre en l'àmbit de les competències respectives i d'acord amb el que estableixen aquesta llei i la legislació civil aplicable.

3. S'ha de cercar sempre l'interès superior de la persona menor d'edat i, quan això no sigui contrari a aquest interès, se n'ha de prioritzar la reintegració en la pròpia família i que la guarda dels germans i germanes es confii a una mateixa institució o persona perquè romanguin units. La situació de l'infant o l'adolescent en relació amb la família d'origen, tant pel que fa a la guarda com al règim de visites i altres formes de comunicació, s'ha de revisar cada tres mesos en els casos d'infants de menys de tres anys, i cada sis mesos pel que fa als més grans i als adolescents.

4. En els casos de declaració de la situació de desemparament o d'assumpció de la guarda per resolució administrativa o judicial, l'entitat pública pot establir la quantitat que han d'abonar els pares i mares o les persones que exerceixin la tutela de les persones menors d'edat per contribuir, en concepte d'aliments i segons les seves possibilitats, a les despeses derivades de la cura i l'atenció de l'infant o l'adolescent, així com a les derivades de la responsabilitat civil que es puguin imputar a les persones menors d'edat per actes que hagin realitzat.

Article 145. Professional de referència

1. Quan un infant o un adolescent sigui declarat en desemparament o en guarda, se li assignarà un tècnic o tècnica de l'entitat pública competent, que serà el seu referent fins al cessament de la mesura de protecció que tenguí imposada. El canvi de mesura de protecció no implica el canvi de tècnic o tècnica referent.

2. El professional de referència ha d'ajustar la seva actuació a l'ètica professional i al codi deontològic aplicable. Ha de procurar l'enteniment amb totes les parts pel bé suprem de l'interès de la persona menor d'edat. En el cas de discrepàncies entre el professional i les famílies o amb la persona menor d'edat quant a les actuacions que es

desenvolupin, es pot acudir a la mediació per a la protecció infantil que preveu aquesta llei.

Article 146. Durada de les mesures i terminis de revisió

1. La durada de les mesures de protecció ha de ser la mínima per aconseguir els objectius que persegueixen i, en tot cas, la que s'indica a continuació:

- a) Guarda voluntària familiar o residencial: durada màxima de dos anys, excepcionalment prorrogables per la previsible reintegració familiar en un termini breu de temps.
- b) Acolliment familiar d'urgència: durada màxima no superior a sis mesos.
- c) Acolliment familiar temporal: durada màxima de dos anys, llevat que l'interès superior de la persona menor d'edat n'aconselli la pròrroga per la previsible i immediata reintegració familiar o l'adopció d'una altra mesura de protecció definitiva.
- d) Guarda amb fins d'adopció: termini per proposar l'adopció al jutjat de tres mesos des del dia en què s'hagi adoptat la delegació de la guarda amb fins d'adopció, prorrogable fins a un màxim d'un any.
- e) Acolliment residencial: durada màxima per a infants de menys de sis anys no superior a tres mesos, amb caràcter general i d'acord amb la legislació estatal.
- f) Guarda provisional: el termini més breu possible.

2. En qualsevol cas, les mesures seran revisables periòdicament:

- a) Qualsevol mesura de protecció no permanent que s'adopti amb infants de menys de tres anys s'ha de revisar cada tres mesos.
- b) Qualsevol mesura de protecció no permanent que s'adopti amb infants de més de tres anys i adolescents s'ha de revisar cada sis mesos.
- c) En els acolliments permanents, el primer any, la revisió s'ha de fer com a mínim cada sis mesos i, a partir del segon any, com a mínim cada dotze mesos.
- d) La mesura d'ingrés de l'infant o l'adolescent en un centre de protecció específic de persones menors d'edat amb problemes de conducta s'ha de revisar cada tres mesos. En aquest supòsit, cada tres mesos, l'entitat pública ha de trametre a l'òrgan judicial competent que n'ha autoritzat l'ingrés i al Ministeri Fiscal un informe motivat de seguiment que inclogui les entrades del llibre de registre d'incidències.

3. El pla individualitzat de protecció, en cas de situació de desemparament i guarda, ha de recollir la previsió de la durada de la mesura i dels terminis de revisió.

Article 147. Causes d'extinció de les mesures

1. Les mesures de protecció s'extingeixen per qualsevol de les causes següents:

- a) En el cas de la guarda voluntària, perquè ha transcorregut el període o, si s'escau, la pròrroga establerta en la resolució administrativa corresponent.
- b) Per resolució de l'òrgan competent, fonamentada en la desaparició de les circumstàncies que han motivat la mesura o en la necessitat de substituir-la per una altra classe de mesura protectora.
- c) Per constitució de tutela ordinària sobre l'infant o l'adolescent.
- d) Per resolució judicial ferma.
- e) Per adopció de l'infant o l'adolescent.
- f) Per emancipació de l'adolescent d'acord amb la legislació civil.

- g) Per majoria d'edat.
- h) Per defunció.
- i) Pel trasllat voluntari a un altre país d'acord amb els protocols o convenis internacionals aplicables.

2. En els supòsits a), b) i d) anteriors, l'òrgan que acordi l'extinció de la mesura pot instar l'elaboració d'un programa de reinserció sociofamiliar que garanteixi i detalli les ajudes de qualsevol tipus necessàries.

SECCIÓ 2a

PLA INDIVIDUALITZAT DE PROTECCIÓ I PROGRAMA DE REINTEGRACIÓ FAMILIAR

Article 148. Pla individualitzat de protecció

1. Si l'entitat pública assumeix la tutela o la guarda de l'infant o l'adolescent, ha d'elaborar, en un termini no superior a un mes, un pla individualitzat de protecció, que ha d'establir, com a mínim, els objectius, la previsió i el termini de les mesures d'intervenció per adoptar amb la família d'origen, inclòs, si escau, el programa de reintegració familiar que preveu l'article següent, i el termini de revisió de les mesures adoptades.

2. En els casos de nines o adolescents embarassades subjectes a mesures de protecció, el pla individualitzat corresponent ha de tenir en compte aquesta circumstància i la protecció del nounat.

3. En els casos de les adolescents entre 16 i 18 anys, que per poder interrompre la gestació necessiten el permís dels seus pares o tutors, quan l'administració sigui qui ostenta la tutela, s'atendran per defecte els desitjos i la voluntat de la menor embarassada.

Article 149. Programa de reintegració familiar

1. L'entitat pública aplicarà el programa de reintegració familiar de l'infant o l'adolescent quan, del pronòstic, es derivi la possibilitat de retorn a la família d'origen, sens perjudici del que disposa la normativa relativa a les persones menors d'edat estrangeres no acompanyades.

2. El programa de reintegració familiar ha d'incloure, en tot cas, un informe tècnic que valori l'evolució positiva de la família d'origen objectivament suficient per restablir la convivència familiar, que s'han mantingut els vincles i que el retorn no suposa riscos rellevants per a l'infant o l'adolescent.

3. En els casos d'acolliment familiar, per a la presa de la decisió sobre el retorn de l'infant o l'adolescent a la família d'origen, s'han de ponderar el temps transcorregut i la integració en la família acollidora i en el seu entorn social i educatiu, així com el desenvolupament de vincles afectius amb aquesta família.

4. Quan es procedeixi a la reunificació familiar, els serveis socials comunitaris faran un seguiment posterior de la família de l'infant o l'adolescent durant un període mínim d'un any des del cessament de la mesura, en la forma que es determini reglamentàriament.

SECCIÓ 3a RÈGIM COMÚ DE L'ACOLLIMENT

Article 150. Tipus d'acolliment

1. L'acolliment pot ser familiar o residencial.
2. D'acord amb el principi de prioritat de l'adopció de mesures de protecció familiars sobre les mesures de protecció residencials, s'ha de prioritzar l'acolliment familiar i, si no és possible o convenient per a l'interès de l'infant o l'adolescent, s'ha d'optar per l'acolliment residencial.
3. L'acolliment familiar l'han d'exercir les persones que determini l'entitat pública. L'acolliment residencial l'han d'exercir el director o directora o persona responsable del centre on estigui acollit l'infant o l'adolescent.

Article 151. Constitució de l'acolliment

1. Els acolliments es constitueixen per resolució administrativa de l'entitat pública o mitjançant una resolució judicial segons el que preveu la regulació estatal vigent.
2. La resolució ha de ser motivada i establir el tipus d'acolliment, la forma en què s'ha d'exercir i la durada.

Article 152. Règim general

1. Llevat que sigui contrari al seu interès, s'ha de prioritzar que la guarda dels germans i germanes es confii a una mateixa institució o persona perquè romanguin junts.
2. L'entitat pública competent que tenguí infants o adolescents sota la seva guarda o tutela ha d'informar periòdicament els pares i mares o les persones que en tenguin atribuïda la tutela o la guarda sobre la situació dels infants o els adolescents si no hi ha una resolució judicial que ho prohibeixi. Igualment, s'ha de notificar als pares i mares o a les persones que tenguin atribuïda la tutela o la guarda de les persones menors d'edat qualsevol modificació o canvi de la mesura de protecció que tenguí imposada l'infant o l'adolescent.
3. S'ha de facilitar la comunicació entre l'infant o l'adolescent i la seva família natural, per possibilitar-ne el futur reintegrament.
4. L'entitat pública ha de regular les visites i les comunicacions que corresponguin als pares i mares, avis i àvies, germans i germanes i persones properes respecte dels infants i adolescents dels quals tenguí la tutela, i en pot adoptar motivadament, en interès de l'infant o l'adolescent, la suspensió temporal amb l'audiència prèvia dels afectats així com de la persona menor d'edat si té la maduresa suficient i, en tot cas, si té més de dotze anys, amb la notificació immediata al Ministeri Fiscal. L'infant o l'adolescent, els afectats i el Ministeri Fiscal es poden oposar a aquestes resolucions administratives de conformitat amb la Llei d'enjudiciament civil.
5. La tutela, la guarda i l'acolliment s'exerceixen sota la vigilància, l'assessorament i l'ajuda de l'òrgan competent i sota la vigilància superior del Ministeri Fiscal, d'acord amb el que estableix el Codi Civil.

Article 153. Delegació de la guarda per a estades, sortides de cap de setmana o vacances

1. L'entitat pública pot acordar, en relació amb l'infant o l'adolescent en acolliment familiar o residencial, quan sigui convenient al seu interès, estades, sortides de cap de

setmana o vacances amb famílies o amb institucions dedicades a aquestes funcions. Aquestes mesures s'han d'acordar una vegada s'hagi oït i escoltat la persona menor d'edat d'acord amb el que assenyalava l'article 23 d'aquesta llei.

2. A aquest efecte, només se seleccionaran persones o institucions adequades a les necessitats de l'infant o l'adolescent d'acord amb els criteris i els requisits establerts reglamentàriament.

3. La delegació de la guarda per a estades, sortides de cap de setmana o vacances n'ha de contenir les condicions i la informació necessària per assegurar el benestar de l'infant o l'adolescent, especialment totes les mesures restrictives que hagi establert l'entitat pública o el jutge o jutgessa. Aquesta mesura s'ha de comunicar als pares i mares o a les persones que tinguin atribuïda la tutela de les persones menors d'edat, sempre que no hagin estat privats de l'exercici de la pàtria potestat o remoguts de l'exercici de la tutela, així com a les persones acollidores.

Article 154. Drets dels infants i els adolescents en acolliment

1. D'acord amb l'article 21 bis de la Llei Orgànica de protecció jurídica del menor, l'infant o l'adolescent acollit, amb independència de la modalitat d'acolliment en què es trobi, té dret a:

- a) Ser oït i escoltat i, si escau, ser part en el procés d'oposició a les mesures de protecció i declaració en situació de desemparament d'acord amb la normativa aplicable, segons la seva edat i maduresa. Per a això, té dret a ser informat i notificat de totes les resolucions de formalització i cessament de l'acolliment.
- b) Ser reconegut com a beneficiari del dret d'assistència jurídica gratuïta quan es trobi en situació de desemparament.
- c) Dirigir-se directament a l'entitat pública i ser informat de qualsevol fet transcendent relatiu a l'acolliment. Aquest dret inclou el dret a comunicar-se directament amb el seu tècnic o tècnica de referència, sense intermediaris i sense cap limitació.
- d) Relacionar-se amb la seva família d'origen en el marc del règim de visites, relació i comunicació establert per l'entitat pública.
- e) Conèixer progressivament la seva realitat sociofamiliar i les seves circumstàncies per facilitar-ne l'assumpció.
- f) Rebre amb la suficient anticipació la informació, els serveis i els suports generals necessaris per fer efectius els drets dels infants i els adolescents amb diversitat funcional.
- g) Posar en coneixement del Ministeri Fiscal les reclamacions o queixes que consideri sobre les circumstàncies del seu acolliment.
- h) Rebre el suport educatiu i psicoterapèutic de l'entitat pública per superar trastorns psicosocials d'origen, mesura aplicable tant en acolliment residencial com en acolliment familiar.
- i) Rebre el suport educatiu i psicoterapèutic necessari.
- j) Accedir al seu expedient i conèixer les dades sobre els seus orígens i parents biològics, una vegada hagi assolit la majoria d'edat o hagi obtingut l'emancipació.

2. En el supòsit d'acolliment familiar, a més, té els drets següents:

- a) Participar plenament en la vida familiar de la família acollidora.

- b) Mantenir relació amb la família acollidora després del cessament de l'acolliment si l'entitat pública entén que convé al seu interès superior i sempre que ho consenti la persona menor d'edat si té prou maduresa i, en tot cas, si té més de dotze anys, així com la família d'acolliment i la d'origen o, si escau, la família adoptiva o d'acolliment permanent.
- c) Sol·licitar informació o demanar, per si mateix, si té la maduresa suficient, el cessament de l'acolliment familiar.

SECCIÓ 4a ACOLLIMENT FAMILIAR

Article 155. Acolliment familiar

1. Mitjançant l'acolliment familiar es persegueix la integració i la plena participació de l'infant o l'adolescent en un nucli familiar estable i adequat a les seves necessitats per oferir en un marc de convivència, bé sigui amb caràcter temporal o permanent.

2. L'acolliment familiar, per raó de la vinculació de l'infant o l'adolescent amb la família acollidora, pot tenir lloc en la pròpia família extensa de l'infant o l'adolescent o en una família aliena.

3. A l'efecte d'aquesta llei, es considera família extensa aquella en què hi ha una relació de parentiu per consanguinitat o per afinitat fins al quart grau entre l'infant o l'adolescent i els sol·licitants de l'acolliment.

4. L'acolliment en família aliena pot ser especialitzat, entenent per aquest tipus d'acolliment el que es desenvolupa en una família en què algun dels membres disposa de qualificació, experiència i formació específica per desenvolupar aquesta funció respecte d'infants o adolescents amb necessitats o circumstàncies especials amb plena disponibilitat, i percep, per a això, la compensació econòmica corresponent, sense que en cap cas no suposi una relació laboral.

5. L'acolliment familiar, segons la durada i els objectius, es pot dur a terme en alguna de les modalitats següents:

- a) Acolliment familiar d'urgència, principalment per a infants de menys de sis anys, amb una durada no superior a sis mesos, mentre es decideix la mesura de protecció familiar que correspongui.
- b) Acolliment familiar temporal, de caràcter transitori, o bé perquè de la situació de l'infant o l'adolescent se'n preveu la reintegració en la seva pròpia família, o bé mentre s'adopti una mesura de protecció que tenguin un caràcter més estable, com ara l'acolliment familiar permanent o l'adopció. Aquest acolliment té una durada màxima de dos anys, llevat que l'interès superior de la persona menor d'edat aconselli la pròrroga de la mesura per la previsible i immediata reintegració familiar o l'adopció d'una altra mesura de protecció definitiva.
- c) Acolliment familiar permanent, que es constitueix o bé quan s'acaba el termini de dos anys d'acolliment temporal perquè la reintegració familiar no és possible o bé directament en casos d'infants o adolescents amb necessitats especials o quan les circumstàncies de l'infant o l'adolescent i la seva família ho aconsellin. L'entitat pública pot sol·licitar al jutge o jutgessa que atribueixi a les persones acollidores permanents les facultats de la tutela que facilitin l'acompliment de les seves responsabilitats, atenent, en tot cas, l'interès superior de la persona menor d'edat.

6. S'impulsaran campanyes de sensibilització des de l'administració per tal de fomentar l'acolliment familiar i així evitar la institucionalització dels menors.

7. L'administració competent crearà un registre de famílies acollidores.

Article 156. Acolliment professionalitzat

L'acolliment especialitzat pot ser professionalitzat si es compleixen els requisits esmentats de qualificació, experiència i formació específica i hi ha una relació laboral de les persones acollidores amb l'entitat pública.

Article 157. Formalització de l'acolliment familiar

1. L'acolliment familiar es formalitzarà per resolució de l'entitat pública que en tenguí la tutela o la guarda, amb la valoració prèvia de l'adequació de la família per a l'acolliment.

2. En aquesta valoració, s'han de tenir en compte la situació familiar i l'aptitud educadora, la capacitat per atendre adequadament les necessitats de tota índole de l'infant o l'adolescent, la congruència entre la motivació i la naturalesa i la finalitat de l'acolliment segons la modalitat, així com la disposició a facilitar el compliment dels objectius del pla individual de protecció i, si n'hi ha, del programa de reintegració familiar, i propiciar la relació de l'infant o l'adolescent amb la família de procedència.

3. El règim de visites pot tenir lloc en els espais de trobada familiars habilitats a l'efecte, quan ho aconsellin l'interès superior de la persona menor d'edat i el dret a la privacitat de les famílies de procedència i d'acollida. Aquests punts de trobada familiar s'han de desenvolupar reglamentàriament.

4. Quan el tipus d'acolliment ho aconselli, es valorarà l'adequació de l'edat de les persones acollidores amb la de l'infant o l'adolescent acollit, així com la relació prèvia, i es prioritzaran les persones que pertanyin a la seva família extensa i compleixin les condicions adequades per a l'acolliment, llevat que l'interès de l'infant o l'adolescent aconselli una altra cosa.

5. La resolució de formalització de l'acolliment familiar s'ha de trametre al Ministeri Fiscal en el termini màxim d'un mes juntament amb el document a què es refereix l'article següent d'aquesta llei.

Article 158. Document annex a la resolució de formalització de l'acolliment

A la resolució de formalització de l'acolliment familiar a què es refereix l'article anterior s'ha d'adjuntar un document annex que inclogui els punts següents:

- a) La identitat de les persones acollidores i de l'infant o l'adolescent acollit.
- b) Els consentiments i les audiències necessàries.
- c) La modalitat de l'acolliment, la durada prevista, així com el caràcter d'acolliment en família extensa o en família aliena per raó de la vinculació de l'infant o l'adolescent amb la família o la persona acollidora.
- d) Els drets i els deures de cadascuna de les parts i, concretament:
 1. El règim de visites, estada, relació o comunicació, en el supòsit de declaració de desemparament de la família d'origen, que l'entitat pública pot modificar en atenció a l'interès superior de la persona menor d'edat, prèvia justificació mitjançant informe escrit comunicat a totes les parts.
 2. El sistema de cobertura per part de l'entitat pública dels danys que pateixi l'infant o l'adolescent o dels que pugui causar a tercers.

3. L'assumpció per part de les persones acollidores de les despeses de manutenció, educació i atenció sociosanitària.
- e) El contingut del seguiment que, segons la finalitat de l'acolliment, ha de fer l'entitat pública, i el compromís de col·laboració de la família acollidora amb aquest seguiment.
 - f) En el cas d'infants o adolescents amb diversitat funcional, els recursos de suport necessaris.
 - g) La compensació econòmica, el suport tècnic i altres tipus d'ajudes que hagin de rebre les persones acollidores.
 - h) El termini en què la mesura s'ha de revisar.

Article 159. Drets i deures de les persones acollidores familiars

1. Les persones acollidores familiars tenen els drets que els reconeix la legislació estatal i els deures que els imposa.

2. Concretament, les persones acollidores familiars tenen els drets següents:

- a) Rebre informació sobre la naturalesa i els efectes de l'acolliment, així com preparació prèvia, seguiment i suport tècnic especialitzat durant l'acolliment i al final. En el cas d'infants o adolescents amb diversitat funcional, les persones acollidores tenen dret a orientació, acompanyament i suport adaptats a la diversitat funcional.
- b) Ser oïdes i escoltades per l'entitat pública abans que adopti qualsevol resolució que afecti l'infant o l'adolescent, especialment abans de modificar o suspendre temporalment el règim de visites o de relació o comunicació amb la família d'origen.
- c) Ser informades del pla individual de protecció i de les mesures de protecció que s'adoptin respecte de l'infant o l'adolescent relacionades amb l'acolliment, així com de les revisions periòdiques, i obtenir la informació de l'expedient de protecció de l'infant o l'adolescent que els resulti necessària per a l'exercici de les seves funcions, a excepció de les qüestions relacionades amb el dret a la intimitat de tercers i a la protecció de dades de caràcter personal.
- d) Ser part en tots els processos d'oposició a les mesures de protecció i a la declaració de la situació de desemparament de l'infant o l'adolescent acollit i en tots els processos d'oposició relacionats amb la mesura d'acolliment familiar permanent amb funcions de tutela que tengui formalitzada.
- e) Cooperar amb l'entitat pública en els plans d'actuació i de seguiment establerts per a l'acolliment.
- f) Disposar de la documentació identificativa, sanitària i educativa de l'infant o l'adolescent acollit.
- g) Exercir tots els drets inherents a la guarda.
- h) Ser respectades per l'infant o l'adolescent acollit.
- i) Demanar l'auxili de l'entitat pública en l'exercici de les seves funcions.
- j) Fer viatges amb l'infant o l'adolescent sempre que se n'informi l'entitat pública i aquesta no s'hi oposi.
- k) Percebre una compensació econòmica mensual, que no tindrà en cap cas caràcter de subvenció i, si pertoca, altres tipus d'ajudes que s'hagin estipulat.

- l) Facilitar a l'infant o l'adolescent acollit les mateixes condicions que als fills i filles biològics o adoptats, per fer ús de drets o obligacions familiars durant el temps que l'infant o l'adolescent hi convisqui.
 - m) Relacionar-se amb l'infant o l'adolescent en cessar l'acolliment, si l'entitat pública entén que convé al seu interès superior i ho consenten la família d'origen o, si escau, la família adoptiva o d'acolliment permanent, i l'adolescent o l'infant, si té prou maduresa i, en tot cas, si té més de dotze anys.
 - n) Tenir protegides les seves dades personals respecte de la família d'origen, d'acord amb la legislació vigent.
 - o) Formular queixes o suggeriments davant l'entitat pública, que s'han de tramitar en un termini inferior a trenta dies naturals i, en cas de sol·licitar audiència, ser oïdes i escoltades en el termini esmentat.
 - p) Tenir suport per afrontar les dificultats de convivència.
- La família acollidora té els mateixos drets que l'administració reconeix a la resta d'unitats familiars.
3. Les persones acollidores familiars tenen els deures següents:
- a) Vetllar pel benestar i l'interès superior de la persona menor d'edat, tenir-la en la seva companyia, alimentar-la, educar-la i procurar-li una formació integral en un entorn afectiu. En el cas d'un infant o un adolescent amb diversitat funcional, ha de continuar prestant els suports especialitzats que rebia o adoptar-ne d'altres de més adequats a les seves necessitats.
 - b) Escoltar l'infant o l'adolescent sempre abans de prendre decisions que l'afectin, si té la maduresa suficient i, en tot cas, si té més de dotze anys, sense cap exclusió per diversitat funcional, i transmetre a l'entitat pública les peticions que pugui fer en la seva maduresa.
 - c) Assegurar la plena participació de l'infant o l'adolescent en la vida familiar.
 - d) Informar l'entitat pública de qualsevol fet transcendent en relació amb l'infant o l'adolescent.
 - e) Respectar i facilitar les relacions amb la família d'origen de l'infant o l'adolescent, en la mesura de les possibilitats de les persones acollidores familiars, en el marc del règim de visites establert a favor d'aquella família, i la reintegració familiar, si escau.
 - f) Col·laborar activament amb les entitats públiques en el desenvolupament de la intervenció individualitzada amb l'infant o l'adolescent i en el seguiment de la mesura, observant-ne les indicacions i les orientacions.
 - g) Respectar la confidencialitat de les dades relatives als antecedents personals i familiars de l'infant o l'adolescent.
 - h) Comunicar a l'entitat pública qualsevol canvi en la situació familiar relatiu a les dades i les circumstàncies que s'hagin pres en consideració com a base per a l'acolliment.
 - i) Garantir el dret a la intimitat i a la identitat de les persones menors d'edat acollides i el respecte a la seva pròpia imatge, així com vetllar pel compliment dels seus drets fonamentals.
 - j) Participar en les accions formatives que es proposin.
 - k) Col·laborar en el trànsit de la mesura de protecció de l'infant o l'adolescent a la reintegració en el seu entorn d'origen, a l'adopció o una altra modalitat

d'acolliment, o a l'entorn que s'estableixi després de l'adopció d'una mesura de protecció més estable.

Les persones acollidores familiars tenen les mateixes obligacions respecte de l'infant o l'adolescent acollit que les que la llei estableix per als titulars de la pàtria potestat.

Article 160. Dinàmica de l'acolliment familiar

1. L'acolliment familiar produeix la plena participació de l'infant o l'adolescent en la vida de la família i imposa, a qui el rep, les obligacions de vetllar per ell, tenir-lo en la seva companyia, alimentar-lo, educar-lo i procurar-li una formació integral en un entorn afectiu.

2. Si sorgeixen problemes greus de convivència entre l'infant o l'adolescent i les persones a qui se n'ha confiat la guarda en acolliment familiar, aquest infant o adolescent, la persona acollidora, el Ministeri Fiscal, els pares i mares o les persones que en tinguin atribuïda la tutela que no estiguin privats de la pàtria potestat o de la tutela o qualsevol persona interessada poden sol·licitar a l'entitat pública la remoció de la guarda.

Article 161. Extinció de l'acolliment familiar

1. L'acolliment familiar s'extingeix per les causes generals contingudes en l'article 147 d'aquesta llei i en l'article 173.4 del Codi Civil i per les següents:

- a) Si es produeixen la mort, la declaració formal d'absència o la incapacitat de la persona acollidora.
- b) Si la integració, l'adaptació o la convivència de l'infant o l'adolescent en la família acollidora no ha estat positiva.

2. En aquests supòsits, l'òrgan competent ha de decidir sobre el manteniment de la mateixa mesura en una altra família o persona idònia o la substitució per una mesura alternativa.

SECCIÓ 5a GUARDA FAMILIAR AMB FINS D'ADOPCIÓ I PROPOSTA PRÈVIA D'ADOPCIÓ

Article 162. Guarda familiar amb fins d'adopció

1. L'entitat pública pot formalitzar una guarda familiar amb fins d'adopció, sempre que les persones guardadores compleixin els requisits de capacitat necessaris per ser adoptants, hagin donat davant l'òrgan competent el seu consentiment a l'adopció i hagin estat preparades, declarades idònies i assignades per a aquesta adopció, i l'infant o l'adolescent es trobi en una situació jurídica favorable per ser adoptat.

2. L'entitat pública, abans de presentar la proposta d'adopció, delegarà la guarda amb fins d'adopció fins que es dicti la resolució judicial d'adopció, mitjançant una resolució administrativa degudament motivada, amb l'audiència prèvia dels afectats i de l'infant o l'adolescent si té la maduresa suficient i, en tot cas, si té més de dotze anys. Aquesta resolució s'ha de notificar als pares i mares o les persones que tinguin atribuïda la tutela de les persones menors d'edat no privades de la pàtria potestat o de la tutela.

3. Les persones guardadores amb fins d'adopció tenen els mateixos drets i obligacions que les persones acollidores familiars.

4. L'entitat pública suspendrà el règim de visites i relacions amb la família d'origen quan s'iniciï el període de convivència preadoptiu, llevat que convengui una altra cosa a l'interès de l'infant o l'adolescent i excepte en els casos que preveu l'article 178.4 del Codi Civil. Contra aquesta resolució es pot exercir oposició d'acord amb l'article 780 de la Llei d'enjudiciament civil.

5. La guarda amb fins d'adopció és objecte de seguiment per part de professionals, els quals comproven l'atenció i la integració adequada de l'infant o l'adolescent en la família adoptiva.

6. Contra la resolució administrativa que disposi la delegació de la guarda amb fins d'adopció es pot formular oposició davant els tribunals civils en el termini de dos mesos, d'acord amb l'article 780 de la Llei d'enjudiciament civil.

Article 163. Proposta prèvia d'adopció

1. En els casos de guarda familiar amb fins d'adopció, la proposta d'adopció al jutge o jutgessa s'ha de fer abans que transcorrin tres mesos des del dia en què s'hagi acordat la delegació de la guarda. No obstant això, quan l'entitat pública consideri necessari, segons l'edat i les circumstàncies de l'infant o l'adolescent, establir un període d'adaptació a la família, el termini de tres mesos es pot prorrogar fins a un màxim d'un any.

2. En el cas que el jutge o jutgessa no consideri procedent aquesta adopció, l'entitat pública ha de determinar la mesura protectora més adequada per a l'infant o l'adolescent.

SECCIÓ 6a ACOLLIMENT RESIDENCIAL

Article 164. Supòsits en què és procedent l'acolliment residencial

1. L'acolliment residencial té com a finalitat oferir una atenció integral en un entorn residencial als infants i als adolescents les necessitats materials, afectives i educatives dels quals no poden ser cobertes, almenys temporalment, en la seva pròpia família.

2. L'acolliment residencial s'ha de disposar per decisió judicial o mitjançant una resolució administrativa.

3. L'acolliment residencial té caràcter subsidiari respecte de qualsevol altra mesura de protecció i s'ha de constituir subsidiàriament quan, sens perjudici del que s'estableix per a la guarda voluntària en centre, l'òrgan competent entengui que l'infant o l'adolescent en situació de desprotecció ha de ser separat del seu entorn familiar i es produeixi qualsevol de les circumstàncies següents:

- a) Que es prevegi que la situació de desprotecció serà transitòria.
- b) Que la comissió de desamparament i tutela informi desfavorablement d'un acolliment familiar.
- c) Que no hi hagi famílies o persones idònies per acollir l'infant o l'adolescent.
- d) Que, tot i que es compleixin els requisits per a la guarda amb fins d'adopció, no s'hagi constituït.

4. Excepcionalment, en els casos d'urgència en què no es pugui acudir a l'autoritat administrativa o judicial, s'ha d'efectuar, no obstant això, l'ingrés de l'infant o l'adolescent i després s'ha de comunicar la incidència a l'òrgan competent tan aviat com sigui possible, amb la finalitat d'estudiar la situació de l'infant o l'adolescent i resoldre el que sigui procedent.

5. Tot ingrés en acolliment d'un infant o un adolescent en un centre s'ha de notificar per escrit, de manera immediata, als pares i mares no privats de la pàtria potestat o a les persones que en tinguin atribuïda la tutela o la guarda i, igualment, s'ha de comunicar al Ministeri Fiscal.

6. Per afavorir que la vida de l'infant o l'adolescent es desenvolupi en un entorn familiar, preval la mesura d'acolliment familiar sobre la d'acolliment residencial per a qualsevol infant o adolescent, especialment per a infants de menys de sis anys.

7. No s'ha d'acordar l'acolliment residencial per a infants de menys de tres anys excepte en supòsits d'impossibilitat, degudament acreditada, d'adoptar la mesura d'acolliment familiar o quan aquesta mesura no convengui a l'interès superior de la persona menor d'edat. Aquesta limitació per acordar l'acolliment residencial s'aplicarà també als infants de menys de sis anys en el termini més breu possible. En tot cas, i amb caràcter general, l'acolliment residencial d'aquests infants no pot ser d'una durada superior a tres mesos.

8. Els criteris de selecció dels centres d'acolliment residencial de menors d'edat s'han d'establir reglamentàriament, però en qualsevol cas han de ser totalment oberts, tret que es tracti dels centres de protecció específics de menors amb problemes de conducta, estar integrats en un barri o comunitat i estar organitzats de manera que s'adeqüin a les característiques i les necessitats dels infants i els adolescents i permetin una atenció personalitzada.

9. L'acolliment residencial de persones menors d'edat amb greus deficiències o diversitats funcionals físiques o psíquiques, o alteracions psiquiàtriques que estiguin subjectes a alguna mesura de protecció ha de tenir lloc en centres específics en què es garanteixi un nivell adequat de prestacions assistencials, d'acord amb les seves necessitats.

Article 165. Formalització de l'acolliment residencial

1. L'acolliment residencial s'adopta per resolució administrativa de l'entitat pública així com en virtut d'una diligència policial, judicial o del Ministeri Fiscal, prèvia en els casos d'un acolliment residencial d'urgència.

2. La resolució s'ha de notificar als pares i mares o persones que tinguin atribuïda la tutela de les persones menors d'edat, i comunicar al Ministeri Fiscal i al corresponent centre en què l'infant o l'adolescent hagi d'ingressar.

Article 166. Principis d'actuació administrativa en l'àmbit de l'acolliment residencial

1. L'entitat pública i els serveis i els centres on es trobin els infants i els adolescents en acolliment residencial han d'actuar d'acord amb els principis rectors d'aquesta llei, amb ple respecte als drets dels infants i els adolescents acollits.

2. Quan s'acordi l'acolliment residencial d'un infant o un adolescent, s'ha de procurar que el període d'acolliment sigui el més breu possible, llevat que convengui a l'interès de l'infant o l'adolescent, per afavorir el retorn a la família biològica, l'acolliment familiar, la tutela ordinària, l'adopció o l'emancipació, principalment en la primera infància.

3. L'entitat pública té les obligacions bàsiques següents:

- a) Assegurar la cobertura de les necessitats de la vida quotidiana i garantir els drets dels infants i els adolescents acollits.

- b) Disposar d'un pla individualitzat de protecció de cada infant o adolescent que estableixi clarament la finalitat de l'ingrés, els objectius i el termini per assolir-los; aquest pla ha de preveure la preparació de l'infant o l'adolescent, tant a l'arribada com a la sortida del centre.
 - c) Adoptar totes les decisions en relació amb l'acolliment residencial dels infants i els adolescents en el seu interès.
 - d) Fomentar la convivència i la relació entre germans, sempre que això redundi en els seus interessos, i procurar-ne l'estabilitat residencial, així com que l'acolliment tenguin lloc preferentment en un centre ubicat a l'illa d'origen de l'infant o l'adolescent.
 - e) Promoure la relació i la col·laboració familiar, i programar, a l'efecte, els recursos necessaris per possibilitar el retorn a la família d'origen, si es considera que aquest és l'interès de l'infant o l'adolescent. En aquest sentit, les visites entre les famílies i els infants o els adolescents s'han de fer preferentment en els centres residencials, tret que això sigui contrari als seus interessos.
 - f) Perseguir l'èxit escolar dels infants i els adolescents en acolliment residencial, potenciant-ne l'educació integral i inclusiva, amb una consideració especial a les necessitats dels infants i els adolescents amb diversitat funcional, i vetllar per la seva preparació per a la vida plena, especialment per la seva escolarització i formació. En el cas dels adolescents de setze a divuit anys, un dels objectius prioritaris és la preparació per a la vida independent, l'orientació i la inserció laboral.
 - g) Revisar periòdicament el pla individualitzat de protecció amb l'objecte de valorar l'adequació del recurs residencial a les circumstàncies personals de l'infant o l'adolescent.
 - h) Potenciar les sortides dels infants i els adolescents en caps de setmana i períodes de vacances amb les seves famílies d'origen o, quan això no sigui possible o procedent, amb famílies alternatives.
 - i) Promoure la integració normalitzada dels infants i els adolescents en els serveis i les activitats d'oci, culturals i educatives que transcorrin en l'entorn comunitari en què es troben.
 - j) Establir els necessaris mecanismes de coordinació amb els serveis socials especialitzats per al seguiment i l'ajust de les mesures de protecció.
 - k) Vetllar per la preparació per a la vida independent i promoure la participació dels infants i els adolescents en les decisions que els afectin, incloses la mateixa gestió del centre, l'autonomia i l'assumpció progressiva de responsabilitats.
 - l) Establir mesures educatives i de supervisió que garanteixin la protecció de les dades personals de l'infant o l'adolescent en accedir a les tecnologies de la informació i la comunicació i a les xarxes socials.
4. L'entitat pública, per dur a terme les mesures d'acolliment residencial, pot establir convenis o acords de col·laboració amb entitats col·laboradores d'integració familiar que prevegin els sistemes de participació dels infants i els adolescents, sota la seva supervisió directa, sense que això suposi la cessió de la titularitat i la responsabilitat derivada de l'execució.

Article 167. Autorització, registre, acreditació i inspecció dels centres d'acolliment residencial

1. Els centres d'acolliment residencial per a persones menors d'edat situats al territori de la comunitat autònoma de les Illes Balears, tant de titularitat pública com de titularitat privada, s'han d'ajustar al règim d'autorització, registre, acreditació i inspecció establert a la Llei 4/2009, d'11 de juny, de serveis socials de les Illes Balears, i a les disposicions que la despleguen.

2. A l'efecte d'assegurar la protecció dels drets dels infants i els adolescents, l'entitat pública ha de dur a terme la inspecció i la supervisió dels centres i serveis anualment i sempre que ho exigeixin les circumstàncies.

3. L'entitat pública per a cada tipus de servei ha d'establir reglamentàriament els estàndards de qualitat i accessibilitat, que, com a mínim, han de ser els establerts en l'àmbit dels serveis socials.

4. L'entitat pública competent pot prestar els serveis d'acolliment residencial per a persones menors d'edat directament o mitjançant les fórmules que preveu la Llei 4/2009, especialment l'acció concertada.

Article 168. Els centres d'acolliment residencial

1. L'exercici de la guarda mitjançant acolliment residencial recau en el director o directora o, si no, en la persona responsable del centre on sigui acollit l'infant o l'adolescent.

2. Els centres d'acolliment residencial tenen les obligacions següents:

- a) Dispensar a l'infant o l'adolescent un tracte afectiu i l'atenció i l'educació necessàries.
- b) Disposar del personal necessari, que ha de tenir la titulació acadèmica corresponent a la seva professió, la competència i la preparació adequades.
- c) Adaptar el seu projecte general a les característiques personals de cada infant o adolescent, mitjançant un projecte socioeducatiu individual, que persegueixi el seu benestar, el seu desenvolupament físic, psicològic, social i educatiu en el marc del pla individualitzat de protecció que defineixi l'entitat pública.
- d) Tenir una normativa interna de funcionament i convivència que respongui a les necessitats reparadores, educatives i de protecció, i reculli un procediment de formulació de queixes i reclamacions. Aquesta normativa ha de ser pública i accessible.
- e) Administrar els medicaments que, si escau, necessitin els infants i els adolescents sota prescripció i seguiment mèdics, d'acord amb la praxi professional sanitària. A aquest efecte, s'ha de dur un registre amb la història mèdica de cada un dels infants i els adolescents.

Article 169. Normativa interna dels centres d'acolliment

1. El centre ha de disposar, com a mínim, de la documentació següent:

- a) El projecte general del centre, que ha d'incloure, entre altres aspectes, els sistemes pedagògics i d'observació que s'han d'adoptar i les etapes previstes per a la reinserció així com la metodologia del treball educatiu i la documentació que permeti fer un seguiment sistemàtic de les intervencions i de l'avaluació corresponent.
- b) El reglament d'organització i funcionament del centre.

- c) El pla anual, el pressupost i la memòria de gestió.
- d) El projecte educatiu individual de l'infant o l'adolescent.
- 2. Tots els centres i serveis d'atenció a infants i a adolescents s'han de regir per un reglament de règim intern o de funcionament, en el qual s'han de tenir presents els criteris i els principis d'aquesta llei, amb la finalitat que tant les persones menors d'edat com els pares i mares o les persones que n'exerceixin la guarda coneguin de manera clara els seus drets i les seves obligacions.
- 3. Tots els reglaments de règim intern han de ser supervisats per l'entitat pública.
- 4. Els reglaments de règim intern han d'establir, com a mínim:
 - a) La qualificació i les funcions de cada un dels professionals dels centres i el funcionament de l'equip educatiu.
 - b) El règim de visites i de contactes amb l'exterior.
 - c) La relació amb l'autoritat administrativa o judicial corresponent i el sistema d'informes.
- 5. Tota la normativa interna i la documentació a què fa referència aquest article han de ser públiques i accessibles d'acord amb el que preveu la normativa vigent.

Article 170. Classificació i tipus de centres d'acolliment residencial

- 1. Segons la titularitat, els centres d'acolliment residencial poden ser:
 - a) Centres de titularitat pública, de gestió directa de l'entitat pública.
 - b) Centres de titularitat privada amb contracte o concert amb l'entitat pública, a la qual corresponen l'autorització, l'acreditació, l'habilitació i la inspecció.
- 2. Segons el tipus de programa d'atenció residencial, els centres d'acolliment residencial poden ser:
 - a) Centres de primera acollida: centres de caràcter integral que proporcionen l'atenció immediata i transitòria a les persones menors d'edat que, davant d'una possible situació de desprotecció, requereixin la sortida urgent del seu medi familiar, amb la necessitat d'un diagnòstic que orienti les mesures que ha d'adoptar l'entitat pública competent en matèria de protecció de menors.
 - b) Centres d'acolliment per a persones menors d'edat estrangeres no acompanyades: centres destinats a acollir persones estrangeres menors d'edat que presentin una desprotecció i requereixin un recurs residencial específic a causa de les dificultats d'inserció motivades per les diferències idiomàtiques, culturals i socials. A aquestes persones els és aplicable la normativa específica en matèria d'estrangeria, especialment sobre les actuacions administratives per dur a terme i regularitzar la seva estada.
 - c) Centres d'acolliment residencial: centres destinats a acollir persones menors d'edat en situació de guarda o tutela amb necessitats residencials a curt, mitjà i llarg termini. Els centres s'han d'ubicar a residències, pisos, habitatges i llars segons l'edat i les característiques de les persones usuàries.
 - d) Centres residencials d'acció educativa especial: centres residencials d'acció educativa especial que tenen com a finalitat l'atenció integral especialitzada en infants i adolescents amb una mesura de protecció de guarda o tutela, entre els quals hi ha:
 - 1. Els que atenen les persones menors d'edat que, per les seves disfuncions emocionals o conductuals o problemes d'addicció, no es poden adaptar a

altres centres residencials ordinaris i necessiten una alta intensitat educativa reforçada per recursos humans.

2. Els que atenen persones menors d'edat que presenten una diversitat funcional psíquica, física o sensorial.
- e) Centres de protecció específics de persones menors d'edat amb problemes de conducta: centres destinats a persones menors d'edat que estiguin en situació de guarda o tutela de l'entitat pública, diagnosticades amb problemes de conducta, que presentin conductes disruptives o dissocials recurrents, transgressores de les normes socials i dels drets de tercers, quan a més estigui justificat per les seves necessitats de protecció i determinat per una valoració psicosocial especialitzada. En aquests centres es pot preveure la utilització de mesures de seguretat i de restricció de llibertat o drets fonamentals.

Article 171. Drets dels infants i els adolescents acollits en centres

1. Els infants o els adolescents, mentre són acollits en centres d'acollida, tenen, respecte de les persones que els guarden, els mateixos drets i deures que els corresponen en la relació amb el tutor o tutora establerts en aquesta llei i en la legislació civil.

2. Especialment, tenen els drets següents:

- a) Ser informats dels seus drets i obligacions.
- b) Ser atesos sense discriminació per raó de naixement, edat, raça, ètnia, sexe, estat civil, orientació sexual, identitat de gènere, aptitud física o psíquica, estat de salut, llengua, cultura, religió, creença, ideologia o qualsevol altra condició o circumstància personal, econòmica o social, amb respecte als seus orígens i afavoriment de la conservació del seu bagatge cultural i religiós.
- c) Tenir cobertes les necessitats bàsiques de la vida quotidiana que permetin el seu desenvolupament personal integral.
- d) Accedir als serveis necessaris per atendre totes les necessitats que exigeixi el desenvolupament adequat de la seva personalitat, sempre amb la prioritat d'atenció en la comunitat a través de la xarxa de serveis ordinaris.
- e) Gaudir en la seva vida quotidiana d'uns períodes equilibrats d'activitat, oci i son.
- f) Rebre un tracte digne per part del personal del centre i dels altres residents.
- g) Veure respectada la confidencialitat de les dades que consten en el seu expedient individual i el deure de reserva en l'ús d'aquestes dades.
- h) Mantenir relacions amb els seus familiars i persones significatives, sempre que això no sigui contrari al seu interès, i rebre visites al centre o en altres llocs que es determinin en cada cas.
- i) Veure respectada la seva privacitat i conservar les pertinences personals sempre que no siguin inadequades per al context educatiu, així com veure respectada la inviolabilitat de la seva correspondència i rebre i fer trucades telefòniques en privat, llevat que això posi en risc la seva protecció.
- j) Participar en l'elaboració o la modificació de les normes de convivència contingudes en el reglament de règim intern, així com en la programació i el desenvolupament de les activitats del centre.
- k) Ser oïts i escoltats en cas de queixa i de reclamació i rebre'n resposta, així com ser informats, en un llenguatge adaptat al seu nivell i capacitat d'entesa, de tots

- els sistemes d'atenció i de reclamació que té al seu abast, inclòs el dret d'audiència en l'entitat pública.
- l) Conèixer la seva situació legal en tot moment.
 - m) Disposar d'un pla d'intervenció individualitzada, així com participar en l'elaboració i l'avaluació periòdica.
 - n) Ser oïts i escoltats en les decisions transcendents que els afectin si tenen més de dotze anys en tot cas, o, si tenen judici suficient, també els infants que encara no hagin arribat a aquesta edat.
 - o) Participar en les avaluacions i els procediments d'inspecció dels quals sigui objecte el centre.
 - p) Ser atesos per personal qualificat per la seva formació i experiència.
 - q) Comptar amb la participació dels seus pares i mares en la seva atenció i en les decisions que els afectin, sempre que això no sigui contrari al seu interès.
 - r) No ser separat dels seus germans i romandre tots junts en el mateix centre, sempre que això no sigui contrari al seu interès. En cas de separació, s'han de facilitar els contactes periòdics entre germans, no inferiors a un mes, sempre que això no sigui contrari al seu interès.
 - s) Rebre el tractament adient amb relació a la reparació del dany sofert.

Article 172. Deures dels infants i els adolescents acollits en centres

Durant l'estada als centres d'acolliment o residencials, els infants i els adolescents tenen els deures següents:

- a) Complir les normes de funcionament i de convivència del centre.
- b) Respectar la dignitat i les funcions del personal del centre i dels altres residents.
- c) Desenvolupar amb dedicació i aprofitament les activitats educatives, laborals i de formació, organitzades, dirigides i coordinades pel mateix centre d'acolliment o residencial, que formin part del seu projecte educatiu.
- d) Fer un ús adequat de les instal·lacions i dels mitjans materials que es posin a la seva disposició.
- e) Complir les mesures educatives correctores imposades, segons el que disposen els articles següents.
- f) Sotmetre's, de conformitat amb el que estableix la Llei 41/2002, de 14 de novembre, bàsica reguladora de l'autonomia del pacient i de drets i obligacions en matèria d'informació i documentació clínica, als reconeixements i les proves mèdiques necessaris en garantia del dret a la salut del mateix infant o adolescent i del personal del centre i dels altres residents.

Article 173. Incompliment dels deures de convivència en el centre

Són incompliments dels deures de convivència per part dels infants i els adolescents les conductes següents:

- a) L'incompliment de les normes de funcionament i de convivència del centre.
- b) La promoció i la participació activa en actes o conductes que comportin l'alteració de l'ordre del centre o la insubordinació respecte del personal del centre.
- c) L'abandonament del centre sense autorització o el fet d'intentar-ho reiteradament.

- d) El fet de causar danys a les dependències, els materials i els efectes del centre o a les pertinences d'altres persones.
- e) Els actes d'incorrecció o desconsideració envers els companys o el personal del centre.
- f) Les faltes de puntualitat.
- g) Qualsevol altra incorrecció que alteri el desenvolupament normal de la convivència en el centre.

Article 174. Mesures educatives

En cas d'incompliment dels deures de convivència, es poden aplicar les mesures educatives correctores següents:

- a) Amonestació.
- b) Privació d'activitats quotidianes de temps lliure, esportives o de caràcter lúdic, ja siguin diàries, de cap de setmana o especials, o limitació horària o d'incentius, per un període màxim de quinze dies naturals.
- c) Realització d'activitats d'interès per a la col·lectivitat en el mateix centre, per un període màxim de quinze dies naturals.

Article 175. Incompliments de deures greument perjudicials per a la convivència

Són incompliments de deures greument perjudicials per a la convivència per part dels infants i els adolescents les conductes següents:

- a) La introducció, la possessió o el consum en el centre de substàncies tòxiques, incloses substàncies psicotròpiques o estupefaents.
- b) La introducció o la possessió en el centre d'armes o instruments especialment perillosos.
- c) La sostracció de materials o efectes del centre o de pertinences d'altres persones.
- d) Els actes greus d'indisciplina, les injúries o ofenses contra companys i la falta de respecte al personal del centre.
- e) Les vexacions o humiliacions contra qualsevol membre del centre, especialment les que tenen una implicació de gènere, sexual, racial o xenòfoba, o es dirigeixen als companys del centre especialment vulnerables.
- f) Les amenaces, les agressions físiques, les actuacions que atempten contra la integritat o que són perjudicials per a la salut comeses contra companys.
- g) El deteriorament greu, causat intencionadament, de les dependències del centre, del material que conté o dels objectes i les pertinences dels altres membres del centre.
- h) Els actes injustificats que alteren greument el desenvolupament normal de la convivència en el centre.
- i) La comissió de conductes contràries als deures de convivència en el centre, de manera sistemàtica i reiterada.

Article 176. Mesures educatives en cas d'incompliments greument perjudicials

En cas d'incompliments de deures greument perjudicials per a la convivència, la persona que té la guarda de l'infant o l'adolescent pot aplicar les mesures educatives correctores següents:

- a) Realització d'activitats d'interès per a la col·lectivitat en el mateix centre, per un període màxim d'un mes.
- b) Privació d'activitats quotidianes de temps lliure, esportives o de caràcter lúdic, ja siguin diàries, de cap de setmana o especials, o limitació horària o d'incentius, per un període màxim d'un mes.
- c) Separació del grup amb privació o limitació d'incentius per un període màxim de tres dies naturals.
- d) Limitació de les sortides del centre d'acolliment.

Article 177. Criteris per a l'aplicació de les mesures educatives

Per a l'aplicació de les mesures educatives correctores, s'han de tenir en compte els criteris següents:

- a) L'edat i les característiques de l'infant o l'adolescent.
- b) El projecte educatiu individual.
- c) El grau d'intencionalitat o negligència.
- d) La reiteració de la conducta.
- e) La pertorbació del funcionament del centre.
- f) Els perjudicis ocasionats als altres residents, al personal o als béns o a les instal·lacions del centre.

Article 178. Audiència de la persona interessada

L'actuació educativa com a resposta als incompliments de deures ha de garantir sempre el dret de la persona interessada a ser informada i escoltada amb relació al fet.

Article 179. Contingut i funció de les mesures educatives

Les mesures educatives correctores han de tenir un contingut i una funció fonamentalment educativa i reparadora. No es poden aplicar mesures correctores que impliquin directament o indirectament càstigs corporals, privació de l'alimentació, privació del dret de visita de la família, privació del dret a l'educació obligatòria i d'assistència al centre escolar, o que atemptin contra la dignitat de l'infant o l'adolescent.

Article 180. Petició d'excuses i reparació dels danys

La petició de disculpes a la persona ofesa, la restitució dels béns o la reparació dels danys poden donar lloc a la suspensió de les mesures educatives correctores, sempre que no es reiteri la conducta que es vol corregir.

Article 181. Aplicació de la mesura

1. L'aplicació de la mesura educativa, que s'ha d'executar immediatament, correspon a l'educador o educadora que té al seu càrrec l'infant o l'adolescent, si es tracta d'una actuació educativa que s'aplica com a resposta a incompliments de deures de la convivència establerts en l'article 172 d'aquesta llei.

2. L'aplicació de la mesura educativa com a resposta a incompliments de deures greument perjudicials per a la convivència establerts en l'article 173 d'aquesta llei correspon al director o directora del centre mitjançant la instrucció d'un expedient disciplinari, en el qual s'ha de nomenar un instructor o instructora. En tots els casos s'ha de donar audiència a la persona infractora.

Article 182. Comunicació

S'ha de donar compte immediatament de les mesures que s'imposin per conductes o actituds atemptatòries contra la convivència en l'àmbit residencial als pares i mares o a les persones que tinguin atribuïda la tutela o la representació legal de l'infant o l'adolescent i al Ministeri Fiscal.

Article 183. Infraccions penals

Si l'incompliment de deures és susceptible de constituir una infracció penal, se n'ha de donar compte immediatament al Ministeri Fiscal, de conformitat amb la legislació sobre responsabilitat penal de les persones menors d'edat.

Article 184. Actuacions posteriors al final de la mesura

1. Almenys durant l'any següent a la sortida de l'infant o l'adolescent d'un centre d'acolliment residencial, l'entitat pública n'ha de fer un seguiment per comprovar que la seva integració social i familiar sigui correcta i aplicar-hi l'ajuda tècnica necessària.

2. L'entitat pública pot sol·licitar la col·laboració dels serveis socials comunitaris, així com de qualssevol altres organismes i institucions públiques o privades que es considerin convenients.

SECCIÓ 7a MESURES DE TRANSICIÓ A LA VIDA ADULTA I A L'AUTONOMIA PERSONAL

Article 185. Transició a la vida adulta i a l'autonomia personal

1. Les mesures de transició a la vida adulta i a l'autonomia personal consisteixen a oferir acompanyament en la inserció sociolaboral i d'habitatge per garantir una preparació progressiva per a la independència personal, d'acord amb les necessitats formatives i d'integració social i laboral de cada adolescent.

2. Fonamentalment, aquestes mesures es poden acordar respecte d'adolescents de més de setze anys, amb el seu consentiment, que es trobin amb escasses possibilitats de retorn al nucli familiar d'origen o sense perspectives d'integració en altres nuclis de convivència i que tinguin risc d'exclusió social en assolir la majoria d'edat.

3. D'acord amb l'article 6 de la Llei 7/2015, de 10 d'abril, per la qual s'estableix el marc regulador dels processos d'autonomia personal de menors que han estat sotmesos a una mesura de protecció o reforma, amb la finalitat d'afavorir el procés d'integració en desenvolupament, continuar l'atenció dispensada i mantenir els suports psicosocials necessaris, es pot prolongar la permanència en un centre dels joves que, acollits en règim residencial, arribin a la majoria d'edat. Aquesta prolongació es pot acordar quan els que arribin a la majoria d'edat compleixin els requisits, en la forma i en els terminis que estableix la llei esmentada.

CAPÍTOL VI DE L'ADOPCIÓ

Article 186. Adopció d'infants o adolescents

1. Mitjançant la proposta d'adopció es promou la plena integració de l'infant o l'adolescent en una nova família, una vegada que s'ha constatat la inviabilitat de la

reintegració i la permanència definitiva de l'infant o l'adolescent en el seu nucli familiar d'origen, sens perjudici del que estableix l'article 176.2 del Codi Civil.

2. En els casos de guarda amb fins d'adopció cal ajustar-se al que disposa l'article 162 d'aquesta llei.

3. L'adopció s'ha de constituir per resolució judicial, que sempre tindrà en compte l'interès de l'infant o l'adolescent adoptat i la idoneïtat de les persones adoptants per a l'exercici de la pàtria potestat.

4. Les actuacions administratives requerides per a la tramitació d'un expedient d'adopció o d'adopció internacional s'han d'ajustar, en tot cas, a la regulació prevista en l'ordenament jurídic vigent.

Article 187. Criteris d'aplicació

1. Es promourà l'adopció de l'infant o l'adolescent quan, realitzada l'exhaustiva valoració de la seva situació i circumstàncies i constatada la inviabilitat de la reintegració o permanència definitiva de l'infant o l'adolescent en el seu nucli familiar d'origen, respongui al seu interès i sigui la mesura més adequada per atendre les seves necessitats.

2. Amb independència de les actuacions que s'hagin de dur a terme davant el jutge o jutgessa, s'ha de donar audiència a l'adolescent o a l'infant si té la maduresa suficient i, en tot cas, si té més de dotze anys.

Article 188. Reserva i confidencialitat

Totes les actuacions administratives s'han de dur a terme amb la necessària reserva i confidencialitat, i s'ha d'evitar especialment que la família biològica conegui les dades de la família adoptant, excepte en els supòsits que preveu la legislació vigent.

Article 189. Adopció internacional

1. En matèria d'adopció internacional correspon a les entitats públiques:

- a) Organitzar i facilitar la informació sobre legislació, requisits i tràmits necessaris a Espanya i als països d'origen dels infants o els adolescents, i vetllar perquè aquesta informació sigui tan completa, veraç i actualitzada com sigui possible i de lliure accés per a les famílies interessades i els organismes acreditats.
- b) Facilitar a les famílies la formació necessària al llarg de tot el procés que els permeti comprendre i afrontar les implicacions de l'adopció internacional, i preparar-les per a l'exercici adequat de les seves responsabilitats parentals una vegada constituïda l'adopció. Poden delegar aquesta funció en organismes acreditats o en institucions o entitats autoritzades degudament.
- c) Rebre els oferiments per a l'adopció en tot cas, i la tramitació corresponent, ja sigui directament o a través d'organismes acreditats.
- d) Expedir, en tot cas, els certificats d'idoneïtat, amb l'elaboració prèvia, directament o a través d'institucions o entitats autoritzades degudament, de l'informe psicosocial de les persones que s'ofereixen per a l'adopció, i, quan ho exigeixi el país d'origen de l'adoptant, el compromís de seguiment.
- e) Rebre l'assignació de l'infant o l'adolescent de les autoritats competents del país d'origen en què consti informació sobre la seva identitat, la seva adoptabilitat, el seu medi social i familiar, la seva història mèdica i les seves necessitats

- particulars; així com la informació relativa a l'atorgament dels consentiments de persones, institucions i autoritats que requereixi la legislació del país d'origen.
- f) Donar la conformitat respecte de l'adequació de les característiques de l'infant o l'adolescent assignat per l'organisme competent del país d'origen a les que constin en l'informe psicosocial adjunt al certificat d'idoneïtat.
 - g) Oferir, al llarg del procés d'adopció internacional, suport tècnic adreçat als infants o als adolescents i a les persones que s'ofereixen per a l'adopció, i prestar una atenció particular a les persones que vulguin adoptar o hagin adoptat infants o adolescents amb característiques o necessitats especials. Durant l'estada dels adoptants a l'estranger, poden comptar amb la col·laboració del Servei Exterior.
 - h) Elaborar els informes dels seguiments que requereixi el país d'origen de l'infant o l'adolescent, que poden encomanar als organismes acreditats o a altres entitats autoritzades.
 - i) Establir recursos qualificats de suport postadoptiu i de mediació per a la recerca d'orígens, per a l'adequada atenció d'adoptats i adoptants, que poden encomanar a organismes acreditats o a entitats autoritzades.
 - j) Informar preceptivament l'Administració General de l'Estat sobre l'acreditació dels organismes, així com controlar, inspeccionar i elaborar les directrius de seguiment dels organismes que tenguin la seu en el seu àmbit territorial per a les activitats d'intermediació que es duguin a terme en el seu territori.
 - k) El termini per resoldre el procediment de declaració d'idoneïtat no serà superior a sis mesos. Transcorregut aquest termini sense declaració, aquesta s'entendrà denegada.

2. En les actuacions en matèria d'adopció internacional, les entitats públiques han de promoure mesures per aconseguir la màxima coordinació i col·laboració. Concretament, han de procurar l'homogeneïtzació de procediments, terminis i costos.

3. Les entitats públiques han de facilitar a l'Administració General de l'Estat informació estadística sobre la tramitació d'expedients d'adopció internacional. En les adopcions internacionals mai no es poden produir beneficis financers diferents dels que siguin necessaris per cobrir estrictament les despeses necessàries de la intermediació i estiguin aprovats per l'Administració General de l'Estat i per les entitats públiques.

Article 190. Dret a conèixer els orígens biològics i l'historial

1. L'entitat pública ha d'assegurar la conservació de la informació de què disposi relativa als orígens dels infants o els adolescents i el seu historial vital, en particular la informació respecte de la identitat dels pares i mares, així com la seva història mèdica i de la seva família i tota la documentació recopilada en les actuacions. Aquesta informació s'ha de conservar durant almenys cinquanta anys amb posterioritat al moment en què l'adopció s'hagi fet definitiva. La conservació s'ha de dur a terme només a l'efecte que la persona adoptada pugui exercir el dret a què es refereix l'apartat següent.

2. Les persones adoptades, una vegada assolida la majoria d'edat o durant la minoria d'edat a través dels seus representants legals, tenen dret a conèixer les dades sobre els seus orígens que es trobin en poder de les entitats públiques, sens perjudici

de les limitacions que es puguin derivar de la legislació dels països de procedència de les persones menors d'edat en el cas de l'adopció internacional.

3. Les entitats públiques, amb la notificació prèvia a les persones afectades, els han de prestar, a través dels serveis especialitzats corresponents, l'assessorament i l'ajuda que necessitin per fer efectiu aquest dret. Quant a l'adopció internacional, aquest dret es pot fer efectiu amb els serveis especialitzats de l'entitat pública i amb els organismes acreditats o entitats autoritzades amb aquesta finalitat.

4. Qualsevol entitat privada o pública té l'obligació de facilitar a l'entitat pública i al Ministeri Fiscal, quan els siguin requerits, els informes i els antecedents necessaris sobre l'infant o l'adolescent i la seva família d'origen. Concretament, els organismes acreditats que hagin mediat en l'adopció internacional han d'informar les entitats públiques de les dades de què disposin sobre els orígens de l'infant o l'adolescent.

CAPÍTOL VII REGISTRES

SECCIÓ 1a REGISTRES DE PROTECCIÓ DE MENORS

Article 191. El registre autonòmic de declaracions de risc

El registre autonòmic de declaracions de risc de persones menors d'edat, amb funcions d'inscripció, control, inventari i manteniment de les dades relatives a les declaracions de risc, ha de ser únic per a tota la comunitat autònoma i ha de tenir caràcter reservat amb subjecció a la normativa vigent en matèria de protecció de dades de caràcter personal. La custòdia i la gestió s'han d'encomanar al Govern de les Illes Balears a través de la conselleria competent en matèria de persones menors d'edat.

Article 192. El registre autonòmic de mesures de protecció

El registre autonòmic de mesures de protecció, amb funcions d'inscripció, control, inventari i manteniment de les dades relatives a les guardes, les tuteles i els acolliments, ha de ser únic per a tota la comunitat autònoma i ha de tenir caràcter reservat amb subjecció a la normativa vigent en matèria de protecció de dades de caràcter personal. La custòdia i la gestió s'han d'encomanar al Govern de les Illes Balears a través de la conselleria competent en matèria de persones menors d'edat. Aquest registre ha de tenir les seccions següents:

- a) Secció primera: guardes.
- b) Secció segona: tuteles.
- c) Secció tercera: acolliments.

Article 193. El registre autonòmic d'adopcions

El registre autonòmic d'adopcions, amb funcions d'inscripció, control, inventari i manteniment de les dades relatives a les adopcions, ha de tenir caràcter únic per a tota la comunitat autònoma, ha de ser reservat, amb subjecció a la normativa vigent en matèria de protecció de dades de caràcter personal, i la custòdia i la gestió s'han d'encomanar al Govern de les Illes Balears a través de la conselleria competent en matèria de persones menors d'edat. Aquest registre ha de tenir les seccions següents:

- a) Secció primera: oferiments d'adopció nacional i internacional.
- b) Secció segona: certificats d'idoneïtat.
- c) Secció tercera: propostes prèvies d'adopció i tramitacions d'adopció internacional.

Article 194. Organització i funcionament

L'organització i el funcionament dels registres esmentats s'han de desplegar reglamentàriament, la qual cosa s'ha d'efectuar d'acord amb els principis següents:

- a) Intimitat, confidencialitat i obligació de reserva respecte de les inscripcions que hi hagi a qualsevol de les seccions del registre.
- b) Accés del Ministeri Fiscal en el compliment de les funcions que té encomanades legalment.

Article 195. Els registres insulars de mesures de protecció i d'adopcions

1. Els consells insulars han d'assabentar el Govern de les Illes Balears de totes les dades necessàries per a la formació, la gestió i el control dels registres que s'esmenten a continuació, i de qualsevol altra dada convenient a efectes estadístics:

- a) Registre autonòmic de mesures de protecció.
- b) Registre autonòmic d'adopcions.

2. Els consells insulars, en l'àmbit territorial respectiu, han de crear i gestionar els propis registres insulars de mesures de protecció i d'adopcions, respecte de les matèries que són competència seva.

3. Els registres insulars han de tenir l'estructura, l'organització i el funcionament assenyalats en els articles anteriors, amb especial subjecció a la normativa vigent en matèria de protecció de dades de caràcter personal.

SECCIÓ 2a

REGISTRE UNIFICAT DE MALTRACTAMENT INFANTIL

Article 196. Registre Unificat de Maltractament Infantil

1. Es crea el Registre Unificat de Maltractament Infantil de les Illes Balears com un sistema d'informació sobre els casos de maltractament infantil a les Illes Balears, a efectes de prevenció, detecció i notificació, estudis epidemiològics i estadístics.

2. Tota persona que, per raó de la seva professió, tengui coneixement, evidència o sospita de l'existència de qualsevol cas de maltractament a un infant o un adolescent, especialment si actua en l'àmbit dels serveis socials, en l'àmbit sanitari o en l'àmbit educatiu, està obligada a notificar el cas en l'àmbit policial, als òrgans judicials i al Ministeri Fiscal.

3. Reglamentàriament es desenvoluparan el contingut i el funcionament del Registre Unificat de Maltractament Infantil de les Illes Balears.

TÍTOL V

ACTUACIONS EN MATÈRIA DE PERSONES MENORS D'EDAT INFRACTORES

CAPÍTOL I

DISPOSICIONS GENERALS

Article 197. Àmbit d'execució

A l'efecte de designar les persones a les quals s'aplica aquest títol, en l'articulat s'utilitza el terme persona menor d'edat infractora per a totes les persones a les quals sigui aplicable la legislació vigent en matèria de responsabilitat penal de les persones menors d'edat.

Article 198. Competència

1. Correspon al Govern de les Illes Balears, a través de la conselleria competent en matèria de persones menors d'edat, l'execució de les mesures adoptades pels jutjats de menors en aplicació de la legislació reguladora de la responsabilitat penal de les persones menors d'edat.

2. A aquests efectes, li correspon la creació, direcció, organització, gestió, inspecció i control dels serveis, institucions i programes precisos per a l'adequada execució de les mesures adoptades pels jutjats de menors.

Article 199. Criteris d'actuació

L'actuació socioeducativa amb les persones menors d'edat infractores s'ha de dirigir a procurar el seu desenvolupament integral i la seva inserció social i familiar i s'ha d'ajustar als principis que estableix la legislació general reguladora d'aquesta matèria i als criteris específics següents:

- a) En l'execució de les mesures, preval l'interès superior de la persona menor d'edat sobre qualsevol altre interès legítim que hi pugui concórrer.
- b) S'ha de garantir que gaudeixin de tots els drets reconeguts en la Constitució Espanyola i en l'ordenament jurídic, particularment en la Llei Orgànica 5/2000, de 12 de gener, reguladora de la responsabilitat penal dels menors, i en la Llei Orgànica 1/1996, de 15 de gener, de protecció jurídica del menor, de modificació parcial del Codi Civil i de la Llei d'enjudiciament civil, així com en la Convenció sobre els drets de l'infant, de 20 de novembre de 1989, i en totes les normes sobre protecció de la infància i l'adolescència contingudes en l'ordenament jurídic vigent, excepte els que es vegin afectats per la mesura imposada i pel contingut de la resolució judicial.
- c) S'han de tenir presents la naturalesa formalment penal però materialment sancionadora educativa de les mesures aplicables a les persones menors d'edat i la necessitat de garantir la flexibilitat en l'execució atenent al que resulti més convenient a les característiques particulars de cada cas.
- d) L'aplicació de les mesures judicials ha de respondre al principi d'immediatesa a fi de garantir l'eficàcia educativa de les mesures aplicades. Per això, s'ha de vetllar especialment per la menor dilació temporal possible entre la comunicació d'aquestes mesures i el compliment efectiu.

- e) L'eficàcia de les mesures judicials a les persones menors d'edat infractores, en particular en el marc de les mesures no privatives de llibertat, requereix la participació i la implicació de la comunitat.
- f) El contingut i la finalitat educativa i rehabilitadora han de primar en l'execució de les mesures, així com el caràcter socialitzador i la prevalença de la funció social i psicopedagògica.
- g) La intervenció ha de ser individualitzada, ha d'atendre des d'una perspectiva integral les necessitats i les circumstàncies de cada persona menor d'edat infractora i ser compatible amb el respecte a la seva intimitat i identitat i amb una consideració progressiva de la seva opinió i voluntat segons la seva edat i maduresa.
- h) S'ha d'estimular el desenvolupament personal de les persones menors d'edat infractores, afavorint la seva autonomia i autoresponsabilitat.
- i) S'ha de proporcionar atenció a les persones menors d'edat infractores, sempre que sigui possible, mitjançant els recursos normalitzats i comunitaris i procurant la seva permanència en un entorn familiar i social adequat, donant preferència al propi.
- j) S'ha d'afavorir l'actuació coordinada de tots els organismes i institucions públiques que intervenguin amb persones menors d'edat, especialment dels que tenguin competències en matèria de protecció de menors, educació, sanitat i serveis socials, de la xarxa assistencial de salut mental i del sistema d'assistència i integració social de drogodependents.
- k) En el procés d'integració social de les persones menors d'edat infractores, s'han de fomentar la participació i la col·laboració del grup familiar, de les persones del seu entorn proper i de les institucions i les entitats, públiques i privades, que incloguin aquesta activitat entre els seus fins.

Article 200. Col·laboració en l'execució

1. Per a l'execució de les mesures dictades pels jutjats de menors, el Govern de les Illes Balears ha de posar a disposició dels programes establerts per a l'execució de les mesures que preveu aquest títol els recursos normalitzats i comunitaris dels sistemes sanitari, educatiu, laboral i de serveis socials, de la xarxa assistencial de salut mental i del sistema d'assistència i integració social de drogodependents.

2. El Govern de les Illes Balears pot subscriure els convenis o acords de col·laboració necessaris amb altres entitats, ja siguin públiques o privades sense ànim de lucre, per a l'execució de les mesures de la seva competència, sota la seva supervisió directa, sense que això no suposi en cap cas la cessió de la titularitat ni de la responsabilitat derivada de l'execució.

3. La conselleria competent en matèria de persones menors d'edat ha de fomentar la col·laboració amb la Delegació del Govern de l'Estat per establir un marc de col·laboració per als acompanyaments policials en els desplaçaments, les conduccions o els trasllats de les persones menors d'edat infractores internades en els centres de mesures privatives de llibertat i en centres col·laboradors del Govern de les Illes Balears, independentment del règim de privació de llibertat.

Article 201. Coordinació interadministrativa

1. Els sistemes de protecció i el sistema de justícia juvenil han de mantenir la col·laboració i la cooperació degudes amb l'objecte d'assegurar la màxima efectivitat de l'acció desenvolupada per cadascun, simultàniament o successivament, sobre una persona menor d'edat.

2. Aquesta col·laboració i cooperació es poden fer efectives mitjançant les tècniques següents:

- a) El subministrament d'informació, dades, documents o mitjans probatoris que es trobin a disposició de l'administració, l'organisme públic o l'entitat al qual es dirigeixi la sol·licitud i que l'administració, l'organisme públic o l'entitat sol·licitant necessiti per a l'exercici de les seves competències.
- b) La creació i el manteniment de sistemes integrats d'informació per disposar de dades actualitzades, completes i permanents referents als diferents àmbits amb competències en matèria de persones menors d'edat.
- c) La participació en òrgans de cooperació, per deliberar i, si escau, acordar mesures en aquesta matèria.
- d) La cooperació interadministrativa per a l'aplicació coordinada de la normativa reguladora d'aquesta matèria.
- e) Qualsevol altra tècnica prevista en la legislació vigent.

Article 202. Disponibilitat de mitjans i recursos

1. El Govern de les Illes Balears ha de disposar dels mitjans materials i personals necessaris per exercir aquestes funcions.

2. Per a l'execució de les mesures que s'hagin d'aplicar en el medi social de convivència de la persona menor d'edat, el Govern de les Illes Balears, a través de la conselleria competent en matèria de persones menors d'edat, ha de desenvolupar programes d'integració social i promoure'n el desenvolupament. Aquests programes han d'incloure actuacions específiques d'oci, suport socioeducatiu, tasques prelaborals, habilitats socials, habilitats de convivència familiar o qualsevol altra actuació que contribueixi a la consecució dels objectius educatius perseguits.

3. El Govern de les Illes Balears ha de vetllar perquè el personal professional que intervengui en l'atenció socioeducativa a persones menors d'edat infractores sigui l'idoni per a l'exercici de les funcions que ha de desenvolupar. A aquest efecte, s'han d'arbitrar programes de formació capaços de respondre a les noves i diverses necessitats de la població objecte d'aquestes intervencions, i dissenyar procediments d'accés als llocs de treball que garanteixin la idoneïtat del personal professional en atenció a l'interès superior de les persones ateses. En l'aplicació de mesures judicials en el marc dels convenis de col·laboració que subscrigui el Govern de les Illes Balears, s'han d'adoptar mesures de la mateixa naturalesa.

Així mateix, els centres i serveis d'atenció socioeducativa a persones menors d'edat infractores, la titularitat de les quals correspongui a l'Administració de la comunitat autònoma de les Illes Balears o a una entitat instrumental del sector públic autonòmic, hauran de tenir en compte en la planificació i la gestió dels seus recursos materials, econòmics i humans els canvis sobrevinguts i sostinguts en el temps que han transformat profundament l'atenció a aquest col·lectiu, amb una creixent i especial perillositat i penositat de l'activitat que desenvolupen aquests centres i serveis, atenent el fet incontrovertible que, d'acord amb la legislació bàsica

estatal en matèria de responsabilitat penal dels menors, el marc d'actuació en aquests centres i serveis, centrat en la reeducació, implica una convivència forçosa i el maneig habitual de conductes disruptives per part de tot el personal, el que suposa riscos objectius que s'han d'abordar conforme a la normativa bàsica estatal i autonòmica de desenvolupament en matèria de riscos laborals i que ha de tenir el seu corresponent reflex en la valoració del contingut dels corresponents llocs de treball.⁶

En concret, s'haurà de considerar, d'una banda, la penositat derivada dels riscos psicosocials inherents a la convivència en un entorn amb menors amb greus trastorns de conducta, historial delictiu, creixent diversitat cultural i, freqüentment, problemes d'addiccions, la qual cosa genera una ansietat latent en tot l'àmbit funcional i un ambient de tensió constant que afecta en diferents graus tot el personal, i no només el que realitza les estrictes funcions d'atenció socioeducativa directa; així com, d'altra banda, la perillositat associada als riscos físics vinculats a les dinàmiques de grup entre interns i a la seva interacció amb el personal, que poden derivar en altercats que afectin qualsevol persona present en el centre o servei, o fins i tot en les seves immediacions. Per tant, en la negociació col·lectiva, en les relacions de llocs de treball i en l'estructura retributiva dels llocs de treball corresponents al personal d'aquests centres i serveis de titularitat autonòmica a què es refereix el paràgraf anterior es considerarà en tot cas aquesta particular perillositat i penositat com a característiques singulars i excepcionals lligades al contingut de cadascun d'aquests llocs de treball, valorant i ponderant adequadament en cadascun d'aquests llocs l'exposició als diferents riscos, sense excloure'n cap, a tots els efectes, inclosos els retributius.⁷

En particular, i a aquests darrers efectes, s'entendrà que en aquests llocs de treball es verifica el que preveu l'article 12.1.c) de la Llei 6/2025, de 23 de juliol, de pressupostos generals de la comunitat autònoma de les Illes Balears per a l'any 2025, sense que resulti d'aplicació el que disposa l'apartat 2.4 de la disposició addicional quinzena de la Llei 15/2012, de 27 de desembre, de pressupostos generals de la comunitat autònoma de les Illes Balears per a l'any 2013, de manera que es podran autoritzar les adequacions retributives que es considerin pertinents a partir del contingut de cadascun d'aquests llocs de treball en els esmentats centres i serveis de titularitat autonòmica.⁸

4. El Govern de les Illes Balears ha de garantir la formació adequada dels agents de la policia local, l'existència d'experts policials en intervenció amb persones menors d'edat infractores, així com la implantació de sistemes d'organització i funcionament que garanteixin la intervenció efectiva d'aquests experts en els casos en què es detecti la participació de persones menors d'edat.

⁶ Paràgraf afegit per la Llei 4/2026, d'11 de juny, esmentat en la nota 1.

⁷ Paràgraf afegit per la Llei 4/2026, d'11 de juny, esmentat en la nota 1.

⁸ Paràgraf afegit per la Llei 4/2026, d'11 de juny, esmentat en la nota 1.

CAPÍTOL II

ACTUACIONS DE PROTECCIÓ EN ELS SUPÒSITS D'APLICACIÓ DE LA LEGISLACIÓ REGULADORA DE LA RESPONSABILITAT PENAL DE LES PERSONES MENORS D'EDAT

Article 203. Persones menors d'edat de menys de catorze anys que cometen infraccions penals

1. Quan el Ministeri Fiscal, en compliment del que estableix la legislació reguladora de la responsabilitat penal de les persones menors d'edat, trameti el testimoni de particulars per fets comesos per persones menors d'edat de menys de catorze anys a l'entitat pública de protecció de menors, aquesta entitat ha de valorar la possibilitat que hi hagi una situació de risc o de desemparament i, si escau, ha de derivar o incoar el procediment corresponent.

2. Sens perjudici del que estableix l'apartat anterior, s'ha de valorar la possibilitat d'efectuar una activitat mediatra amb la víctima, i s'han de derivar, si escau, els particulars al departament o l'àrea competent en matèria de persones menors d'edat per dur a terme aquesta activitat.

3. Les administracions públiques, dins de les competències respectives, han de dissenyar, elaborar i dur a terme programes i serveis adreçats específicament a aquest col·lectiu. A aquests efectes, el Govern de les Illes Balears ha de prestar l'assessorament tècnic que li sigui requerit en el disseny i en l'elaboració d'aquests programes i serveis.

Article 204. Persones menors d'edat de més de catorze anys

Quan el Ministeri Fiscal o el jutjat de menors, en compliment del que estableix la legislació reguladora de la responsabilitat penal de les persones menors d'edat, remetin el testimoni de particulars per fets comesos per persones menors d'edat de més de catorze anys a l'entitat pública de protecció de menors, s'ha de valorar la possibilitat d'efectuar una activitat mediatra amb la víctima, i s'han de derivar, si escau, els particulars a l'equip tècnic del departament o l'àrea competent en matèria de protecció de menors per dur a terme aquesta activitat.

CAPÍTOL III

PREVENCIÓ I REINSERCIÓ

Article 205. Principis generals

1. La prevenció de les conductes de conflicte social de les persones menors d'edat i la reinserció tenen una valoració primordial. Per a això, s'han d'establir els programes, les actuacions i les intervencions necessàries per promoure i desenvolupar activitats tant de prevenció com de reinserció amb persones menors d'edat en risc de conflicte social, que incideixin sobre les seves alternatives d'oci, formació, promoció ocupacional, convivència familiar i totes les que contribueixin a la seva millor socialització. En aquest sentit, s'ha de procurar la voluntat favorable de la persona menor d'edat i la dels pares i mares o de qui els substitueixi en l'exercici de les funcions pròpies de la pàtria potestat o autoritat familiar.

2. A aquests efectes, el Govern de les Illes Balears ha de promoure convenis de col·laboració amb altres administracions públiques i entitats privades interessades a desenvolupar accions preventives.

Article 206. Actuacions de prevenció

Una vegada detectada una situació de risc de conflicte social en què es trobi una persona menor d'edat, el Govern de les Illes Balears ha de facilitar, per si mateix, en col·laboració amb altres administracions o mitjançant convenis de col·laboració amb entitats privades, i sens perjudici d'altres actuacions adequades, alguna de les mesures següents:

- a) Assistència a activitats de caràcter compensatori o complementari a les activitats escolars.
- b) Assistència a activitats o tallers preparatoris per a la seva integració sociolaboral.
- c) Incorporació a programes de prevenció.
- d) Participació en programes de resolució de conflictes, mediació, habilitats socials i de comunicació, o qualsevol altre que faciliti la millora de les relacions socials.
- e) Accés als serveis d'assistència especialitzada necessaris.

Article 207. Mediació, conciliació i reparació extrajudicial

1. El Govern de les Illes Balears ha de fomentar les diferents alternatives per a la resolució de conflictes en l'àmbit prejudicial, per a la qual cosa disposa de la col·laboració de les diferents administracions, especialment de les corporacions locals. Per a això, i sens perjudici de les competències dels equips tècnics de la Fiscalia de Menors, el Govern de les Illes Balears pot posar a disposició del Ministeri Fiscal i dels jutjats de menors, si escau, els programes necessaris per dur a terme les funcions de mediació, conciliació i reparació extrajudicial.

2. Una vegada ferma la sentència o durant l'execució de les mesures imposades, el Govern de les Illes Balears, en el marc de l'estratègia de la intervenció, pot instar, facilitar o dur a terme la conciliació entre la persona menor d'edat infractora i la víctima, proposant-ho o comunicant-ho, segons els casos i als efectes que preveu la llei, al jutge o jutgessa de menors a qui competeixi el control d'aquesta execució.

CAPÍTOL IV EXECUCIÓ DE LES MESURES

SECCIÓ 1a DISPOSICIONS GENERALS

Article 208. Finalitat de les mesures

La finalitat de les mesures és estimular el procés evolutiu de la persona menor d'edat infractora, per aconseguir la superació de les seves dificultats en l'ordre personal i social i recuperar els recursos de relació amb si mateixa i amb l'entorn. Així mateix, està dirigida a procurar el desenvolupament integral de la persona menor d'edat infractora i una inserció social efectiva.

Article 209. Marc de l'execució

1. Les mesures susceptibles de ser imposades a la persona menor d'edat són:
 - a) Les mesures cautelars adoptades de conformitat amb l'article 28 de la Llei Orgànica 5/2000, de 12 de gener, reguladora de la responsabilitat penal dels menors.
 - b) Les mesures adoptades pels jutges de menors en les sentències fermes, previstes en els paràgrafs a) a k) de l'article 7.1 de la Llei Orgànica 5/2000.
 - c) L'execució del règim de llibertat vigilada i de l'activitat socioeducativa a la qual al·ludeix l'article 40.2.c) de la Llei Orgànica 5 /2000.
2. Les mesures judicials s'han d'executar d'acord amb la Llei Orgànica 5/2000, el Reglament d'execució corresponent i la resta de normativa que modifiqui o desplegui aquesta legislació, atenent el que disposi la resolució judicial sobre el contingut, la durada i els objectius i, si escau, el programa d'execució individualitzat de la mesura i el caràcter flexible del compliment dins de les limitacions legals vigents.
3. L'execució de les mesures es pot completar, en interès de la persona menor d'edat, amb el desenvolupament d'actuacions d'intervenció en el medi familiar dirigides a assegurar-ne la integració així com amb altres activitats o recursos complementaris.

Article 210. Expedient personal

1. El Govern de les Illes Balears ha d'obrir un expedient personal a cada persona menor d'edat infractora respecte de la qual tenguí encomanada l'execució d'una mesura. Aquest expedient serà únic en l'àmbit territorial de la comunitat autònoma de les Illes Balears, encara que s'executin mesures successives.
2. L'expedient personal té caràcter reservat i només hi tenen accés el Defensor del Poble, la Sindicatura de Greuges, els jutges de menors competents, el Ministeri Fiscal, les entitats públiques competents en matèria de protecció de menors i les persones que intervenguin en l'execució de la mesura i estiguin autoritzades per l'entitat pública d'acord amb les normes d'organització corresponents. La persona menor d'edat infractora, el seu lletrat o lletrada i, si escau, el seu representant legal també tenen accés a l'expedient.
3. La recollida, la cessió i el tractament automatitzat de dades de caràcter personal de les persones a les quals s'apliqui aquest títol, només es poden fer en fitxers informàtics de titularitat pública dependents del Govern de les Illes Balears, dels jutjats de menors competents o del Ministeri Fiscal, i es regeixen pel que disposen la normativa de protecció de dades de caràcter personal i les normes que la despleguen.

Article 211. Programa d'execució de la mesura

El programa individualitzat d'execució de la mesura aprovat pel jutge o jutgessa de menors ha de contenir un projecte educatiu individualitzat d'acord amb les característiques personals de cada persona menor d'edat infractora, amb una planificació d'activitats, objectius, seguiment i avaluació periòdica.

Article 212. Seguiment de les mesures

El Govern de les Illes Balears ha de fer el seguiment de l'execució de les mesures acordades judicialment, sigui quin sigui el centre, la institució o el professional al qual se n'encomani l'execució material.

Article 213. Modificació de les mesures

Sens perjudici de les competències del jutge o jutgessa de menors, quan, com a resultat del seguiment que indica l'article anterior, s'apreciï que han variat o desaparegut les condicions expressades en la resolució judicial com a fonament o justificació per a la imposició de la mesura, o quan s'entenguin assolits els objectius fixats o es consideri la impossibilitat d'assolir-los, el Govern de les Illes Balears elaborarà un informe motivat en què proposi el que sigui més adequat a l'interès superior de la persona menor d'edat infractora sobre la modificació, la substitució o el desistiment sense efecte de la mesura en compliment, perquè el jutge o jutgessa de menors resolgui el que sigui procedent.

SECCIÓ 2a

MESURES NO PRIVATIVES DE LLIBERTAT

Article 214. Mesures no privatives de llibertat

1. Es consideren mesures no privatives de llibertat les mesures cautelars de llibertat vigilada i la de convivència amb una altra persona, família o grup educatiu, així com les mesures dictades en sentència ferma de tractament ambulatori, assistència a centre de dia, permanència de cap de setmana en domicili, llibertat vigilada, convivència amb una altra persona, família o grup educatiu, prestacions en benefici de la comunitat i tasques socioeducatives.

2. El Govern de les Illes Balears ha de disposar de serveis especialitzats per al compliment de les mesures no privatives de llibertat acordades per resolució judicial. A aquests serveis també els correspon l'execució del règim de llibertat vigilada i la de l'activitat socioeducativa a la qual al·ludeix l'article 40.2.c) de la Llei Orgànica 5/2000, de 12 de gener, reguladora de la responsabilitat penal dels menors.

3. Les mesures no privatives de llibertat s'han d'executar d'acord amb el que determini la resolució judicial i sobre la base de la programació de la intervenció elaborada a aquest efecte.

4. Cada cas s'ha d'assignar a un tècnic o tècnica, que se n'ha de responsabilitzar i ha de coordinar tota la intervenció.

5. En la intervenció, d'orientació primordialment educativa i finalitat integradora, cal procurar el treball en equip, l'orientació multidisciplinària, la participació coordinada dels dispositius i recursos normalitzats i comunitaris, així com dels serveis socials comunitaris i especialitzats, i la col·laboració de professionals especialitzats quan sigui necessari.

6. Sempre que la naturalesa i el contingut de les actuacions concretes ho permetin, aquestes actuacions s'han de dur a terme en el medi social i familiar de la persona menor d'edat infractora.

7. Els procediments d'actuació, genèrics i específics, en l'execució de les diferents mesures no privatives de llibertat s'han d'establir per reglament.

8. Durant l'execució s'han d'elaborar els informes de seguiment, avaluació i revisió de cada cas amb la periodicitat que s'estableixi per reglament, així com els altres que determini la legislació vigent o demanin l'autoritat judicial o el Ministeri Fiscal.

9. En la mesura de tractament ambulatori, els especialistes i facultatius de la xarxa del Servei de Salut de les Illes Balears han d'elaborar i seguir el tractament adequat a cada persona menor d'edat infractora. Aquest tractament s'ha

d'incorporar al programa individualitzat d'execució de la mesura de cada persona menor d'edat infractora elaborat per l'educador o educadora designat.

10. Quan la resolució judicial estableixi la mesura d'acolliment per una altra persona o nucli familiar, el Govern de les Illes Balears ha de garantir la idoneïtat de les persones acollidores en la forma que s'estableixi per reglament.

SECCIÓ 3a MESURES PRIVATIVES DE LLIBERTAT

Article 215. Mesures privatives de llibertat

1. Es consideren mesures privatives de llibertat les mesures cautelars d'internament en centre en el règim adequat i també les mesures dictades en sentència ferma d'internament en règim tancat, semiobert o obert així com d'internament terapèutic en règim tancat semiobert o obert. Igualment té aquesta consideració, als efectes d'aquesta llei, la mesura de permanència de cap de setmana en centre.

2. Des de la consideració que la persona privada de llibertat no es troba exclosa de la societat, i de la naturalesa i el contingut educatiu de la intervenció, l'internament en centre ha d'estar orientat a l'afavoriment de la seva integració social i familiar, i potenciar, en el que sigui compatible amb el contingut de la mesura imposada, les activitats que en permetin la participació social activa, el manteniment dels contactes amb la família i amb persones o institucions del seu entorn, la utilització dels recursos comunitaris normalitzats i la participació de les institucions, entitats i organitzacions de l'exterior en la vida de l'establiment.

3. S'ha de procurar la implicació de la família de la persona menor privada de llibertat i del seu entorn en el procés per garantir-ne la rehabilitació i la reinserció social i la prevenció de la comissió de noves conductes delictives.

CAPÍTOL V CENTRES SOCIOEDUCATIUS PER AL COMPLIMENT DE MESURES PRIVATIVES DE LLIBERTAT

Article 216. Dels centres d'internament per al compliment de mesures privatives de llibertat

1. El Govern de les Illes Balears ha de disposar de centres propis per a l'execució de les mesures privatives de llibertat imposades a persones menors d'edat, llevat que, en interès de la persona menor d'edat infractora, es consideri un altre centre com a més adequat, amb l'autorització prèvia del jutge o jutgessa que hagi dictat la sentència.

2. De conformitat amb l'article 54 de la Llei Orgànica 5/2000, de 12 de gener, reguladora de la responsabilitat penal dels menors, aquests centres específics han de ser diferents dels que preveu la legislació penitenciària per a l'execució de les condemnes penals i les mesures cautelars privatives de llibertat imposades a les persones majors d'edat penal.

3. Així mateix, les mesures privatives de llibertat es poden executar en centres sociosanitaris quan la mesura imposada ho requereixi i tenguin l'autorització prèvia del jutge o jutgessa de menors.

Article 217. Organització interna

1. Els centres han d'estar orientats a afavorir la integració social i familiar de la persona menor d'edat infractora i potenciar les activitats que permetin la seva participació social activa.

2. Aquests centres han de disposar d'un projecte socioeducatiu, en què han de constar els programes, les iniciatives i els recursos de què es valdran per garantir la consecució dels objectius de les mesures imposades pels jutjats de menors.

3. El personal dels centres d'acolliment residencial ha de tenir la titulació acadèmica corresponent a la seva professió, així com la competència i la preparació adequades.

4. S'han de regular per reglament l'organització i el funcionament dels centres d'internament per mesura judicial, tenint en compte els principis proclamats per la Llei Orgànica 5/2000 i per aquesta llei. Entre altres qüestions, cal:

- a) Determinar els requisits materials, funcionals i de personal que han de complir els centres.
- b) Fer referència expressa als drets i obligacions de les persones menors d'edat i dels professionals que les atenen.
- c) Establir la necessitat de disposar d'un reglament de règim intern que s'ajusti en el contingut a les particularitats del centre i del projecte educatiu corresponent.

5. Cada un dels centres existents ha de disposar d'un reglament de règim intern sobre el desenvolupament de la vida de les persones menors d'edat, el seu règim disciplinari i els procediments per a l'obtenció de permisos, sortides i comunicacions de les persones menors d'edat amb les seves famílies, supervisat per la direcció general que tenguí la competència en matèria de persones menors d'edat.

Article 218. Supervisió i inspecció

1. El Govern de les Illes Balears, a través de la conselleria competent en matèria de persones menors d'edat, exerceix les funcions d'inspecció per garantir que l'actuació dels centres i els professionals es dugui a terme amb respecte als drets i les garanties de les persones menors d'edat internades.

2. Les persones menors d'edat infractores poden sol·licitar comunicació amb l'òrgan d'inspecció competent.

CAPÍTOL VI

DRETS I DEURES DE LES PERSONES MENORS D'EDAT INFRACTORES INTERNADES. RÈGIM DISCIPLINARI

Article 219. Drets de les persones menors d'edat infractores internades en els centres d'internament

1. Les persones menors d'edat infractores subjectes a alguna mesura d'internament tenen dret que es respecti la seva personalitat, la seva llibertat ideològica i religiosa i els drets i els interessos legítims no afectats pel contingut de la mesura, especialment els inherents a la minoria d'edat civil, així com tots els drets que estableix l'article 56 de la Llei 5/2000, de 12 de gener, reguladora de la responsabilitat penal dels menors, i, concretament, que es respecti el seu dret a:

- a) Ser informades dels seus drets i obligacions.
- b) Ser ateses sense discriminació per raó de naixement, edat, raça, nacionalitat, ètnia, sexe, estat civil, orientació sexual, identitat de gènere, aptitud física o psíquica, estat de salut, llengua, cultura, religió, creença, ideologia o qualsevol altra condició o circumstància personal, econòmica o social, amb respecte als seus orígens i afavorint la conservació del seu bagatge cultural i religió.
- c) Rebre un tracte digne per part del personal del centre d'internament i dels altres residents.
- d) Veure respectats la confidencialitat de les dades que consten en el seu expedient i el deure de reserva en l'ús d'aquestes dades; en aquest sentit, la seva condició de persones internades ha de ser estrictament reservada davant de tercers.
- e) Comunicar-se lliurement amb els seus pares i mares, representants legals, familiars o altres persones, llevat que sigui contrari al seu interès en el marc d'un procediment de protecció; rebre visites al centre d'internament, i gaudir de sortides i permisos d'acord amb la legislació vigent.
- f) Comunicar-se de manera reservada amb els seus lletrats, amb el jutge o jutgessa de menors competent, amb el Ministeri Fiscal i amb el servei competent per a la inspecció dels centres d'internament.
- g) Veure respectada la seva intimitat.
- h) Tenir cobertes les necessitats bàsiques de la vida quotidiana que permetin el seu desenvolupament personal integral.
- i) Realitzar activitats escolars, formatives, laborals o qualssevol altres orientades a la seva formació i al seu desenvolupament
- j) Conèixer la seva situació legal en tot moment.
- k) Ser informades, en un llenguatge adaptat al seu nivell i capacitat d'entesa, dels procediments de reclamació existents al centre d'internament i de la possibilitat de formular peticions i queixes a la direcció del centre, al Govern de les Illes Balears, a les autoritats judicials, al Ministeri Fiscal, al defensor o defensora de la infància i l'adolescència, i a presentar tots els recursos legals que preveu la legislació vigent en defensa dels seus drets i interessos legítims.
- l) Exercir els drets civils, polítics, socials, religiosos, econòmics i culturals que els corresponguin, excepte quan siguin incompatibles amb el compliment de la mesura.
- m) Complir la mesura d'internament en el centre més proper al seu domicili, d'acord amb el seu règim d'internament.
- n) Disposar d'un programa d'atenció individualitzada i participar en la seva elaboració i avaluació periòdiques.
- o) Rebre informació personal i actualitzada sobre els seus drets i obligacions, la seva situació personal i judicial, les normes de funcionament intern del centre, així com els procediments concrets per fer efectius aquests drets, especialment per formular peticions o queixes o presentar recursos. Aquesta informació s'ha de proporcionar a les persones menors d'edat infractores en el moment de l'ingrés al centre i s'ha de facilitar en un idioma que entenguin i en un format i amb un vocabulari i una redacció adaptats a la seva capacitat d'entesa o a les seves necessitats especials.

- p) Saber que els seus representants legals estan informats sobre la seva situació i evolució així com sobre els drets que els corresponen, amb els límits que preveu la legislació vigent.
- q) Quan es tracti de menors internades, tenir en companyia seva, els fills i filles de menys de tres anys, en les condicions i amb els requisits establerts reglamentàriament.

Article 220. Deures de les persones menors d'edat infractores internades en els centres d'internament

1. Les persones menors d'edat infractores sotmeses a una mesura d'internament tenen els deures que estableix l'article 57 de la Llei 5/2000 i, concretament, han de:

- a) Romandre en el centre fins al moment del final de la mesura, sens perjudici de les sortides i les activitats autoritzades a l'exterior.
- b) Respectar i complir les normes de funcionament del centre d'internament i les directrius o instruccions que rebin del personal en l'exercici legítim de les seves funcions.
- c) Respectar la dignitat i la funció de totes les persones que treballin o visquin al centre d'internament.
- d) Utilitzar adequadament les instal·lacions del centre i els mitjans materials que es posin a la seva disposició.
- e) Desenvolupar les activitats escolars, laborals o qualssevol altres orientades a la seva formació.
- f) Complir les mesures disciplinàries imposades segons el que disposa l'article 221 d'aquesta llei.
- g) De conformitat amb la Llei 41/2002, de 14 de novembre, bàsica reguladora de l'autonomia del pacient i de drets i obligacions en matèria d'informació i documentació clínica, sotmetre's als reconeixements i a les proves mèdiques que siguin necessaris en garantia del dret a la salut de la persona internada i de les altres persones que visquin o treballin al centre.

Article 221. Règim disciplinari

1. Les persones menors d'edat infractores subjectes a mesures judicials d'internament poden ser objecte de les mesures disciplinàries establertes en l'article 60 de la Llei Orgànica 5/2000, modificada per la Llei Orgànica 8/2006, de 4 de desembre, i el capítol IV del Reglament de la Llei Orgànica 5/2000, aprovat pel Reial decret 1774/2004, de 30 de juliol.

2. En cap cas no es pot privar les persones menors d'edat infractores dels seus drets d'alimentació, assistència sanitària, ensenyament obligatori, comunicacions i visites.

3. La petició d'excuses a la persona ofesa, la restitució de béns o la reparació de danys, en el marc d'un procediment de mediació, poden reduir, suspendre o deixar sense efecte l'aplicació de la sanció, sempre que no es reiteri la conducta sancionable.

4. La imposició de les sancions disciplinàries per infraccions molt greus o greus correspon al director o directora del centre. L'aplicació de les sancions corresponents a faltes lleus pot recaure en qualsevol dels professionals que integren l'equip educatiu multidisciplinari.

5. S'ha de comunicar al jutge o jutgessa de menors i al Ministeri Fiscal qualsevol sanció imposada que correspongui a una falta greu o molt greu.

6. Per reglament, es pot establir un sistema d'incentius adequat per premiar o incentivar la bona conducta i el comportament responsable de les persones menors d'edat infractores.

CAPÍTOL VII

DE LES ACTUACIONS POSTERIORIS A L'EXECUCIÓ DE LES MESURES

Article 222. Actuacions posteriors a l'execució de les mesures

1. Una vegada acabada l'execució d'una mesura, si la persona menor d'edat infractora necessita ajuda per culminar la seva integració, el Govern de les Illes Balears pot oferir les actuacions d'orientació o suport que perllonguin les accions facilitadores de la seva reinserció i ajust social i encomanar-ne l'execució als serveis especialitzats.

2. El Govern de les Illes Balears ha d'afavorir el desenvolupament de programes de suport, tutela i inserció sociolaboral de les persones menors d'edat que hagin estat sotmeses a alguna mesura judicial.

TÍTOL VI

ORGANITZACIÓ INSTITUCIONAL I ADMINISTRATIVA

CAPÍTOL I

SINDICATURA DE GREUGES

Article 223. La Sindicatura de Greuges

1. El síndic o síndica de greuges, de la manera i en les condicions que estableix la normativa reguladora, ha de vetllar especialment perquè les administracions públiques compleixin el que disposa aquesta llei.

2. A aquest efecte, es pot nomenar un defensor o defensora de la infància i l'adolescència adjunt a la Sindicatura de Greuges.

CAPÍTOL II

CONSELL D'INFÀNCIA I FAMÍLIA DE LES ILLES BALEARS

Article 224. Objecte, funcions i composició

1. El Consell d'Infància i Família de les Illes Balears és l'òrgan col·legiat de composició mixta i multidisciplinària adscrit a la conselleria competent en matèria d'infància i família del Govern de les Illes Balears que exerceix funcions de consulta i proposta i constitueix un fòrum de debat per promoure i facilitar la participació, la consulta i el diàleg de totes les institucions i entitats implicades en aquesta matèria.

2. La composició, els objectius i el règim de funcionament s'estableixen reglamentàriament.

CAPÍTOL III

OBSERVATORI DE LA INFÀNCIA I L'ADOLESCÈNCIA DE LES ILLES BALEARS

Article 225. Objecte, funcions i composició

1. L'Observatori de la Infància i l'Adolescència de les Illes Balears es configura com un òrgan col·legiat de composició mixta i multidisciplinària adscrit a la conselleria competent en matèria d'infància i família del Govern de les Illes Balears, de caràcter consultiu i amb capacitat de proposta, de l'Administració de la comunitat autònoma de les Illes Balears, amb funcions d'assessorament, suport i estudi en matèria dels drets de la infància i l'adolescència.

2. La composició, els objectius i el règim de funcionament s'estableixen reglamentàriament.

CAPÍTOL IV

COMISSIÓ INTERINSULAR DE PROTECCIÓ DE MENORS

Article 226. Objecte, funcions i composició

1. La Comissió Interinsular de Protecció de Menors és un òrgan col·legiat que té per objecte unificar els criteris d'aplicació de la normativa vigent o futura i també planificar i avaluar l'estratègia en matèria de protecció de menors que s'ha d'aplicar en l'àmbit de les Illes Balears. Així mateix, té facultats per interpretar i fixar criteris d'aplicació de la normativa i per formular propostes per assegurar la protecció social, econòmica i jurídica de les persones menors d'edat.

2. La Comissió Interinsular de Protecció de Menors ha d'estar integrada pels membres següents:

- a) El president o presidenta, que ha de ser la persona titular de la conselleria del Govern competent en la matèria o la persona en qui delegui.
- b) Quatre vocals nomenats pels consells insulars, un per cada consell, un dels quals actuarà de secretari o secretària de la Comissió, nomenat pel conseller o consellera de la comunitat autònoma competent en la matèria.

3. La Comissió s'ha de reunir com a mínim una vegada l'any i quan ho sol·liciti almenys una de les institucions representades o quan ho determini el president o presidenta. Els vocals poden assistir a les sessions acompanyats dels tècnics que considerin oportuns, que tindran veu però no vot. Així mateix, es poden constituir comissions tècniques de treball formades pel personal de les institucions representades en la Comissió, amb la finalitat de prestar-li suport tècnic sobre les matèries relacionades amb la protecció social i jurídica de les persones menors d'edat.

4. La Comissió Interinsular de Protecció de Menors ha d'elaborar i aprovar el reglament de funcionament propi.

CAPÍTOL V

OFICINA BALEAR DE LA INFÀNCIA I L'ADOLESCÈNCIA

Article 227. Naturalesa jurídica

1. L'Oficina Balear de la Infància i l'Adolescència és un òrgan de l'Administració de la comunitat autònoma de les Illes Balears que, amb dependència directa de la conselleria que tengui atribuïdes competències de benestar social, encara que amb total autonomia funcional i de gestió, ha de vetllar per la defensa i la promoció dels drets de les persones menors d'edat.

2. Les competències, l'estructura i el règim de funcionament s'estableixen en el Decret 16/1997, de 30 de gener, pel qual es crea l'Oficina de Defensa dels Drets del Menor a la comunitat autònoma de les Illes Balears, modificat pel Decret 83/1998, d'11 de setembre, i pel Decret 25 /2000, de 25 de febrer.

3. Quan s'hagi nomenat un defensor o defensora de la infància i l'adolescència adjunt a la Sindicatura de Greuges, aquesta figura assumirà les funcions de l'Oficina Balear de la Infància i l'Adolescència.

TÍTOL VII

INSPECCIÓ I RÈGIM SANCIONADOR

CAPÍTOL I

INSPECCIÓ

Article 228. Inspecció

A l'àmbit territorial de les Illes Balears, les administracions públiques competents han de vetllar perquè es compleixi el que disposen aquesta llei i la normativa que la desplegui, i han de destinar els mitjans personals i materials necessaris per exercir la funció inspectora.

Article 229. Funcions de la inspecció

La inspecció en matèria d'infància i adolescència ha d'exercir les funcions següents:

- a) Vigilar i comprovar el compliment dels preceptes d'aquesta llei i de les normes que la despleguin.
- b) Assessorar i informar sobre les disposicions en matèria d'infància i adolescència.
- c) Tramitar la documentació que correspongui a l'exercici de la funció inspectora.
- d) Verificar els fets que, eventualment, els particulars denunciïn i que puguin ser constitutius d'infracció.
- e) Dur a terme qualsevol altra funció que se li atribueixi legalment o reglamentàriament.

Article 230. Planificació i procediment d'inspecció

1. La inspecció d'entitats, serveis i establiments de serveis destinats a l'atenció a la infància i l'adolescència a què es refereix aquesta llei s'ha de desenvolupar preferentment d'acord amb la planificació que estableixen les administracions competents en aquesta matèria.

2. No obstant això, aquestes entitats, serveis i establiments s'han d'inspeccionar periòdicament, i les actuacions d'inspecció s'inicien d'ofici, ja sigui per iniciativa pròpia

de l'òrgan competent, per ordre superior, per petició raonada d'altres òrgans o per denúncia.

3. Els plans han d'incloure la coordinació i la col·laboració entre les unitats d'inspecció en matèria d'infància i adolescència de les diverses administracions públiques de les Illes Balears.

4. Les actuacions d'inspecció s'han d'adequar al procediment i a les regles d'actuació que s'estableixin reglamentàriament.

Article 231. El personal d'inspecció

1. Ha d'exercir la inspecció personal funcionari degudament acreditat que ocupi llocs de treball que comportin l'exercici de funcions d'inspecció i que estigui adscrit a òrgans administratius que en tenguin atribuïda la competència.

2. El personal d'inspecció ha de tenir els coneixements i la titulació adequats per dur a terme de manera eficaç les comeses que té assignades, d'acord amb el que es determini legalment i reglamentàriament.

3. No poden exercir les funcions d'inspecció persones que gestionin o tenguin interessos econòmics en l'entitat, els serveis o els establiments destinats a l'atenció a la infància i l'adolescència que s'inspeccionin, o en siguin propietàries.

4. En l'exercici de les seves funcions, el personal d'inspecció té la consideració d'agent de l'autoritat i pot sol·licitar la col·laboració d'altres autoritats o de personal funcionari quan sigui necessari per desenvolupar la seva activitat. En aquest sentit, l'administració pública competent pot habilitar personal funcionari per exercir les funcions inspectores en els casos en què calgui reforçar les actuacions d'inspecció.

5. El personal funcionari dels serveis d'inspecció ha de portar un document acreditatiu de la seva condició, que ha d'exhibir en l'exercici d'aquestes tasques.

6. Les persones que siguin titulars, responsables o gestores d'entitats, serveis o establiments destinats a l'atenció a la infància i l'adolescència tenen el deure de col·laborar amb el personal d'inspecció i facilitar-li l'exercici de les comeses que té assignades. Concretament, estan obligades a facilitar l'examen dels documents, dels llibres i de les dades estadístiques que siguin preceptius reglamentàriament, també en el cas que aquestes dades es tractin informàticament. Així mateix, han de subministrar tota la informació necessària per conèixer el compliment de la normativa vigent en matèria d'infància i adolescència.

7. Per garantir els drets de les persones menors d'edat, el personal d'inspecció està facultat per accedir lliurement, en qualsevol moment, després d'identificar-se i sense necessitat de notificació prèvia, a totes les entitats, serveis i establiments subjectes a les prescripcions d'aquesta llei, i també per efectuar tota mena de comprovacions materials, de qualitat i comptables. El personal d'inspecció també pot accedir a tots els espais de les entitats, els serveis o els establiments destinats a l'atenció a la infància i l'adolescència, entrevistar-se particularment amb els infants o adolescents o les persones que els representin legalment i dur a terme les actuacions necessàries per complir les funcions assignades.

8. L'Administració de la comunitat autònoma exerceix la funció inspectora en les matèries de la seva competència que recull aquesta llei. L'exercici de la competència recau en els òrgans que, a aquest efecte, designin les conselleries competents en matèria de sanitat, productes alimentaris, consum, comerç, habitatge, transport, educació, cultura, esports, treball, serveis socials, interior, activitats, espectacles, medi

ambient, agricultura, pesca, turisme, temps lliure, espais lliures, mitjans de comunicació, publicitat, protecció de dades, innovació i noves tecnologies (TIC), quan la infracció es produeixi en el seu àmbit competencial d'actuació, d'acord amb el que estableixen els decrets d'estructura orgànica de les conselleries competents. En els supòsits no atribuïts específicament a una conselleria, la funció inspectora correspon a la conselleria competent en matèria d'infància i adolescència.

9. Els ajuntaments i els consells insulars exerceixen la funció inspectora en les matèries pròpies de la seva competència que estableix aquesta llei. La determinació de l'òrgan inspector concret s'ha de fer d'acord amb la normativa pròpia.

10. Les actuacions inspectores s'han de dur a terme amb subjecció estricta al que disposin aquesta llei i les normes que la despleguin.

Article 232. Deures del personal d'inspecció

1. En l'exercici de les seves funcions, el personal d'inspecció ha d'observar el deure de respecte i consideració degut a les persones interessades i al públic en general, i ha de prendre les mesures necessàries per protegir-ne la intimitat.

2. El personal d'inspecció ha d'exercir les seves funcions de manera que no es dificulti, més enllà del que sigui necessari, el bon funcionament dels establiments i els serveis inspeccionats.

3. Si la inspecció té coneixement de fets que poden constituir o ser delictes, falta o infracció administrativa d'altres àmbits competencials, ho ha de comunicar a l'òrgan competent i s'ha d'atenir al que disposa l'article 259 d'aquesta llei.

Article 233. Actes de la inspecció

1. De cada actuació d'inspecció, i una vegada efectuades les comprovacions i les investigacions oportunes, se n'ha d'estendre una acta en què s'han de fer constar, com a mínim, les dades següents:

- a) El lloc, la data i l'hora de les actuacions.
- b) La identificació de la persona que realitza la inspecció.
- c) La identificació de l'entitat, el servei o l'establiment destinat a l'atenció a la infància i l'adolescència inspeccionat, i també de la persona davant qui s'efectua la inspecció.
- d) La descripció dels fets, les manifestacions i les circumstàncies que es considerin rellevants i, en tot cas, dels que puguin ser demostratius de la comissió d'una infracció. En aquest darrer cas, s'han d'indicar les disposicions i els preceptes suposadament infringits.
- e) La documentació o els elements de judici que s'incorporen a l'acta o que recull el personal d'inspecció.
- f) La conformitat o disconformitat de la persona davant la qual s'efectua la inspecció respecte del contingut de l'acta.

2. La inspecció s'ha d'efectuar, sempre que sigui possible, en presència de la persona titular o responsable de l'entitat, el servei o l'establiment inspeccionat, a la qual s'ha de sol·licitar que signi l'acta. S'hi ha de deixar constància de la negativa a signar, i se li ha de lliurar una còpia de l'acta.

3. No obstant el que disposa l'apartat anterior, el personal d'inspecció actuant pot mantenir, amb caràcter reservat i sense la presència de la persona que hagi de signar

l'acta, les entrevistes que consideri oportunes amb les persones usuàries i el personal dels establiments o serveis inspeccionats.

4. Els fets que directament constati el personal d'inspecció que es formalitzin en una acta, amb observança dels requisits que estableix aquest article, es presumeixen certs i tenen valor probatori sens perjudici de les proves que puguin assenyalar o aportar les persones interessades en defensa dels seus drets o interessos.

Article 234. Actes d'advertiment

1. Quan els fets detectats consisteixin en deficiències o incompliments de la normativa dels quals no es puguin derivar danys o perjudicis per a les persones interessades, el personal d'inspecció pot formular l'assessorament o els advertiments necessaris.

2. En aquest cas, s'ha de substituir l'acta a què es refereix l'article anterior per una acta d'advertiment en què s'ha de deixar constància dels aspectes següents:

- a) Les deficiències o els incompliments de la normativa detectats.
- b) L'assessorament o els advertiments formulats.
- c) Les actuacions necessàries per esmenar les deficiències i el termini en què s'han de dur a terme.

Article 235. Requeriments a les entitats públiques

1. Quan l'establiment o servei inspeccionat sigui de titularitat pública, el personal d'inspecció actuant ha d'incloure en l'acta corresponent un requeriment formal d'esmena de deficiències o d'adequació a la legalitat, que ha de confirmar l'òrgan competent de l'Administració de les Illes Balears i s'ha de comunicar a l'entitat pública titular de l'establiment o servei en el termini de quinze dies.

2. No es pot acordar la iniciació del procediment sancionador contra una entitat pública fins que no s'hagin comprovat les circumstàncies següents:

- a) La recepció del requeriment per l'autoritat o el personal funcionari competents.
- b) La manca d'execució de les actuacions requerides o la inexistència o la insuficiència de les raons al·legades per no atendre el requeriment.
- c) L'acabament del termini fixat prèviament per complir el requeriment.

CAPÍTOL II INFRACCIONS

Article 236. Infraccions administratives i subjectes responsables

1. En aquesta llei, es consideren infraccions administratives les accions o les omissions en matèria d'atenció i protecció dels infants i adolescents tipificades i sancionades en aquest títol.

2. Són subjectes responsables de les infraccions administratives les persones físiques o jurídiques a les quals siguin imputables les accions o les omissions constitutives d'infraccions que tipifica aquesta llei.

3. Les infraccions es classifiquen en lleus, greus i molt greus, atenent l'interès superior de la persona menor d'edat, la importància dels béns jurídics objecte de protecció i la lesió o el risc de lesió que es derivi de les conductes previstes.

4. En cap cas, no es pot imposar una doble sanció administrativa a un mateix subjecte pels mateixos fets i els mateixos interessos públics protegits, si bé s'han d'exigir les responsabilitats que es dedueixin de fets o infraccions concurrents. Les infraccions que determina aquest títol que també estiguin tipificades en la normativa sectorial específica decauen en favor d'aquesta normativa. A aquest efecte, s'ha de traslladar la denúncia o les actuacions d'ofici dutes a terme a l'administració o l'òrgan competent.

Article 237. Infraccions lleus

Constitueixen infraccions lleus les accions i les omissions següents, sempre que no s'hagin de qualificar com a greus o molt greus d'acord amb els articles 238 i 239 d'aquesta llei:

- a) L'incompliment de les obligacions que estableix aquesta llei per part dels pares i mares i de tota persona que tenguí alguna responsabilitat sobre un infant o adolescent, sempre que de l'incompliment no es derivi un dany greu per a l'infant o l'adolescent.
- b) El fet que les persones titulars dels centres o serveis o el personal al seu servei no facilitin el tractament i l'atenció que, d'acord amb la seva finalitat, corresponen a les necessitats dels infants i adolescents, sempre que no se'n derivin perjudicis per a aquestes persones menors d'edat.
- c) Totes les accions o les omissions que suposin l'incompliment de la normativa sobre autorització, registre i actualització de dades, acreditació, inspecció i funcionament de les entitats, els serveis i els centres que tenguin com a finalitat l'atenció a la infància i l'adolescència.
- d) La manca de reglament de règim intern, en els centres en què sigui preceptiu, o el fet d'incomplir-ne greument el contingut.
- e) El fet que els pares i mares o les persones que tenguin atribuïda la tutela o la guarda de les persones menors d'edat no gestionin una plaça escolar per a un infant o adolescent en període d'escolarització.
- f) El fet que els pares i mares o les persones que tenguin atribuïda la tutela o la guarda de les persones menors d'edat no procurin, en el període d'escolarització obligatòria, que els infants o adolescents assisteixin al centre escolar quan disposin d'una plaça i sense cap causa que ho justifiqui.
- g) L'incompliment dels pares i mares o les persones que tenguin atribuïda la tutela o la guarda de les persones menors d'edat, durant la tramitació d'un expedient de desemparament, de l'obligació establerta per l'article 128 d'aquesta llei de comparèixer a la seu administrativa a la qual se'ls convoqui, quan no constitueixi una infracció greu.

Article 238. Infraccions greus

Constitueixen infraccions greus les accions i les omissions següents, sempre que no hagin de ser qualificades com a molt greus d'acord amb l'article 239 d'aquesta llei:

- a) Reincidir en infraccions lleus.
- b) Cometre les infraccions que tipifica com a lleus l'article 237 anterior si l'incompliment o els perjudicis causats als drets de les persones menors d'edat són greus o afecten una pluralitat d'aquests drets.

- c) Incomplir, els pares i mares i tota persona que tengui alguna responsabilitat sobre un infant o adolescent, les obligacions que estableix aquesta llei, sempre que de l'incompliment es derivi un dany greu per a l'infant o adolescent.
- d) Utilitzar infants o adolescents en activitats publicitàries o espectacles si aquesta llei ho prohibeix.
- e) Permetre l'entrada d'infants o adolescents a establiments, locals o recintes on els estigui prohibit l'accés d'acord amb l'article 53.1 d'aquesta llei.
- f) Permetre la participació activa d'infants o adolescents als espectacles o a les festes públiques a què fa referència l'article 53.2 d'aquesta llei.
- g) Oferir, vendre, llogar, difondre per qualsevol mitjà als infants o adolescents, o exposar públicament, de manera que quedin lliurement al seu abast, publicacions, objectes, materials audiovisuals, jocs informàtics o materials de qualsevol naturalesa que incitin a la violència i a activitats delictives o a qualsevol mena de discriminació, o que tinguin un contingut pornogràfic o incitin al consum de substàncies o a la comissió d'actuacions que generen addiccions perjudicials per a la salut d'infants i adolescents, o que els siguin perjudicials, o que incitin a tenir actituds o conductes que vulnerin els drets i els principis reconeguts en la Constitució o en aquesta llei. La responsabilitat d'aquestes accions correspon als titulars dels establiments i, si escau, a les persones físiques infractores.
- h) Projectar material audiovisual de qualsevol tipus en llocs públics o en espectacles accessibles als infants o adolescents amb els continguts que descriu l'apartat g) d'aquest article.
- i) Incomplir el que estableix aquesta llei sobre la programació i les emissions de ràdio i televisió, i sobre l'ús i l'accés a sistemes de telecomunicació i telemàtics. La responsabilitat d'aquestes accions correspon als mitjans de comunicació infractors.
- j) Cometre les accions i les omissions previstes en les lletres b) i e) de l'article anterior quan se'n derivin perjudicis greus per als infants o adolescents.
- k) No assabentar l'administració pública competent o una altra autoritat pública que un infant o adolescent es troba en situació de risc o de desemparament o ha fugit de la llar, quan hi ha possibilitats reals per actuar i quan el fet d'ometre-ho comporta, de manera notòria, el perllongament de la situació de desprotecció, d'acord amb el que disposen aquesta llei i l'article 13 de la Llei Orgànica 1 /1996, de 15 de gener, de protecció jurídica del menor, de modificació parcial del Codi Civil, i de la Llei d'enjudiciament civil.
- l) No posar a disposició de l'administració pública competent o d'una altra autoritat pública o de la família, en el termini de 24 hores, un infant o adolescent que es trobi abandonat, extraviat o escapat de casa seva.
- m) Incomplir les resolucions administratives dictades per l'òrgan competent en matèria de protecció de la infància i l'adolescència.
- n) Emetre o difondre publicitat que contravengui les prohibicions o els principis que estableix aquesta llei. La responsabilitat d'aquestes accions correspon als mitjans que l'emeten o la difonen.
- o) Utilitzar persones menors d'edat en la publicitat de manera que es contravengui el que estableix aquesta llei. La responsabilitat d'aquesta acció correspon a l'anunciant i als mitjans que l'emeten o la difonen.

- p) Difondre dades personals dels infants o adolescents pels mitjans de comunicació.
- q) Excedir-se en les mesures correctores a persones menors d'edat sotmeses a mesures judicials o a la limitació dels seus drets més enllà del que s'hagi establert en les decisions judicials o en les normes que regulin el funcionament intern dels centres i les institucions on es trobin, efectuades per les persones responsables, els treballadors o els col·laboradors dels centres o de les institucions.
- r) Intervenir, els centres sanitaris, els professionals de la sanitat, dels serveis socials o del dret, o qualsevol persona física o jurídica, en funcions de mediació per a l'acolliment o l'adopció d'un infant o adolescent, sense l'habilitació corresponent.
- s) Rebre un infant o adolescent aliè a la família amb la intenció de la seva futura adopció, sense la intervenció de l'òrgan competent de l'entitat pública.
- t) Impedir, els pares i mares o les persones que tenguin atribuïda la tutela o la guarda de les persones menors d'edat, que un infant o adolescent en període d'escolarització obligatòria assisteixi al centre escolar quan disposi d'una plaça i sense cap causa que ho justifiqui.
- u) Obrir, tancar o engegar el funcionament d'un servei o un centre d'atenció a la infància i l'adolescència sense haver obtingut prèviament l'autorització administrativa oportuna.
- v) Impedir, obstruir o dificultar, els titulars dels centres o els serveis d'atenció a la infància i l'adolescència o el personal al seu servei, les funcions d'inspecció i control, de qualsevol manera.
- w) Intervenir amb funcions de mediació per a l'acolliment familiar i l'adopció internacional sense estar acreditat o habilitat.
- x) Cometre totes les accions o les omissions no previstes en els apartats anteriors que suposin incomplir les normes sobre autorització, registre, acreditació, inspecció i funcionament de les entitats, els serveis i els centres que tenguin com a finalitat l'atenció a infants o adolescents, sempre que impliquin una conducta de caràcter dolós o siguin materialment danyoses per als destinataris d'aquelles entitats, serveis o centres.
- y) Emparar o exercir, les persones titulars de centres o serveis d'atenció a la infància i l'adolescència sense ànim de lucre o el personal al seu servei, pràctiques lucratives.
- z) Percebre quantitats no autoritzades com a contraprestació pels serveis d'atenció a la infància i l'adolescència o a les famílies, les entitats col·laboradores que actuïn en règim de concert amb qualsevol de les administracions públiques amb competències en matèria de persones menors d'edat a l'àmbit de les Illes Balears.
- aa) Incomplir, el centre o el personal sanitari, l'obligació d'identificar la persona nomenada, d'acord amb l'article 18.4 d'aquesta llei.
- bb) Incomplir, els professionals que intervenguin en la protecció de la infància i l'adolescència, el deure de confidencialitat i reserva respecte de les dades personals d'infants i adolescents.
- cc) Incomplir, la ciutadania que tenguí coneixement de la situació de desemparament en què es troba un infant o adolescent, el deure de

- comunicació establert en l'article 95 d'aquesta llei, quan no constitueixi una infracció molt greu.
- dd) Incomplir, algun dels pares i mares o alguna de les persones que tenguin atribuïda la tutela o la guarda de l'infant o adolescent, durant la tramitació d'un expedient de desamparament, l'obligació establerta en l'article 128 d'aquesta llei de comparèixer a la seu administrativa a la qual se'ls convoqui quan l'incompliment comporti o pugui comportar un perill greu o molt greu per a la integritat física o psíquica de la persona menor d'edat.
 - ee) Obstaculitzar o impossibilitar l'execució de les mesures de protecció acordades per l'entitat pública competent en matèria de desamparament, quan no constitueixi una infracció molt greu.
 - ff) Incomplir, els pares i mares o alguna de les persones que tenguin atribuïda la tutela o la guarda de l'infant o adolescent, els requeriments de l'entitat o organisme que ha d'elaborar o enviar informes de seguiment postadoptiu o de seguiment d'altres mesures protectores prèvies a l'adopció, en la forma i el temps determinats per la legislació aplicable, o bé obstaculitzar l'actuació de l'entitat o organisme amb relació a l'elaboració o la tramesa dels informes esmentats.
 - gg) Cometre qualsevol infracció dels drets que reconeix aquesta llei no recollida expressament en aquest article.

Article 239. Infraccions molt greus

Són infraccions molt greus:

- a) Reincidir en infraccions greus.
- b) Dur a terme les accions o les omissions que preveu l'article anterior quan se'n deriven danys per als drets de l'infant o adolescent de reparació impossible o difícil.
- c) Cometre la infracció greu tipificada en la lletra r) de l'article anterior quan hi hagi hagut preu, engany o perill manifest per a la integritat física o psíquica de l'infant o adolescent.
- d) Cometre la infracció greu tipificada en la lletra s) de l'article anterior quan hi hagi hagut preu, engany o perill manifest per a la integritat física o psíquica de l'infant o adolescent.
- e) Cometre la infracció greu tipificada en la lletra w) de l'article anterior quan hi hagi hagut preu, engany o perill manifest per a la integritat física o psíquica de l'infant o adolescent.
- f) Cometre les infraccions greus tipificades en les lletres d) i n) de l'article anterior quan hi hagi hagut preu, engany o perill manifest per a la integritat física o psíquica de l'infant o adolescent.

Article 240. Reincidència

Es produeix reincidència quan la persona responsable de la infracció ha estat sancionada mitjançant una resolució ferma per la comissió d'una altra infracció de la mateixa naturalesa en el termini d'un any comptador des de la notificació de la resolució.

Article 241. Prescripció de les infraccions

1. Les infraccions que tipifica aquesta llei prescriuen al cap de sis mesos si són lleus; al cap de dos anys, si són greus; i al cap de tres anys, si són molt greus.

2. El termini de prescripció de les infraccions comença a comptar des de la data de comissió de la infracció. En el cas d'infraccions continuades o permanents, el termini comença a comptar des de la data en què hagi acabat la conducta infractora.

3. Interromp la prescripció la iniciació, amb coneixement de la persona interessada, d'un procediment administratiu de naturalesa sancionadora, i es reinicia el termini de prescripció si l'expedient sancionador està paralitzat durant més d'un mes per causa no imputable al presumpte responsable.

4. No obstant els apartats anteriors, quant a les infraccions establertes en les lletres r) i s) de l'article 238 i c) i d) de l'article 239, ambdós d'aquesta llei, el termini es computa des de l'endemà del dia en què la persona menor d'edat assoleix la majoria d'edat.

CAPÍTOL III SANCIONS ADMINISTRATIVES

Article 242. Sancions

1. Les infraccions que estableix aquesta llei s'han de sancionar de la manera següent:

- a) Infraccions lleus: amonestació per escrit o multa de fins a 12.000 euros.
- b) Infraccions greus: multes des de 12.001 euros fins a 60.000 euros.
- c) Infraccions molt greus: multes des de 60.001 euros fins a 600.000 euros.

2. En els supòsits a què fan referència els apartats a), e), f) i g) de l'article 237; els apartats a), b), c), s), t), cc), dd) i ff) de l'article 238; i els apartats a) i b) de l'article 239, l'òrgan competent per sancionar pot substituir, amb el consentiment del presumpte infractor o infractora, les sancions econòmiques que estableix l'apartat anterior per les mesures educatives o socials que es determinin per reglament, tenint en compte els criteris de gradació que estableix l'article 245 d'aquesta llei.

Article 243. Multes coercitives

1. En tots els casos en què la infracció consisteixi en l'omissió d'alguna conducta o actuació exigible legalment, la sanció ha d'anar acompanyada d'un requeriment en què es detallin tant les actuacions concretes que ha de dur a terme la persona infractora per a la restitució de la situació a les condicions exigibles legalment com el termini de què disposa per a això.

2. Si la infracció que és objecte d'un expedient suposa un risc greu per a la seguretat o la salut de l'infant o adolescent, el requeriment a què es refereix l'apartat anterior es pot fer en qualsevol moment del procediment. Si s'incompleix, en el supòsit que pugui executar l'esmena una persona diferent de l'obligada, l'administració l'ha d'executar subsidiàriament a càrrec de la persona obligada.

3. Quan la persona obligada no compleix dins el termini i en la forma escaient el que estableix el requeriment corresponent, l'òrgan competent per sancionar pot acordar la imposició de multes coercitives.

4. Les multes coercitives poden ser reiterades per lapses de temps no inferiors a un mes, i la quantia no pot excedir el 30% de la quantia de la multa imposada com a sanció. Aquesta quantia s'ha de fixar tenint en compte els criteris següents:

- a) El retard en el compliment de l'obligació d'esmenar la infracció.
- b) L'existència d'intencionalitat o reiteració en l'incompliment de les obligacions.
- c) La naturalesa dels perjudicis causats.

5. En cas d'impagament, les multes coercitives són exigibles per via de constrenyiment una vegada transcorreguts trenta dies des de la notificació.

6. Les multes coercitives són independents i compatibles amb les sancions que es puguin imposar.

Article 244. Sancions accessòries

1. En les infraccions molt greus també es poden acumular les sancions següents:

- a) La inhabilitació per a l'exercici de les activitats que preveu aquesta llei durant els cinc anys següents, amb la revocació consegüent, si escau, de l'autorització administrativa corresponent o de l'acreditació.
- b) La inhabilitació dels directors dels centres com a tals durant els cinc anys següents.
- c) La prohibició de rebre finançament públic per un període d'entre un i cinc anys.
- d) La suspensió temporal, total o parcial, del servei per un període màxim d'un any.
- e) La cessació definitiva, total o parcial, del servei, que porta implícita la revocació de l'autorització administrativa corresponent i, si escau, de l'acreditació.
- f) ⁹La inhabilitació per formalitzar contractes i acords d'acció concertada amb les administracions públiques de la comunitat autònoma de les Illes Balears.

En el cas dels contractes, la inhabilitació ha de respectar els supòsits expressament prevists en la normativa estatal de caràcter bàsic o en la normativa europea en matèria de contractació.

- g) La pèrdua de l'acreditació concedida per un període d'entre dos i cinc anys.

2. L'òrgan sancionador pot acordar que es doni publicitat a les sancions imposades, una vegada que esdevinguin fermes en via administrativa, mitjançant la publicació dels noms de les persones físiques o jurídiques responsables, amb indicació expressa de les infraccions comeses. S'han de publicar en el *Butlletí Oficial de les Illes Balears* i en els mitjans de comunicació social que es considerin adequats.

3. Quan els responsables siguin titulars de mitjans de comunicació, per infraccions comeses a través d'aquests mitjans, es pot imposar com a sanció accessòria, a més de les que preveu aquesta llei, la difusió pública de la resolució sancionadora pels mateixos mitjans de comunicació.

4. En les infraccions consistents en la venda, el subministrament o la dispensació de productes o béns prohibits als infants o adolescents, així com permetre'n l'entrada en establiments o locals prohibits als infants o adolescents, es pot imposar com a sanció accessòria, a més de les que preveu aquesta llei, el tancament temporal, fins a un termini de cinc anys, dels establiments, locals, instal·lacions, recintes o espais en què s'hagi comès la infracció.

⁹ Lletre modificada pel DL 12/2020, de 28 d'agost, esmentat en la nota 1.

Article 245. Gradació de les sancions

1. Per a la concreció i la gradació de les sancions que sigui procedent imposar, s'ha d'adequar degudament la sanció a la gravetat del fet constitutiu d'infracció, tenint en compte especialment els criteris següents:

- a) El grau d'intencionalitat o negligència en la comissió de la infracció.
- b) Els perjudicis de qualsevol ordre que s'hagin pogut causar i la situació de risc creada o mantinguda per a persones i béns, i el caràcter permanent o transitori.
- c) La reincidència o la reiteració en la comissió de les infraccions.
- d) La transcendència econòmica i social de la infracció.
- e) El compliment per part de l'entitat infractora de la normativa infringida per iniciativa pròpia abans d'iniciar-se el procediment sancionador.
- f) Qualsevol forma de discriminació que hagi pogut comportar la infracció.
- g) L'incompliment reiterat de les advertències o recomanacions prèvies de la inspecció en matèria d'infància i adolescència.

2. Si el benefici econòmic aconseguit com a conseqüència de la comissió de la infracció supera la quantia de la sanció establerta en aquesta llei, la sanció s'eleva fins a la quantia necessària perquè superi entre el 10% i el 25% del benefici obtingut.

3. Si se sanciona un establiment per manca d'autorització administrativa, la multa que, si escau, s'imposi es pot incrementar un 10% per cada persona usuària que hi hagi ingressat des de l'inici de l'expedient.

4. L'objectiu de la sanció ha de ser la correcció de les distorsions i dels perjudicis causats.

Article 246. Prescripció de les sancions

1. Les sancions imposades per infraccions molt greus prescriuen al cap de cinc anys; les imposades per infraccions greus, al cap de tres; i les imposades per infraccions lleus, al cap d'un any.

2. El termini de prescripció de les sancions comença a comptar des de l'endemà del dia en què sigui executable la resolució per la qual s'imposa la sanció o hagi transcorregut el termini per interposar-hi un recurs.

3. Interromp la prescripció la iniciació, amb coneixement de la persona interessada, d'un procediment d'execució, i es reinicia el termini de prescripció si el procediment està paralitzat durant més d'un mes per causa no imputable al presumpte responsable.

Article 247. Finalitat de l'import de les sancions

Les administracions públiques actuant, en l'àmbit de les competències respectives, han de destinar els ingressos derivats de la imposició de les sancions que estableix aquesta llei a l'atenció i la protecció de la infància i l'adolescència.

CAPÍTOL IV PROCEDIMENT

Article 248. Procediment

El procediment sancionador que han d'aplicar els òrgans competents per iniciar, instruir i resoldre els expedients sancionadors en matèria d'infància i adolescència és el que estableix la normativa del procediment sancionador aplicable en els àmbits de

competència de les administracions públiques de la comunitat autònoma de les Illes Balears. Aquest procediment s'ha d'aplicar amb respecte al procediment i els principis generals en matèria sancionadora que estableixen la Llei 39/2015, d'1 d'octubre, del procediment administratiu comú de les administracions públiques; la Llei 40/2015, d'1 d'octubre, del règim jurídic del sector públic; i la Llei 3/2003, de 26 de març, de règim jurídic de l'Administració de la comunitat autònoma de les Illes Balears.

Article 249. Competència

1. La competència per iniciar, instruir o resoldre els expedients sancionadors per les infraccions que recull aquesta llei correspon, en l'àmbit del Govern de les Illes Balears, a l'òrgan que tengui atribuïdes les competències en la matèria que hagi estat objecte de la infracció.

2. Els consells insulars i les entitats locals han de determinar reglamentàriament els òrgans competents per a l'exercici de la potestat sancionadora en l'àmbit de la infància i l'adolescència.

Article 250. Informació i actuacions prèvies

1. Abans d'iniciar un procediment sancionador, l'òrgan competent pot ordenar l'obertura d'un període d'informació o actuacions prèvies amb la finalitat de determinar, amb la màxima precisió, els fets susceptibles de motivar la incoació del procediment, la identificació de la persona o les persones que puguin ser responsables i les circumstàncies rellevants que concorrin en uns i altres.

2. La informació prèvia pot tenir caràcter reservat i la durada no pot ser superior a un mes, llevat d'acord exprés sobre la pròrroga per un altre termini determinat.

3. Les actuacions prèvies les han de dur a terme els òrgans que tinguin atribuïdes funcions d'investigació, indagació i inspecció en matèria d'infància i adolescència i, si no n'hi ha, la persona o l'òrgan administratiu que determini l'òrgan competent per iniciar o resoldre el procediment.

4. No es considera iniciat el procediment sancionador per les actuacions d'inspecció, per les actes o els documents en què es plasmin, per la verificació d'anàlisis o controls de l'administració, ni per les actuacions prèvies a què fa referència l'apartat anterior. El procediment s'inicia mitjançant l'acord establert en l'article 252 d'aquesta llei.

Article 251. Mesures provisionals

1. Abans d'iniciar el procediment administratiu sancionador, l'òrgan competent, d'ofici o a instància de part, en els casos d'urgència inajornable i per a la protecció provisional dels interessos implicats, pot adoptar de manera motivada les mesures provisionals que siguin necessàries i proporcionades. Les mesures provisionals han de ser confirmades, modificades o aixecades en l'acord d'iniciació del procediment, que s'ha d'efectuar dins dels quinze dies següents a l'adopció, el qual pot ser objecte del recurs que escaigui. En tot cas, les mesures esmentades queden sense efecte si no s'inicia el procediment en el termini esmentat o quan l'acord d'iniciació no contengui un pronunciament exprés sobre aquestes mesures.

2. Una vegada iniciat el procediment, l'òrgan administratiu competent per resoldre'l pot adoptar, d'ofici o a instància de part i de manera motivada, les mesures provisionals que consideri oportunes per assegurar l'eficàcia de la resolució que es

dicti, l'acompliment de la finalitat del procediment i la defensa dels interessos generals, per evitar el manteniment dels efectes de la infracció, si hi ha elements de judici suficients per a això, d'acord amb els principis de proporcionalitat, efectivitat i onerositat menor.

3. Es poden acordar les mesures provisionals que estableix l'article 56.3 de la Llei 39/2015, d'1 d'octubre, del procediment administratiu comú de les administracions públiques, d'acord amb la Llei 1/2000, de 7 de gener, d'enjudiciament civil, com ara les següents:

- a) La suspensió total o parcial d'activitats.
- b) La clausura temporal dels centres, els serveis, els establiments o les instal·lacions.
- c) La prestació de fiances.
- d) La suspensió temporal dels serveis per raons de sanitat, higiene o seguretat de les persones usuàries.

4. Prèviament a la resolució que estableixi les mesures provisionals, s'ha de donar audiència a la persona interessada per un període mínim de cinc dies, excepte que hi hagi necessitat peremptòria d'adoptar aquesta decisió sense aquest tràmit, cosa que ha d'apreciar motivadament l'òrgan competent.

5. No es poden adoptar mesures provisionals que puguin causar un perjudici de difícil o impossible reparació a les persones interessades o que impliquin violació de drets emparats per les lleis.

6. Les mesures provisionals poden ser alçades o modificades durant la tramitació del procediment, d'ofici o a instància de part, en virtut de circumstàncies sobrevingudes o que no es van poder tenir en compte en el moment d'adoptar-les. En tot cas, s'extingeixen quan tenguin efectes la resolució administrativa que posi fi al procediment corresponent.

Article 252. Iniciació del procediment

1. Els procediments sancionadors s'inicien sempre d'ofici mitjançant un acord de l'òrgan competent, per pròpia iniciativa o com a conseqüència d'una ordre superior, a petició raonada d'altres òrgans o per denúncia.

2. L'acord d'iniciació s'ha de formalitzar amb el contingut mínim següent:

- a) La identificació de la persona o les persones presumptament responsables.
- b) Els fets que motiven la incoació del procediment exposats succintament, la qualificació provisional dels fets, amb indicació de la infracció o les infraccions que es puguin haver comès i les sancions que els corresponguin, sens perjudici del resultat de la instrucció. Excepcionalment, quan en el moment que es dicti l'acord d'iniciació no hi hagi elements suficients per a la qualificació inicial dels fets que motiven la incoació del procediment, aquesta qualificació es pot dur a terme en una fase posterior mitjançant l'elaboració d'un plec de càrrecs, que s'ha de notificar a les persones interessades.
- c) La identificació de l'instructor o instructora i, si escau, el secretari o secretària del procediment, amb indicació expressa del règim de recusació corresponent.
- d) L'òrgan competent per resoldre l'expedient i la norma que li atribueix la competència, amb indicació de la possibilitat que la persona presumptament responsable pugui reconèixer voluntàriament la seva responsabilitat, amb els efectes que estableix l'article 257 d'aquesta llei.

- e) Les mesures de caràcter provisional que hagi aprovat o ratificat l'òrgan competent per iniciar el procediment sancionador, sens perjudici de les que es puguin adoptar durant el procediment, de conformitat amb l'article anterior.
- f) La indicació del dret a formular al·legacions i del dret d'audiència en el procediment, i també dels terminis per exercir-los.
- g) El termini màxim per resoldre el procediment.

3. L'acord d'iniciació s'ha de comunicar a l'òrgan instructor, al qual s'han de traslladar totes les actuacions que hi hagi sobre això, i s'ha de notificar a la persona denunciant, si escau, i a les persones interessades, entenent en tot cas com a tal la persona presumptament infractora.

4. En la notificació s'ha d'advertir les persones interessades que si no presenten al·legacions sobre el contingut de l'acord d'iniciació del procediment en el termini previst, aquest acord pot ser considerat com a proposta de resolució, sempre que contengui un pronunciament precís sobre la responsabilitat imputada.

Article 253. Al·legacions

1. Les persones interessades, abans del tràmit d'audiència, disposen d'un termini de quinze dies per aportar les al·legacions, els documents o les informacions que considerin adients i, si escau, proposar les proves que considerin convenients indicant els mitjans dels quals es valdran. En la notificació de la iniciació del procediment, s'ha d'indicar aquest termini a les persones interessades.

2. Després de dur a terme la notificació a què fa referència l'apartat anterior, l'òrgan instructor del procediment ha de fer d'ofici totes les actuacions necessàries per examinar els fets i ha de sol·licitar les dades i les informacions que siguin rellevants per determinar, si escau, l'existència de fets constitutius d'infracció.

3. Si, com a conseqüència de la instrucció del procediment, es modifiquen la determinació inicial dels fets, la qualificació corresponent, les sancions imposables o les responsabilitats susceptibles de sanció, s'han de notificar al presumpte infractor o infractora en la proposta de resolució.

Article 254. Prova

1. Una vegada rebudes les al·legacions o transcorregut el termini establert per presentar-les, l'òrgan instructor pot establir l'obertura d'un període de prova per un termini no superior a trenta dies ni inferior a deu perquè es puguin practicar totes les proves que cregui pertinents. Així mateix, quan ho consideri necessari, a petició de les persones interessades, pot decidir l'obertura d'un període extraordinari de prova per un termini no superior a deu dies. L'òrgan instructor del procediment ha de comunicar a les persones interessades, amb l'antelació suficient, l'inici de les actuacions necessàries per a la realització de les proves que hagin estat admeses. En la notificació, s'han de consignar el lloc, la data i l'hora en què s'ha de practicar la prova, amb l'advertència, si escau, que la persona interessada pot nomenar tècnics perquè l'assisteixin.

2. Les proves s'han de practicar d'ofici, o s'han d'admetre, a proposta de la persona presumptament responsable, totes les proves adients per determinar els fets i les possibles responsabilitats, i només es poden rebutjar les proves proposades per les persones interessades quan siguin manifestament improcedents o innecessàries, mitjançant una resolució motivada.

3. Els fets que constati el personal funcionari que tengui reconeguda la condició d'autoritat i que es formalitzin en un document públic que observi els requisits legals pertinents, tenen valor probatori, sens perjudici de les proves que en defensa dels seus drets i interessos puguin assenyalar o aportar a la ciutadania.

4. Les proves tècniques i les anàlisis contradictòries o diriments que proposin les persones interessades interrompen el termini per resoldre el procediment, des que se sol·licitin i mentre es duen a terme, i se n'incorporen els resultats a l'expedient.

5. Quan la valoració de les proves practicades pugui constituir l'element bàsic de la decisió que es prengui en el procediment, perquè es tracta d'una peça imprescindible per a l'avaluació dels fets, s'ha d'incloure en la proposta de resolució.

Article 255. Proposta de resolució i tràmit d'audiència

1. L'òrgan instructor ha de resoldre la terminació del procediment, amb l'arxivament de les actuacions, sense que sigui necessària la formulació de la proposta de resolució, quan en la instrucció del procediment es posi de manifest que es produeix alguna de les circumstàncies següents:

- a) Quan els fets que puguin constituir la infracció siguin inexistents.
- b) Quan els fets no estiguin acreditats.
- c) Quan els fets provats no constitueixin, de manera manifesta, una infracció administrativa.
- d) Quan no existeixin o no s'hagin pogut identificar la persona o les persones responsables o bé apareguin exemptes de responsabilitat.
- e) Quan es conclougui, en qualsevol moment, que la infracció ha prescrit.

2. Una vegada conclosa la instrucció del procediment, l'òrgan instructor ha de formular una proposta de resolució que s'ha de notificar a les persones interessades. La proposta de resolució ha d'indicar la posada de manifest del procediment i el termini per formular al·legacions i presentar els documents i les informacions que es considerin pertinents. A aquesta notificació s'ha d'adjuntar una relació dels documents que consten en l'expedient perquè les persones interessades puguin obtenir còpies dels que considerin convenients.

3. En la proposta de resolució, s'han de fixar de manera motivada els fets que es considerin provats i la qualificació jurídica exacta, la infracció que, si escau, constitueixin els fets, la persona o les persones responsables i la sanció que es proposi, la valoració de les proves practicades, en especial les que constitueixin els fonaments bàsics de la decisió, així com les mesures provisionals que s'hagin adoptat. Quan la instrucció conclougui la inexistència d'infracció o responsabilitat i no es faci ús de la facultat prevista en l'apartat primer d'aquest article, la proposta ha de declarar aquesta circumstància.

4. Les persones interessades, en un termini no superior a quinze dies, poden al·legar i presentar els documents i les justificacions que considerin pertinents. Si abans del venciment del termini les persones interessades manifesten la seva decisió de no efectuar al·legacions ni aportar nous documents o justificacions, el tràmit es considerarà realitzat.

5. Es pot prescindir del tràmit d'audiència quan no constin en el procediment ni siguin tinguts en compte en la resolució altres fets ni altres al·legacions i proves que les adduïdes per la persona interessada.

6. La proposta de resolució s'ha de traslladar immediatament a l'òrgan competent per resoldre el procediment, juntament amb tots els documents, les al·legacions i les informacions que hi constin.

Article 256. Actuacions complementàries

1. Abans de dictar la resolució, l'òrgan competent per resoldre el procediment pot decidir, mitjançant un acord motivat, la realització de les actuacions complementàries indispensables per resoldre aquest procediment. No tenen la consideració d'actuacions complementàries els informes que precedeixen immediatament la resolució final del procediment.

2. L'acord de realització d'actuacions complementàries s'ha de notificar a les persones interessades, les quals disposen d'un termini de set dies per formular-hi les al·legacions que considerin oportunes. Les actuacions complementàries s'han de practicar en un termini no superior a quinze dies. El termini per resoldre el procediment s'ha de suspendre fins que s'acabin les actuacions complementàries.

Article 257. Reconeixement voluntari de la responsabilitat

1. Si la persona presumptament infractora reconeix voluntàriament la seva responsabilitat, l'òrgan instructor ha d'eleva l'expedient a l'òrgan competent per resoldre el procediment, sens perjudici que pugui continuar la tramitació si hi ha indicis raonables de frau o encobriment d'altres persones o entitats o si la qüestió suscitada per la incoació del procediment és d'interès general.

2. Una vegada iniciat un procediment sancionador, si la persona presumptament infractora reconeix la seva responsabilitat, es pot resoldre el procediment amb la imposició de la sanció que escaigui.

3. Quan la sanció tenguí únicament caràcter pecuniari o bé calgui imposar una sanció pecuniària i una altra de caràcter no pecuniari però s'hagi justificat la improcedència de la segona, el pagament voluntari per part del presumpte responsable en qualsevol moment anterior a la resolució implica la terminació del procediment, excepte pel que fa a la reposició de la situació alterada o a la determinació de la indemnització pels danys i els perjudicis causats per la comissió de la infracció.

4. En tots dos casos, quan la sanció tenguí únicament caràcter pecuniari, l'òrgan competent per resoldre el procediment ha d'aplicar reduccions de, com a mínim, el 20 % sobre l'import de la sanció proposada, i són acumulables entre si. Aquestes reduccions s'han de determinar en la notificació d'iniciació del procediment i l'efectivitat està condicionada al desistiment o la renúncia de qualsevol acció o recurs en via administrativa contra la sanció. El percentatge de reducció previst en aquest apartat es pot incrementar per reglament.

Article 258. Resolució

1. L'òrgan competent ha de dictar la resolució una vegada rebuts l'expedient amb la proposta de resolució, els escrits d'al·legacions i, si n'és el cas, les actuacions complementàries.

2. La resolució ha de ser motivada i ha de decidir totes les qüestions que plantegin les persones interessades i totes les derivades del procediment.

3. En la resolució no es poden acceptar fets diferents dels determinats en el curs del procediment, independentment d'una valoració jurídica diferent. No obstant això, quan l'òrgan competent per resoldre el procediment consideri que la infracció o la sanció revesteix més gravetat que la determinada en la proposta de resolució, s'ha de notificar a la persona inculpada perquè aporti totes les al·legacions que consideri convenients en el termini de quinze dies.

4. La resolució que posi fi al procediment ha de ser executiva quan no sigui possible interposar-hi cap recurs ordinari en via administrativa, i en la resolució es poden adoptar les disposicions cautelars necessàries per garantir-ne l'eficàcia mentre no sigui executiva, que poden consistir en el manteniment de les mesures provisionals que, si escau, s'hagin adoptat.

5. Quan la resolució sigui executiva, es pot suspendre cautelarment, si la persona interessada manifesta a l'administració la intenció d'interposar un recurs contenciós administratiu contra la resolució ferma en via administrativa. La suspensió cautelar esmentada finalitza quan:

- a) Hagi transcorregut el termini previst legalment sense que la persona interessada no hagi interposat un recurs contenciós administratiu.
- b) La persona interessada hagi interposat un recurs contenciós administratiu, però:
 - 1r. No hagi sol·licitat en el mateix tràmit la suspensió cautelar de la resolució impugnada.
 - 2n. L'òrgan judicial es pronunciï sobre la suspensió cautelar sol·licitada, en els termes prevists.

6. Quan les conductes sancionades hagin causat danys o perjudicis a les administracions i la quantia destinada a indemnitzar aquests danys no hagi quedat determinada en l'expedient, aquesta quantia s'ha de fixar mitjançant un procediment complementari, la resolució del qual és executiva immediatament. Aquest procediment és susceptible de terminació convencional, però ni aquesta terminació ni l'acceptació per part de la persona infractora de la resolució que es dicti impliquen el reconeixement voluntari de la seva responsabilitat. La resolució del procediment posa fi a la via administrativa.

Article 259. Termini màxim per resoldre i notificar el procediment

1. El termini màxim per dictar i notificar la resolució expressa en el procediment sancionador és d'un any des de la data de l'acord d'iniciació.

2. Excepcionalment, l'òrgan competent per resoldre el procediment, a proposta, si escau, de l'òrgan instructor o el superior jeràrquic de l'òrgan competent, pot acordar de manera motivada, en els supòsits prevists en la legislació bàsica sobre el procediment, ampliar el termini màxim de resolució i notificació, que no excedeixi la meitat de l'establert inicialment. Contra l'acord que resolgui l'ampliació de terminis, que s'ha de notificar a les persones interessades, no es pot interposar cap recurs.

Article 260. Procediment simplificat

1. Per a l'exercici de la potestat sancionadora, en el supòsit que l'òrgan competent per iniciar el procediment consideri que hi ha elements de judici suficients per qualificar la infracció de lleu, s'ha de tramitar el procediment simplificat que es regula en aquest article.

2. La iniciació es produeix per acord de l'òrgan competent, en el qual s'ha d'especificar el caràcter simplificat del procediment, i s'ha de comunicar a l'òrgan instructor corresponent i, simultàniament, s'ha de notificar a la persona interessada als efectes de la seva oposició expressa, prevista en l'apartat 2 de l'article 96 de la Llei 39/2015.

3. Les persones interessades han de formular les al·legacions que considerin adients durant el termini de cinc dies des de la notificació de l'acord d'iniciació del procediment simplificat.

4. Únicament s'obrirà el tràmit d'audiència en el cas que la resolució sigui desfavorable per a la persona interessada.

5. Si durant la tramitació del procediment simplificat s'aprecia que els fets poden ser constitutius d'infracció greu o molt greu, ha de decidir que es continuï tramitant el procediment general, cosa que s'ha de notificar a les persones interessades.

6. La resolució que posi fi al procediment sancionador ha de contenir els mateixos extrems que la que es dicta en el procediment ordinari.

7. Llevat que resti menys per a la tramitació ordinària corresponent, el procediment tramitat de manera simplificada s'ha de resoldre en trenta dies comptadors des de l'endemà que s'hagi notificat a la persona interessada l'acord de tramitació simplificada del procediment.

Article 261. Reducció de la sanció

1. La multa imposada es redueix en un 30 % de la quantia si la persona infractora abona la resta de la multa i l'import total de les indemnitzacions que, si n'és el cas, provenguin dels danys i perjudicis que se li imputin, tot això en el termini màxim d'un mes comptador des de l'endemà que s'hagi notificat la resolució en què s'imposa la sanció, i, a més, manifesta per escrit la seva conformitat amb la sanció imposada i amb la indemnització reclamada.

2. La previsió de reducció de les sancions no s'aplica quan la sanció s'imposa per una infracció molt greu.

Article 262. Concurrencia d'actuacions amb l'ordre jurisdiccional penal

1. En els supòsits en què la conducta pugui ser constitutiva de delictes, l'administració ha de passar el tant de culpa a la jurisdicció competent i s'ha d'abstenir de seguir el procediment sancionador mentre l'autoritat judicial no dicti una sentència ferma, decreti el sobreseïment i l'arxivament de les actuacions, o el Ministeri Fiscal efectui la devolució de l'expedient.

2. La pena imposada per l'autoritat judicial exclou la imposició d'una sanció administrativa.

3. En el cas que no es consideri que hi ha hagut delictes, l'administració ha d'iniciar o continuar l'expedient sancionador basant-se en els fets que els tribunals hagin considerat provats.

Article 263. Altres responsabilitats

Si, com a conseqüència de la resolució d'un procediment sancionador, es deriven responsabilitats administratives o d'una altra índole per als pares i mares o les persones que exerceixen la tutela o la guarda de les persones menors d'edat, se n'ha

d'informar el Ministeri Fiscal amb la finalitat de depurar possibles responsabilitats civils.

Article 264. Recursos

Contra les resolucions que recaiguin en els procediments sancionadors es poden interposar els recursos administratius i jurisdiccionals que siguin procedents legalment.

Article 265. Publicitat de les sancions

En el cas d'infraccions greus o molt greus, l'òrgan competent ha d'incloure en la resolució de l'expedient sancionador que es publiqui en el *Butlletí Oficial de les Illes Balears* les sancions imposades una vegada siguin fermes.

DISPOSICIONS ADDICIONALS

Disposició addicional primera. Entitat pública de protecció

S'utilitza l'expressió *entitat pública* referida a l'entitat pública de protecció de menors competent territorialment.

Disposició addicional segona. Entitat pública de justícia juvenil

S'utilitza l'expressió *entitat pública de justícia juvenil* referida a l'entitat pública competent per a l'execució de mesures en el marc de la legislació reguladora de la responsabilitat penal de les persones menors d'edat infractores.

Disposició addicional tercera. Perspectiva de gènere

Conforme a l'article 17 de la present llei, les administracions públiques de les Illes Balears han d'introduir la perspectiva de gènere en la planificació, el desenvolupament i l'avaluació de les mesures que adoptin en relació amb la infància i l'adolescència, en totes les actuacions i els programes adreçats a aquest col·lectiu de la població, amb una atenció especial a la desigualtat o la discriminació per raó de sexe, orientació sexual i identitat de gènere.

El funcionament dels centres i els serveis residencials destinats a la infància i l'adolescència respon a un enfocament integral i general de perspectiva de gènere, amb l'objectiu de construir relacions igualitàries en aquest col·lectiu, que ajudin a prevenir, identificar i eliminar les situacions de discriminació per raó de sexe i violència masclista.

Disposició addicional quarta. Composició paritària

Tots els òrgans col·legiats que preveu aquesta llei han de respectar el principi de paritat i han de cercar una composició equilibrada entre dones i homes.

Disposició addicional cinquena. Protocol marc interdisciplinari de maltractament infantil de les Illes Balears

El Protocol marc interdisciplinari de maltractament infantil de les Illes Balears es configura com l'instrument bàsic per assolir la coordinació interinstitucional de totes les administracions públiques en la intervenció en casos de maltractament infantil a les Illes Balears, amb l'objectiu general de millorar l'atenció per reduir la victimització

primària i secundària que pateixen els infants i adolescents que han patit maltractament i garantir el compliment dels seus drets i llibertats durant la intervenció de les institucions responsables de protegir-los, a través d'una actuació coordinada i eficaç de les institucions competents.

Tots els protocols de detecció, valoració i intervenció en casos de maltractament infantil que puguin elaborar les diferents administracions públiques competents han de ser conformes amb les directrius que estableix el Protocol marc interdisciplinari de maltractament infantil de les Illes Balears.

Disposició addicional sisena. Entitats d'iniciativa privada

1. Les entitats d'iniciativa privada que tinguin com a objecte o finalitat la prestació de serveis o el desenvolupament de programes de la competència del Govern de les Illes Balears destinats a la infància i l'adolescència han d'estar inscrites prèviament en el Registre Unificat de Serveis Socials de les Illes Balears per:

- a) Rebre subvencions o ajuts destinats a la realització d'activitats, serveis, programes o similars.
- b) Gestionar serveis adreçats a la infància i l'adolescència la titularitat dels quals sigui del Govern de les Illes Balears.

2. La prestació d'aquests serveis es pot dur a terme mitjançant concerts socials, d'acord amb la normativa vigent.

Disposició addicional setena. Entitats col·laboradores de mediació familiar en matèria d'adopció internacional

1. Les entitats col·laboradores de mediació familiar en matèria d'adopció internacional que regula el Decret 187/1996, d'11 d'octubre, regulador de l'habilitació i les activitats a desenvolupar per entitats col·laboradores de mediació familiar en matèria d'adopció internacional, passen a denominar-se organismes acreditats per a l'adopció internacional.

2. Els organismes acreditats per a l'adopció internacional es regiran per la legislació estatal en matèria d'adopció internacional, pels preceptes d'aquesta llei que els siguin d'aplicació i pels del Decret 187/1996 que no s'oposin a la legislació vigent.

Disposició addicional vuitena. Entitats d'integració familiar

1. Són entitats d'integració familiar totes les que, sense ànim de lucre, desenvolupen funcions de mediació en els procediments d'acolliment i donen suport a la convivència familiar dels infants o adolescents, sigui en la seva família biològica o no.

2. Els consells insulars poden habilitar com a entitats col·laboradores les entitats d'integració familiar que compleixin els requisits que s'estableixin per reglament.

3. Les entitats col·laboradores d'integració familiar poden ser habilitades per al compliment de les funcions següents:

- a) Acolliment residencial temporal d'infants o adolescents.
- b) Intervenció tècnica especialitzada, social, educativa, psicològica, etc., tant individual com de suport a la convivència o de mediació en conflictes familiars.
- c) Mediació en processos d'acolliment familiar.
- d) Mediació en procediments d'adopció nacional que es desenvolupin a les Illes Balears.

4. Els consells insulars han de crear un registre d'entitats col·laboradores d'integració familiar amb funcions d'anotació, constància i control d'aquestes entitats. A aquest registre li serà d'aplicació la normativa vigent en matèria de protecció de dades de caràcter personal.

Disposició addicional novena. Criteris comuns de cobertura, qualitat i accessibilitat en l'àmbit de la justícia juvenil

El Govern de les Illes Balears, en el termini de divuit mesos des de l'entrada en vigor d'aquesta llei, ha d'establir els criteris comuns i els estàndards mínims de cobertura, qualitat i accessibilitat en l'aplicació d'aquesta llei en l'àmbit de la justícia juvenil i, en tot cas, pel que fa a:

- a) Composició, nombre i titulació dels equips professionals de l'entitat pública de justícia juvenil que han d'intervenir en l'execució de les mesures judicials imposades en el marc de la legislació reguladora de la responsabilitat penal de les persones menors d'edat i en la prevenció del delictes.
- b) Estàndards de qualitat i accessibilitat, instal·lacions i dotació de cada tipus de servei dels centres específics per al compliment de les mesures judicials imposades en el marc de la legislació reguladora de la responsabilitat penal de les persones menors d'edat, i incorporació de models d'excel·lència en la gestió.

Disposició addicional desena. Criteris comuns de cobertura, qualitat i accessibilitat en l'àmbit de la protecció de menors

1. Els consells insulars i els ajuntaments de les Illes Balears han d'establir els criteris comuns i els estàndards mínims de cobertura, qualitat i accessibilitat en l'aplicació d'aquesta llei en el territori respectiu i, en tot cas, pel que fa a:

- a) Composició, nombre i titulació dels equips professionals de l'administració pública competent territorialment que han d'intervenir en situacions com ara risc i desemparament de persones menors d'edat, lliurament voluntari de la guarda, programes per a la vida independent dels joves que estiguin sota una mesura de protecció o processos d'acolliment i adopció.
- b) Elements essencials dels procediments d'acolliment familiar: valoració de l'aptitud educadora de les famílies; compensació econòmica, tant per a l'acolliment especialitzat com per a l'ordinari, amb especial atenció a les necessitats derivades de l'acolliment de persones menors d'edat amb diversitat funcional; mesures de foment i suport a l'acolliment familiar; campanyes informatives; foment de l'associacionisme de les persones i les famílies acollidores.
- c) Elements essencials dels procediments d'adopció: preparació preadoptiva; declaració d'idoneïtat; concepte de persones menors d'edat «amb necessitats especials»; acreditació d'organismes acreditats per a l'adopció internacional; campanyes informatives, amb especial atenció a les enfocades a l'adopció de persones menors d'edat amb necessitats especials.
- d) Estàndards de qualitat i accessibilitat, instal·lacions i dotació de cada tipus de servei dels centres d'acolliment residencial; mesures perquè l'organització i el funcionament tendeixin a seguir patrons d'organització familiar; incorporació de models d'excel·lència en la gestió.

- e) Estàndards de cobertura, qualitat i accessibilitat, instal·lacions i dotació dels espais de trobada familiar.
- 2. El Govern de les Illes Balears ha d'establir els criteris comuns i els estàndards mínims de cobertura, qualitat i accessibilitat pel que fa a:
 - a) Estàndards de cobertura, qualitat i accessibilitat, instal·lacions i dotació dels punts de trobada familiar.
 - b) Atenció integral a joves extutelats: formació en habilitats i competències per afavorir la seva maduresa i propiciar la seva autonomia personal i social en complir divuit anys d'edat; garantia d'ingressos suficients per subsistir; allotjament; formació per a l'ocupació, que faciliti o prioritzi la seva participació en ofertes d'ocupació com a mesura de discriminació.

Disposició addicional onzena. Registre de centres d'acolliment residencial d'infants i adolescents

Cada consell insular ha de disposar d'un registre de centres d'acolliment residencial d'infants i adolescents, amb funcions d'inscripció, control, inventari i manteniment de les dades relatives a aquests centres, que ha de tenir caràcter reservat.

Disposició addicional dotzena. Registre autonòmic de declaracions de situació de risc

El Govern de les Illes Balears, en el termini de divuit mesos, ha de regular i posar en funcionament el Registre autonòmic de declaracions de situació de risc, amb funcions d'inscripció, control, inventari i manteniment de les dades relatives a aquestes declaracions.

Disposició addicional tretzena. Oficina Balear de la Infància i l'Adolescència

Atès l'article 227 d'aquesta llei, l'Oficina de Defensa dels Drets del Menor, creada pel Decret 16/1997, de 30 de gener, modificat pel Decret 83/1998, d'11 de setembre, i pel Decret 25/2000, de 25 de febrer, passa a denominar-se Oficina Balear de la Infància i l'Adolescència.

Les referències en l'ordenament jurídic a l'Oficina de Defensa dels Drets del Menor s'entenen fetes a l'Oficina Balear de la Infància i l'Adolescència.

Disposició addicional catorzena. Modificació de la Llei 18/2001, de 19 de desembre, de parelles estables

1. S'afegeix un apartat tercer a la disposició final primera de la Llei 18/2001, de 19 de desembre, de parelles estables, que quedarà redactada de la manera següent:

“Disposició final primera

1. En el termini d'un mes comptador des de la publicació d'aquesta llei en el *Butlletí Oficial de les Illes Balears*, el Govern de les Illes Balears ha d'aprovar un decret pel qual es creï i es reguli l'organització i la gestió del Registre de Parelles Estables de les Illes Balears.

2. S'han d'inscriure necessàriament en el Registre de Parelles Estables de les Illes Balears les declaracions formals de constitució de parelles estables, les modificacions i les extincions, qualsevol que en sigui la causa.

3. També es podran inscriure voluntàriament al Registre de Parelles Estables de les Illes Balears totes aquelles parelles els membres de les quals, no complint els requisits personals del paràgraf 2 de l'article 2 i, per tant, no sotmesos al dret civil

de les Illes Balears, d'acord amb la normativa general que afecti aquesta matèria, compleixin els requisits de capacitat del paràgraf 1 de l'article 2, i ambdós membres tinguin, d'acord amb les lleis generals de l'Estat, el veïnatge administratiu en qualsevol dels municipis de les Illes Balears.

En aquests supòsits, la inscripció en el Registre de Parelles Estables no és constitutiva.

En aquest cas, el contingut de la relació de parella es regularà per les normes que els resultin aplicables d'acord amb la normativa general que afecta aquesta matèria.”

2. S'afegeix una nova disposició addicional a la Llei 18/2001, de 19 de desembre, de parelles estables, que quedarà redactada de la següent forma:

“Disposició addicional tercera Sempre que es compleixin els requisits de capacitat del paràgraf 1 de l'article 2 i els requisits personals del paràgraf 2 de l'article 2, la regulació d'aquesta llei, si les parts no han previst una altra cosa, serà d'aplicació supletòria en els casos de formalització de parella feta mitjançant document públic.”

DISPOSICIONS TRANSITÒRIES

Disposició transitòria primera. Normativa aplicable als procediments administratius ja iniciats

Els procediments administratius de protecció iniciats amb anterioritat a l'entrada en vigor d'aquesta llei i que estiguin en tramitació es continuaran tramitant per la normativa aplicable en el moment de l'inici del procediment.

Disposició transitòria segona. Administració competent

Els procediments administratius i expedients d'actuació de protecció iniciats abans de l'entrada en vigor d'aquesta llei que estiguin en tramitació, es continuaran tramitant per l'òrgan i l'administració competent en el moment de l'inici del procediment.

DISPOSICIÓ DEROGATÒRIA

Disposició derogatòria única. Normes que es deroguen

Queden derogades totes les disposicions de rang igual o inferior que s'oposin al que disposa aquesta llei i, concretament:

- a) La Llei 17/2006, de 13 de novembre, integral de l'atenció i dels drets de la infància i l'adolescència de les Illes Balears.
- b) El Decret 45/2002, de 22 de març, pel qual s'ordenen l'acreditació i l'habilitació de les entitats col·laboradores en matèria de menors infractors.

DISPOSICIONS FINALS

Disposició final primera. Pla d'Implantació i Finançament del Sistema de Protecció en Situacions de Risc

El Govern de les Illes Balears ha d'elaborar, aprovar i conveniar amb les institucions pertinents el Pla d'Implantació i Finançament del Sistema de Protecció en Situacions de Risc, que ha de recollir la temporalització i els mitjans financers per fer-lo efectiu i viable.

Disposició final segona. Registre de professionals en l'àmbit de la infància i l'adolescència

Es crea el registre autonòmic de professionals que actuen en l'àmbit de la protecció de la infància i l'adolescència, amb l'objecte de poder assignar un número identificatiu vàlid a cada professional inscrit per millorar la seguretat dels professionals en l'exercici de les seves funcions.

La inscripció en aquest registre és obligatòria.

El Govern de les Illes Balears, en el termini de divuit mesos, ha de regular i posar en funcionament aquest registre.

Disposició final tercera. Mediació per a la protecció infantil

La mediació per a la protecció infantil és un procés col·laboratiu de resolució de problemes i discrepàncies que involucra una persona neutral i imparcial, el mediador o mediadora, que facilita la negociació constructiva i la comunicació entre els pares i mares o les persones que tinguin atribuïda la tutela de les persones menors d'edat i els professionals de protecció a la infància i l'adolescència, en un esforç per arribar a un acord sobre com resoldre problemes quan es valora que els infants o adolescents es troben en una situació de desprotecció.

Disposició final quarta. Requisits per accedir als llocs de treball del sector públic de les Illes Balears

El Govern de les Illes Balears, en compliment de les previsions legals de l'article 9 d'aquesta llei i l'article 13.5 de la Llei Orgànica 1/1996, de 15 de gener, de protecció jurídica del menor, ha de determinar els llocs de treball que, en l'Administració de la comunitat autònoma de les Illes Balears i de la resta d'entitats que integren el sector públic de l'Administració, suposin contacte habitual amb infants o adolescents. Així mateix, ha de regular la forma d'acreditació del compliment dels requisits per a l'accés i l'exercici de llocs que impliquin el contacte esmentat, així com les conseqüències jurídiques de l'incompliment d'aquests requisits.

Els consells insulars i la resta d'entitats locals, en l'àmbit competencial respectiu, han de determinar els llocs de treball que, dins de la mateixa organització i de la resta d'entitats que n'integren el sector públic, suposin contacte habitual amb infants o adolescents, la regulació de la forma d'acreditació del compliment dels requisits per a l'accés i l'exercici de llocs que impliquin el contacte esmentat, així com les conseqüències jurídiques de l'incompliment d'aquests requisits.

Disposició final cinquena. Desplegament de la llei

Els consells insulars, d'acord amb l'article 72 de l'Estatut d'Autonomia, i el Govern de les Illes Balears, d'acord amb l'article 58.3 de l'Estatut d'Autonomia, en el termini màxim de divuit mesos des que entri en vigor, ha de desplegar reglamentàriament aquesta llei.

Disposició final sisena. Modificació de la Llei 8/1997, de 18 de desembre, d'atribució de competències als consells insulars en matèria de tutela, acolliment i adopció de menors

Es modifica l'article 3 de la Llei 8/1997, que passa a tenir el contingut següent:

"1. Corresponen als consells insulars, com a institucions de govern de cada illa, d'acord amb l'article 70 de l'Estatut d'Autonomia i sens perjudici d'altres competències que l'ordenament jurídic vigent els atribueixi, la condició d'entitat pública competent en matèria de protecció i, específicament, les competències següents:

- a) Dur a terme, en l'àmbit territorial respectiu, totes les actuacions materials, tècniques i jurídiques en situació i declaració de risc previstes en l'ordenament jurídic vigent que no corresponguin o no s'hagin atribuït a altres administracions.
- b) Dur a terme les actuacions de protecció sobre l'exercici adequat de la pàtria potestat o de la tutela i la guarda dels infants i adolescents, en concurrència amb altres administracions.
- c) Atendre de manera immediata els infants i adolescents en situació de desemparament, i dur a terme les actuacions protectores jurídiques i materials immediates que corresponguin.
- d) Dur a terme, en l'àmbit territorial respectiu, totes les actuacions materials, tècniques i jurídiques en situació de desemparament que preveu l'ordenament jurídic vigent.
- e) Coordinar les diferents administracions locals en cas de situació de risc dels infants i adolescents.
- f) Assumir la guarda dels infants i adolescents d'acord amb el que estableixen els preceptes d'aquesta llei, l'article 172 bis del Codi Civil i l'article 19 de la Llei Orgànica 1/1996, de 15 de gener, de protecció jurídica del menor, de modificació parcial del Codi Civil, i de la Llei d'enjudiciament civil.
- g) Assumir i exercir la tutela dels infants i adolescents desemparats d'acord amb el que estableixen aquesta llei i la resta de l'ordenament jurídic, i dur a terme les actuacions que se'n derivin.
- h) Dur a terme totes les actuacions materials, tècniques i jurídiques que, en matèria d'adopció de menors d'edat, els encomanen el títol IV d'aquesta llei i la resta de l'ordenament jurídic vigent.
- i) Defensar les mesures adoptades en l'exercici de la protecció dels infants i adolescents (guarda, tutela, delegació amb fins d'adopció, acolliment i proposta d'adopció, entre d'altres) davant el jutjat de primera instància competent i davant la resta d'instàncies judicials, mitjançant els serveis corresponents i d'acord amb la legislació processal vigent.
- j) Dur a terme l'acreditació, l'habilitació, la inspecció, la suspensió i la revocació de l'habilitació de les entitats col·laboradores en matèria de guarda d'infants i adolescents, en l'àmbit del territori respectiu.

k) Regular els requisits materials, funcionals i de personal dels serveis i centres que prestin serveis als infants i adolescents sotmesos a una mesura de protecció jurídica de l'entitat pública corresponent.

l) Dur a terme l'acreditació, l'habilitació, la inspecció i la supervisió dels serveis i centres que prestin serveis als infants i adolescents sotmesos a una mesura de protecció jurídica de l'entitat pública corresponent.

m) Exercir les facultats, les funcions i les obligacions que la legislació bàsica de l'Estat els atribueix respecte dels organismes acreditats per a l'adopció internacional.

n) Planificar les actuacions i els serveis adreçats als infants i adolescents en l'àmbit de la seva competència.

o) Aprovar plans específics de protecció per a infants de menys de sis anys en què es recullin mesures concretes de foment de l'acolliment familiar.

p) Concedir, gestionar i tramitar les prestacions econòmiques incloses en les competències pròpies en matèria de protecció jurídica que els corresponguin.

q) Dur a terme la resta d'actuacions, funcions i obligacions que els encomanen aquesta llei i la resta de l'ordenament jurídic en qualitat d'entitats públiques competents en matèria de protecció jurídica dels infants i adolescents.

2. En l'exercici de les competències pròpies, els consells insulars tenen la potestat reglamentària, independentment que el Govern de les Illes Balears pugui establir els principis generals sobre la matèria que assegurin l'equilibri i la cohesió territorial entre totes les illes.

3. En l'exercici de les actuacions protectores, els consells insulars s'han d'ajustar a la Llei Orgànica 1/1996, als convenis internacionals en la matèria subscrits per Espanya i a la legislació sectorial autonòmica o estatal que els sigui aplicable.

4. Els consells insulars, en l'àmbit territorial de la seva competència, per a l'aplicació d'aquesta llei i pel que fa a l'atenció socioeducativa a persones menors d'edat infractores, han de col·laborar amb l'administració autonòmica en l'aplicació de mesures judicials quan les persones menors d'edat estiguin subjectes a una actuació de protecció o quan les circumstàncies aconsellin la intervenció dels serveis de protecció."

Disposició final setena. Modificació de la Llei 4/2015, de 23 de març, de drets i garanties de la persona en el procés de morir

1. Es modifica l'apartat 1 de l'article 11 de la Llei 4/2015, de 23 de març, de drets i garanties de la persona en el procés de morir, que passa a tenir el contingut següent:

"1. Tot pacient menor d'edat té dret a rebre informació sobre la seva malaltia i les intervencions sanitàries proposades, de forma adaptada a la seva capacitat de comprensió. També té dret que la seva opinió sigui escoltada de conformitat amb el que disposa l'article 9.3.c) de la Llei 41/2002."

2. Es modifica l'apartat 3 de l'article 11 de la Llei 4/2015 esmentada, que passa a tenir el contingut següent:

"3. Les persones menors d'edat emancipades o amb setze anys complerts, no incapaces ni incapacitades, han de prestar per si mateixes el consentiment, si bé s'ha d'informar els seus pares i mares o representants legals, i la seva opinió s'ha de tenir en compte per a la presa de la decisió final corresponent, de conformitat amb el que disposa l'article 9.4 de la Llei 41/2002. Així mateix, les persones menors

d'edat emancipades o amb setze anys complerts tenen dret a revocar el consentiment informat i a rebutjar la intervenció que els proposin els professionals sanitaris, en els termes que preveu l'article 8 d'aquesta llei.”

Disposició final vuitena. Modificació de la Llei 3/2007, de 27 de març, de la funció pública de la comunitat autònoma de les Illes Balears

1. La lletra d) de l'apartat 2 de l'article 15 de la Llei 3/2007, de 27 de març, de la funció pública de la comunitat autònoma de les Illes Balears, queda modificada de la manera següent:

“d) Desenvolupar programes temporals que corresponen a necessitats no permanents de l'administració o programes temporals de reinserció social o de foment de l'ocupació que siguin aprovats pel Consell de Govern.”

2. S'afegeix una nova lletra, la lletra f), a l'apartat 3 de l'article 18 de la Llei 3/2007 esmentada, amb la redacció següent:

“f) Per contractar persones en situació o risc d'exclusió social en el marc de programes temporals de reinserció social o de foment de l'ocupació aprovats pel Consell de Govern, d'acord amb la legislació laboral aplicable.”

Disposició final novena. Entrada en vigor

Aquesta llei comença a vigir tres mesos després de la publicació en el *Butlletí Oficial de les Illes Balears*.